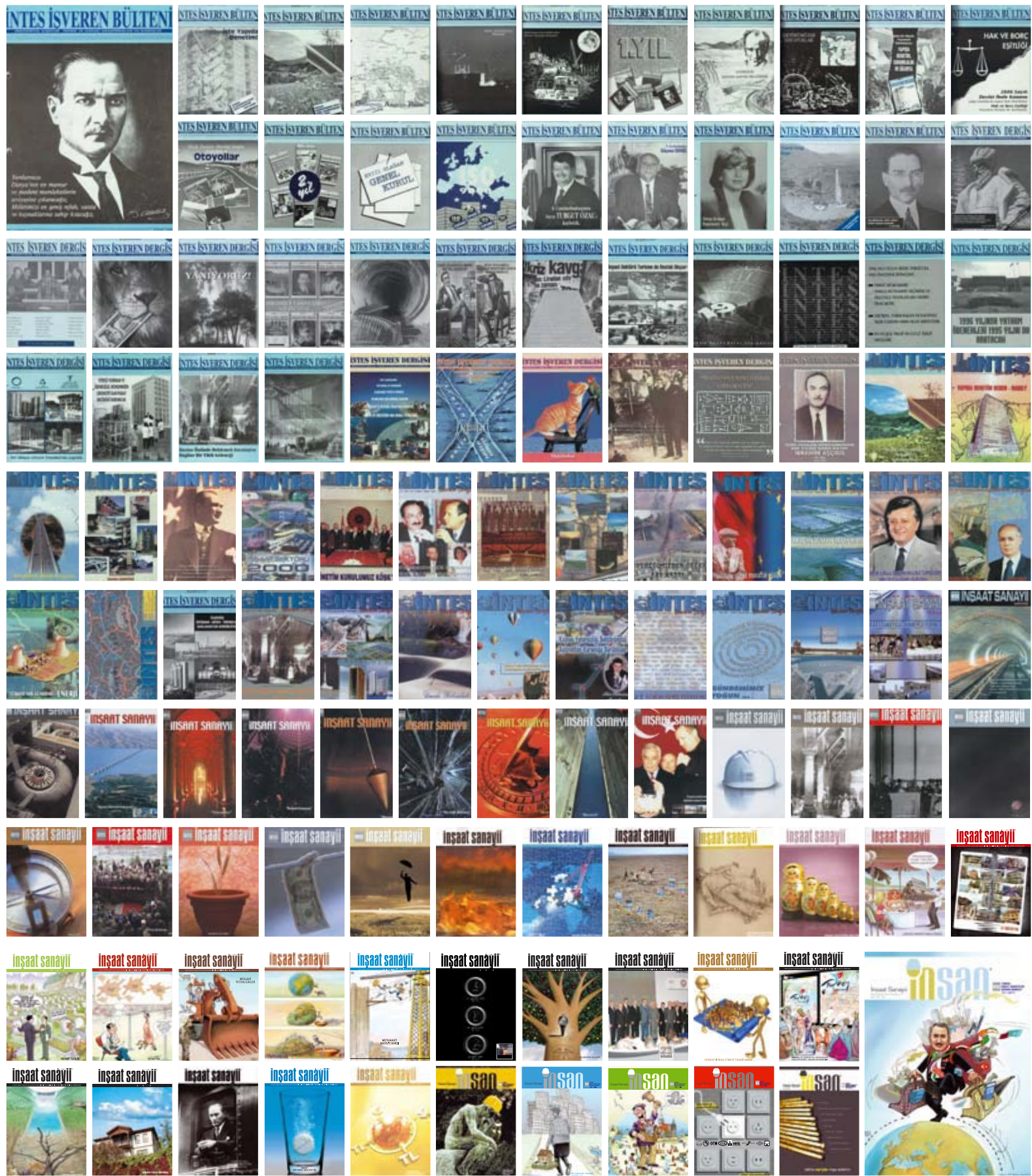

yayın hayatında **20** yıl...

Devamı Gelecek Sayıda...

İNŞAAT SANAYİİ ÜYELERİ

Tepe İnşaat Sanayi A.Ş.
Tepe Prime / ANKARA

İnşaat Sanayii
insan

İnşaat Sanayii

Mart Nisan 2010 • Yıl 20 • Sayı 118
ISSN: 1303 - 8028

insan®

İNTEŞ
TÜRKİYE
İNŞAAT SANAYİCİLERİ
İŞVEREN SENDİKASI
yayın organıdır.

MÜHİM OLAN DENEYİM!..

MESUT
YAVUZ

İNTEŞ

Mart Nisan 2010 • Yıl 20 • Sayı 118

editörden

2490 Artırma Eksiltme ve İhale Kanunu

2886 Devlet İhale Kanunu

4734 Kamu İhale Kanunu

4735 Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

Hepsinde müteahhitlerin teknik açıdan yeterlilikleri, farklı esaslarla düzenlendi.

Kimi zaman müteahhitlik karnesi ön planda oldu, kimi zaman müteahhitlik karnesi uygun bedelde belirleyici sayıldı.

Son yıllarda karneler iş deneyim belgesi haline dönüştü.

Yönetme, denetleme, deneyim belgeleri birbirine karıştı.

Biz dergimizin bu sayısında, camiamıza hangisini tercih ettiklerini sorduk.

Camiamızın yarısı “Müteahhitlik Karnesi”ni, yarısı “İş Deneyim Belgeleri”ni benimsedi.

Sonuçları sizlerle paylaşıyor ve değerlendirmenize sunuyoruz.

Bayındırlık ve İskan Bakanımız Sayın Mustafa Demir, Kamu İhale Kurumu Başkanı Sayın Hasan Gül görüşleriyle konuyu farklı açılardan değerlendirdiler.

Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek Geleneksel Toplantımızın konuğu oldu.

Ulusal meslek standartları, yeterlilikler ve Mesleki Yeterlilik Merkezimiz ile sektörde çalışma hayatı artık yeni bir bakış açısına kavuştu.

Sektörün yayın organı artık 20 yaşında ve bu, bizlere hem gurur veriyor hem de yeni sorumluluklar yüklüyor.

Sizlerin desteği ile zoru başaracağımıza inanıyoruz.

Başyazı

Mehmet Şükrü KOÇOĞLU
Başkan

Müteahhit, istekli, inşaatçı, yüklenici, işveren, yapım müteahhidi

- 818 sayılı Borçlar Kanunu'na göre: **müteahhit**
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre: **istekli, yapım müteahhidi, yüklenici**
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre: **istekli, müteahhit**
- 3194 sayılı İmar Kanunu'na göre: **müteahhit**
- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'a göre: **yapı müteahhidi**
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre: **işveren**
- 4857 sayılı İş Kanunu'na göre : **işveren, müteahhit**

Tüm kanunlarda taahhütten, taahhüt edenden, yani hep aynı kişiden, müteahhitten bahsediliyor ama hepsinde de farklı tanımlanıyor.

Onların hepsi taahhüt ediyor,

İnşa ediyor, onarıyor, alıyor, satıyor ama hepsi mühendis veya mimar olmuyor,

Hepsi kayıtlı da olamıyor,

Hepsi vergi ödemiyor,

Hepsi SGK primi ödemiyor,

Birçoğu iş sağlığı ve güvenliği sağlamıyor,

Birçoğu kaliteyi önemsemiyor,

Birçoğu depremi ve insan yaşamını yok sayıyor.

Sağdan soldan, kuzeyden güneyden, doğudan batıdan... Nereden bakarsanız bakın; toplayın, çarpın ikiyüz belki üçyüzbine yakın bir topluluktan bahsediliyor.

Bir yandan;

- Depremde de deprem olmadan da binalar yıkılıyor; suçlanıyorlar,
- İşçi iş kazasına uğruyor; sorumlu oluyorlar,
- İhalelerde günah keçisi haline getiriliyorlar,

Diğer yandan;

- Ülkemizde turizmde kaliteyi inşa ediyorlar,
- Dünyaya kafa tutuyor, dünya ikincisi oluyorlar,
- İhracatta, ülkenin tanıtımında lokomotif oluyorlar,
- Enerji sorununa çözüm üretiyorlar,
- Bölgesel kalkınma farkına meydan okuyacak projeler inşa ediyorlar,
- Suya hükmediyor, tarımın geleceğini planlıyorlar,
- Kalitelerinin devamlılığı ile istikrar abidesine dönüşüyorlar,
- Yurdumuza kaliteyi, teknolojiyi getiriyorlar,
- Vergi rekortmeni oluyorlar,
- Bu kadar farklı bir grup başka hiçbir sektörde bulunmuyor.

Bu büyük topluluğun;

- Binde biri ile yurtdışı işlerin % 100'ü tamamlanıyor,
- Binde biri ile tüm nitelikli konutlar üretiliyor,
- Binde biri Türkiye'deki tüm barajları inşa ediyor,
- Binde biri ülkemizin yol ağını tamamlıyor,
- Binde bir de asırlık firma bulunuyor,
- Böylece binde beşi bile ülkemize yetiyor.

Kalan binde 995'ten kimi yap-sat işi yapıyor, kimi devlete mercimek/ buğday / et / süt satıyor. Bir gün bakıyorsunuz devlete mercimek satan da bir iş deneyim belgesi bulup büyük yapım işlerine talip oluyor. Kimi silah ruhsatı, kimi evlenmek için müteahhit oluyor.

Böylece bir kargaşadır gidiyor. İşte bu noktada hareket başlıyor; herkes onları düzeltmeye uğraşıyor. Buna ne ömrümüz ne de nefesimiz yetecek gibi değil ama ümit asla yitirilmiyor. Sağlıcakla kalınız...

İNTES İşveren Sendikası Adına Sahibi
M. Şükrü KOÇOĞLU

Sorumlu Müdür
H. Necati ERSOY

Yayın Kurulu Genel Sekreteri
Derya KARADEMİR

Yönetim Yeri
4. Cadde 719. Sokak No:3
Yıldız / Çankaya-Ankara
Tel: 0312 441 43 50 (pbx)
Faks: 0312 441 36 43
e-mail: intes@intes.org.tr
www.intes.org.tr

"İnşaat Sanayii Dergisi @
556 Sayılı KHK Uyarınca Türk Patent Enstitüsü Tarafından
Tescile Bağlanmıştır"

İNTES Kuruluş Tarihi
5 Şubat 1964

Sendikamız Türkiye İşveren Sendikaları
Konfederasyonu üyesidir.

İnşaat Sanayii Dergisi
Ocak-Şubat 2004 tarihinden itibaren hakemli dergidir.

İNTES İnşaat Sanayii Dergisi'nin adı da dahil olmak üzere tamamı
üzerindeki telif hakları İNTES'e aittir.

Dergide yayınlanan yazılar yazarlarının kişisel görüşü olup hiçbir
şekilde İNTES tüzel kişiliğinin görüşü olarak mütalaa edilemez.

Dergide yayınlanan yazıların her hakkı saklı olup, İNTES'ten yazılı
izin alınarak ve kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

ISSN: 1303 - 8028

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Ücretsizdir
İki ayda bir yayımlanır,
abonelerine ücretsiz olarak gönderilir.

Yapım
Tokdemir Ajans
Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık Ltd. Şti
Turan Güneş Bulvarı 4.Cad. 90. Sok 1/3
Yıldız / Çankaya - Ankara
Tel: 0312 440 87 07
Faks: 0312 440 12 92
e-mail: info@tokdemirajans.com

Basım
TŞOF Trafik Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Organize San. Böl. Orhan Işık Cad. No: 3 Sincan-Ankara
Tel: 0312 267 08 97 - 98
Faks: 0312 267 06 93
plakamatbaa@tsofratik.com.tr

Basım Tarihi ve Yeri
4 Haziran 2010

içindekiler

6 Dosya

İş Deneyim Belgesi / Müteahhitlik Karnesi

- 8-17 İş Deneyim Belgesi / Müteahhitlik Karnesi Tercihleri
- 18-21 İnşaat tüm dünyada gelişimin ana eksenidir
Mustafa DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı
- 22-25 Geçmişle Röportaj
İdare-Müteahhit-Mühendis İlişkileri*
Orhan YAVUZ İNTES Kurucu Üyesi İkinci Dönem Başkanı
- 26-27 Kamu ihalelerine katılımda iş deneyim belgelerinin önemi ve yeterlik sertifikasyon sistemi
Dr. Hasan GÜL Kamu İhale Kurumu Başkanı
- 28-31 Türkiye'de şehirleşmeye atılan imza; İller Bankası
Hidayet ATASOY İller Bankası Genel Müdürü
- 32-35 Yapı denetimi, sorunları, çözümleri
M. Ufuk ÜÇKARDEŞLER Yapı Denetim Kuruluşları Birliği Derneği Genel Başkanı

36 Toplantı

Geleneksel Toplantı

İNTES Uluslararası Mevzuat Semineri - 3

İNTES Uluslararası Mevzuat Semineri - 4

48 Farklı Pencere

Yapım firmalarımızın vizyoner yaklaşımlarının incelenmesi

Yrd. Doç. Dr. Latif Onur UĞUR - İnş.Tek. Banu CENAN

Sosyal medya ve bilgi paylaşımı
Ayla ROSS

54 Hukuk

Cautio Judicatum Solvi: Teminat akçesi

Av. Prof. Dr. Kemal DAYINLARLI

58 Yeni Ufuklar

Bir özel örnek yeşil bina
Ramis TAŞTEKİN

62 Görüş

İnşaat sektöründe kurumsal risk yönetimi
Hande BİLGİSU

64 Eğitim Yolu

İnşaat Sektöründe Ulusal Meslek Standartları Sayısı Artıyor
Ulusal Yeterlilik Çalışmaları Devam Ediyor
Ölçme & Değerlendirme Çalışmaları
İNTES MYM'nin İlk Eğitimi: Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
Eğitim Programı Tamamlandı

72 Şifre

Dahilerin dahisi TESLA
Yaşar ÖZKAN

78 İnşaat Sanayicileri

84 Sanat

Sanat ortamı ve durağanlık
Mehmet KIYAT

88 Tebessüm

90 Haberler

98 Yeni Yayınlar

100 Summary

İş Deneyim Belgesi / Müteahhitlik Karnesi

MÜHİM OLAN Deneyim

Dergimizin 118'inci sayısının ana dosya konusunu müteahhitlik hizmetlerinin yeniden yapılandırılmasına ayırdık.

Bu alandaki söz sahibi kamu kuruluşlarımız görüşlerini paylaştılar.

Sorunu bir de yaşayanlara sorduk.

“Yapım ihalelerinde tercihiniz hangisidir?” dedik.

• *Karne uygulaması mı? (2886 sayılı Kanun döneminde uygulanan ve Yapı Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği kapsamında A, B, C, D, G ve H olmak üzere gruplanmış olan müteahhitlik karnesi uygulaması)*

• *İş Deneyim Belgesi uygulaması mı? (4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10/b-2 maddesi uyarınca düzenlenen iş deneyim belgeleri – iş bitirme, iş durum / iş yönetme, iş denetleme vb. belgeler)*

Ve cevap verenlerden kısa da olsa tercih gerekçelerini istedik.

Sorumuzu üye firmalarımızı en üst düzeyde temsil eden yöneticilerine yönelttik.

Tercihini Karne'den yana kullananların oranı %50

Tercihini İş Deneyim Belgesi'nden yana kullananların oranı %50

Bir üyemiz gerekçesiyle, bir üyemiz gerekçe göstermeden tercihinin her ikisini birlikte seçmek suretiyle kullandı.

Bir üyemiz gerekçesiyle her ikisini de reddetti.

Cevap verenlerin tercih gerekçelerini sizlerle yorumsuz olarak paylaşıyoruz.

Peki ya sizin ?
cevabınız

İş Deneyim Belgesi'ni Tercih Ediyoruz. Çünkü;

- Bir adet tercih gerekçesi belirtilmeden "İş Deneyim Belgesi" işaretlenmiştir.
- Firmaların katılacakları ihalelerde istenilen kriterleri iş deneyim belgesi ile ispatlayabilme imkanları vardır ve bunun sonucunda işi yapma kapasitesi olan firmalar rekabet etmektedirler.
- Devamlılık arz etmektedir.
- Karne uygulamasına göre faal olmayan firmaların katılımını önlemektedir.
- İş deneyim belgesi uygulamaları; firmalar tarafından alınmış olan iş deneyim belgelerinin geçerliliğinin ve doğruluğunun teyit edilmesini sağlamaktadır.
- Fiilen taahhüt işi yapanların şirket sahibi olmasını sağlamaktadır. Böylece sorumluluk alınmaktadır.
- Sistemi daha da zora sokar. Yeni uygulamanın zararları da olur, zaman alacaktır. Bu yüzden deneyim belgesi, aşırı düşüklükler elenip ortalamaya iş verilmesi ile daha uygun olacaktır.
- Her projenin kendine has bir özelliği, tekniği olduğu ve know-how gerektirdiği dikkate alınırsa, emsal iş bitirmiş müteahhitlerin kendilerini zaten ispat etmiş olmaları sebebiyle ihalelere davet edilmeleri işverenler açısından çok daha güvenilir olmaktadır.
- Karne çıkartılması ve yenilenmesinde güçlükler yaşanmaktadır.
- Karne uygulamaları ticari hale gelmekte, gereksiz sorunlar yaratmaktadır.
- Karne uygulamasına geri dönüş anlamsızdır.
- Uluslararası ihale sistemine daha uygundur.
- Firmaların ne yaptığı, ne yapabileceği daha belirgindir.
- Uluslararası çalışan bir firma olmamızdan dolayı tercihimiz bu yöndedir.
- 4734 sayılı Kanun'da daha ayrıntılı belgeler istenmektedir.
- Faaliyet alanındaki reel tecrübeyi belirleme konusunda, iş deneyim belgeleri daha gerçekçidir.
- Daha detaylı bilgi içermektedir.
- İş deneyim belgesi uygulaması; işin ehli vasıtasıyla yapımı, organizasyon açısından iş bitirmesi olan firmalarca yapımın üstlenilmesi açılarından önem arz etmektedir.
- Karne uygulamasına göre nispeten daha sağlıklıdır.
- Ehil olmayan kişiler karne sahibi olup, bunun ticaretini yapmaktadır.
- Branşlar bellidir.
- Her şirketin ihtisaslaşmış olduğu alanlarda teklif verecek olması nedeniyle tercih edilmektedir. Bunun yanı sıra; İş yönetme ve iş denetleme belgelerinin denetiminin Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (TAU) tarafından kontrol altına alınarak sıkı bir denetim uygulaması yapılması, gerekiyorsa internet üzerinden duyurulması faydalı olur.

• Yapım ihalelerinde, ihale komisyonu tarafından adaylardan istenen belgeler arasında “benzer iş deneyim belgesi”nin olması, ihale konusu işte tecrübe kazanmış ve o sektörde hizmet veren, bu işi yapabilecek kapasiteye sahip firmaları bir araya getirmektedir. Tercihimiz iş deneyim belgesi uygulaması yönünde olup, karne uygulamasıyla da desteklenmesinde fayda vardır.

• İş yapabilecek firmaların ihalelere girebilmesi nedeniyle tercih edilmektedir.

• İş deneyim belgeleri mütcaahhidin deneyimini ve yeterliliğini çok daha iyi yansıtmaktadır.

• İhaleye katılabilmek için istenen iş bitirme, iş deneyim, iş durum/iş yönetme, iş denetleme vb. belgeler ihaleye katılacaklar arasında daha gerçekçi bir rekabete olanak sağlamaktadır.

• Bilindiği üzere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na göre, kamu ihalelerine katılabilmek için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından verilen mütcaahhitlik karnesine sahip olmak gerekmektedir. Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği kapsamında tanımlanmış olan iş grupları A, B, C, D, G ve H kodlarıyla sınıflandırılmıştır. Bu karne, hangi mütcaahhidin ne kadar büyüklükte işlere girebileceğini göstermekte ve yapılan işlerin artmasıyla sınıf da artmaktadır. İlgili Yönetmelik’te, mütcaahhitlik karnelerinin satılmayacağı, kiralanmayacağı ancak belli şartlarla devredilebileceği belirtilmiştir. Bu devir uygulaması suiistimal edilmeye açık olup, haksız rekabeti arttırmıştır. İş deneyimi olmayan bir yüklenici, karne devri ile yüksek tenzilatla aldığı işte, işi zararına da olsa tamamlayıp, o işin iş bitirme belgesiyle kendi mütcaahhitlik karnesini çıkarabilmektedir. Ayrıca, devlet görevi yaparken edinilen tecrübenin daha sonra da kullanılabilmesi amacıyla bu karneler, devlet görevlilerine de verilmiştir. Kullanım sürecinde bu uygulama amacından uzaklaşmış ve bazı kötü niyetli kişilerce maddi çıkar elde etmek için kullanılmış, sonucunda da ciddi risk taşıyan, kalitesiz inşaatların yapımına ön ayak olmuştur.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile ihale katılımında yeterli kriterleri ayrıntılı olarak düzenlenmiş, mütcaahhitlik karnesi yerine iş deneyim belgeleri uygulaması getirilmiştir. 4734 sayılı Kanun’un 10. maddesinde, işi yapabilecek nitelikte isteklilerin başvurusunun sağlamak amacıyla işin niteliğine uygun bilgi ve belgeler istenmektedir. Bu yöntemle örneğin üstyapı işinde deneyim sahibi bir isteklinin, baraj ve yol inşaatı ihalesine katılma isteğinin önüne geçilmekte, bu sayede de herkes deneyim sahibi olduğu alanda iş alabilmektedir. Ayrıca, iş deneyimini tevsik eden belgeler kiralanamaz, satılamaz ve devredilemezler; istekli bu belgeyi sadece kendisi kullanır.

Sonuç olarak, yeni Kanun ile hem haksız rekabet önlenmekte hem de kamu yatırımlarının kalitesi artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanmış olmaktadır.

• İhalelere katılımda yeterli kriterleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 10. maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. İş yapabilecek nitelikteki isteklilerin ihalelere katılımını sağlamak amacıyla isteklilerin teknik yeterliklerinin belirlenmesi için gerekli olan bilgi ve belgeler bu maddede sayılmış olup, bu belge ve bilgilerden hangilerinin kullanılacağı işin niteliğine göre belirlenerek ihale dokümanında belirtilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu düzenleme ile yapım işlerinde isteklilerin yeterliğini belirlemede aranan mütcaahhitlik karnesi uygulamasından vazgeçilmiş, bunun yerine iş bitirme, denetleme ve yönetme belgeleri gündeme getirilmiş ve mevzuat çerçevesine alınmıştır.

Mütcaahhitlik karnesinin bazı kesimlerce alınır-satılır hale getirildiği herkesin malumudur. Bu nedenle 2003 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle mütcaahhitlik karnesi uygulamasından vazgeçilmesi olumlu bir gelişmedir.

Mütcaahhitlik karnesi uygulaması sırasında, istenilen parasal büyüklükte karneye sahip olan herkes her nevi işin ihalesine katılabilmekte idi. Kanaatimizce bu uygulama doğru bir uygulama değildir. Örneğin sadece bina inşaatı ile uğraşan bir mütcaahhidin baraj, sulama ve içme suyu konusunda da deneyimli olduğu kabul edilemez.

Sonuç olarak, güncel mevzuattaki İş Deneyim Belgesi uygulamasına devam edilmesi uygundur.

- Firmanın tecrübe ve mesleki yeterliliğinin değerlendirilmesi mevcut ihale mevzuatı çerçevesinde “İş Deneyim Belgesi” ile ölçülebilmektedir. Ancak bunun kısmen yapılabildiği kanaatindeyiz. Çünkü yeterlilik almak için belgesi olmayan firmalar, şahıslardan iş yönetme veya iş denetleme belgesi kiralama yoluna gitmektedir. Şahıslar bu belgeleri başka bir organizasyon içinde oldukları zaman temin etmiş olduğundan başarılı sonuçlar vermemektedir.

İş Yönetme Belgesi sadece yeterliliği geçmek için kullanılan bir yol olmaktadır. Asıl konu olan, işin yapımı ve organizasyonu ikinci planda kalmaktadır. Son zamanlarda birçok projenin fesih ile sonuçlanmasının temel nedeni, düşük maliyet gibi görülse de asıl neden iş deneyiminin olmamasıdır.

İş Deneyim Belgesi uygulamasında yukarıda bahsedilen aksaklıklar dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin yapılması önem arz etmektedir. Bununla beraber “İş Deneyim Belgesi” uygulamasının devam etmesini tercih ediyoruz.

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 10/b-2 maddesinde getirilen tanımlamaya göre isteklinin işe yeterliliğinin belirlenmesi için ihale konusu iş veya benzer işlerde mal ve hizmet alımları için son beş yıl içinde; yapım işleri için ise son onbeş yıl içinde kamu veya özel sektörde sözleşme bedelinin en az % 80’i oranında gerçekleştirdiği veya denetlediği veyahut yönettiği, idarece kusursuz kabul edilen benzeri işleri belgelemesi talep edilmektedir.

Bu yöntem doğrudan amaca yönelik, hem daha kesin ve net hem de daha basit bir modeldir.

Müteahhitlik karnesi uygulamasında gerçek veya tüzel kişilerin genel iş deneyimlerine bakılmakta, yaptıkları işler gerçek kişilerin bulundukları mevkiilerdeki yetki ve görevler gibi detaylar Karne Komisyonu’nca geniş kriterler çerçevesinde değerlendirilmekte, karne sahibinin yeminine dayanılmaktadır. Bu sistemin bürokrasisi fazla, altyapısı daha karmaşıktır. Amaca dolaylı olarak hizmet etmektedir. Karnenin devredilebilir olması, onu alım-satımı yapılabilen bir meta durumuna sokmakta, saygınlığını azaltmaktadır.

- Tercihimiz iş deneyim belgeleri olmakla birlikte, iş durum belgesi alabilmek için Yönetmelik aşağıda yazılan şartların sağlanılmasını zorunlu kılmaktadır. Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği’nin “**Belge Düzenleme Koşulları**” başlığı altındaki 44’üncü maddesinde iş deneyim belgeleri, yapılan iş karşılığı bedel içeren tek bir sözleşmeye dayalı olarak taahhüt edilen;

a) Geçici kabulü yapılmış işlerde “yüklenici iş bitirme belgesi”,

b) Devam eden işlerde, işin ilk sözleşme bedelinin tamamlanması ve gerçekleşme oranının toplam sözleşme bedelinin en az % 80’ine ulaşarak kusursuz olarak gerçekleştirilmesi halinde “yüklenici iş durum belgesi”,

... hükmü yer almaktadır.

Şirketimizin yapımına devam ettiği bir projeyle ilgili iş durum belgesi talep edilmiştir. Ancak işin gerçekleşme oranı % 95 olmasına rağmen ilk sözleşme bedeli tamamlanmadığı gerekçesiyle 44. maddenin (b) bendine istinaden tarafımıza iş durum belgesi verilmemiştir.

- Hem yeni 4734 sayılı Kanun’un içeriğine ters hem de eskiye dönüşün artık zor olacağı düşünülürse yapım ihalelerindeki tercihimiz “iş deneyim belgesi uygulaması” yönündedir. Bu konuda başlangıcından bu yana olan gelişmeler izlendiğinde “Benzer İşler Tebliği”nin olabildiğince ayrıntılandırıldığı görülmektedir.

İhaleyi yapacak kuruluş, ihale öncesi ihalesini yapacağı işe uygun bir benzer üst iş grubu ve buna uygun alt iş grubu/grupları belirleyip ihaleye çıkmaktadır.

Dosya | İş Deneyim Belgesi / Mütcaahhitlik Karnesi

Belirlenenlerin dışında üst ve alt iş grupları arası geçiş yapılmamaktadır. Yani idare AIII iş grubu belirlediği 1000 TL’lik bir iş için katılımcının elinde 1.000.000 TL veya daha yüksek bedelli AI, All veya başka bir grup karşılığı belgesi olsa bile bu ihaleye katılamamaktadır.

Bu uygulama sanki katılımcıların değişik çalışma alanlarında deneyim kazanmasının önünde engel olmaktadır. Tabii ki “Benzer İşler Tebliği”nin ruhuna uygun olarak gruplar arası birebir geçiş yapılması olanaksız olmalıdır. Ancak buna karşın katılımcıların iş deneyim çeşitliliğini arttırabilmesi adına gruplar arası belirli oranlarla geçiş sağlanması uygun olur.

Yani ihaleye çıkan işin bedelinin en az belli katı veya belli yüzdesi kadar başka grup belgesi olan katılımcılar için gruplar, alt ve üst gruplar arası geçiş sağlanmalıdır.

- Mütcaahhitlik sektörü her geçen gün teknolojinin de gelişmesine paralel olarak değişim göstermektedir. Genel mütcaahhitlik kavramından ziyade çok geniş bir perspektif çizen inşa işleri uzmanlık konularına ayrılmaya devam etmektedir.

Asıl ve doğru olan herkesin her işi yapması değil; tecrübesini, insan kaynağını ve makine, ekipman gücünü yoğunlaştırdığı inşaat dallarında daha aktif rol oynamaya, piyasada daha rekabetçi olmaya çalışmasıdır. İş bu sebeple iş deneyim belgesi uygulaması, konusunda uzman olan mütcaahhitlerin o dalda rekabet etmelerini sağlaması açısından daha gerçekçidir.

Bu uygulamada karşılaşılan sorunları ise şu şekilde özetleyebiliriz;

Kamu İhale Kanunu şu anki hali ile birbirlerinin % 50’den fazla hissesine sahip oldukları kendi şirketlerinin bilanço büyüklüklerini kendi bilançolarına ekleyerek konsolide edememekte, dolayısı ile gerçek büyüklüklerini ifade edememektedirler. Aynı zamanda grup şirketler sahibi olduğu kardeş şirketlerinin iş deneyim belgelerini de kullanamamaktadır. Yurtdışında buna izin verilmektedir. KİK tarafından bu konuda çalışmalar yapıldığı söylenmektedir.

Bazı ihalelerde benzer iş olarak aynı anda birden fazla iş deneyimini barındıran tek bir belge aranmaktadır. Yapılacak işin muhteviyatının yarısından fazlası belli uzmanlık gerektiren bir iş olsa ve mütcaahhidin halihazırda o konuda yeterli miktarda iş deneyim belgesi olsa dahi, yapılacak işin diğer bölümlerinde tecrübesi olmadığı veya yapılacak işin kapsamındaki her bir kalemi aynı anda yaptığı bir iş deneyim belgesine sahip olmadığı için o ihaleye katılamamaktadır. Örneğin bir karayolu tüneli ihalesinde işin % 90 üzeri ağırlığı tünel inşaatı olmasına rağmen A3 tünel deneyiminin yanı sıra A9 yol kaplama deneyimi de beraberce istenebilmekte ve bu durumda işin esas unsurlarının tecrübesine sahip uzman şirket bu ihale kapsamı dışında kalabilmektedir. Bu da haksız rekabete yol açmaktadır. Yurtdışında genel temayül, benzer işlerde tek bir belge yerine mütcaahhidin iş bitirme belgelerinin toplam tutarının değerlendirilmesidir.

- Yazınız kapsamında yöneltmiş olduğunuz “yapım ihalelerinde karne uygulaması ve iş deneyim belgesi uygulaması arasında tercihimizin hangisi yönünde olacağı” sorusuna cevabımız “iş deneyim belgesi uygulaması” yönündedir.

Ancak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve ikincil mevzuatında belirlenmiş olan yeterlik sistemine dayalı “müteahhitlik karnesi” uygulaması ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuatında belirlenmiş olan yeterlik sistemine dayalı “iş deneyim belgesi” uygulaması arasında ne mevzuatın ruhu ne de uygulamaların getirdiği sonuçlar arasında keskin farklar yoktur.

Buna rağmen, bu konuda iki sistemi bazı ana maddeler çerçevesinde karşılaştırmalı olarak inceleyebiliriz:

1. Karne uygulamasında denetleme ve yönetme faaliyetleri sonucu alınacak belgelerle ilgili olarak gerek oransal (en çok 12 aylık sürede yaptırılan veya denetlenen kısım) ifadelerle gerekse direkt tavan değer uygulamaları ile verilen belgeye bir sınırlama getirilmekteydi.

Diğer yandan, yeni mevzuatta “iş deneyim tutarı”nın belirlenmesinde herhangi bir sınırlamada bulunulmamış ancak, “iş deneyim belgelerinin değerlendirilmesi” ile ilgili olarak kısıtlamaya gidilmiştir. Burada da iş denetleme belgelerinin kısıtlaması ancak 5 yıl süreli tutulmuş, 5 yılın sonunda yine tam tutar üzerinden değerlendirilecek şekilde düşünülmüştür.

2. Karne uygulamasında da yeni uygulamada olduğu gibi belgeler “satılamaz, kiraya verilemez” idi ancak bir şirkete devredilebilirdi. Öte yandan, bir şirkete devredilmesi halinde devredilen belge sahibinin bu şirkette “kolektif şirket ortağı, şirket komandite ortağı, limited şirket müdürü, anonim şirket yönetim kurulu başkanı, Murahhas üyesi, yönetim kurulu üyesi veya genel müdür” vb. sorumluluk taşıyan bir görev üstlenmesi şartı aranırdı. Bunun pratikte istismarı mümkün olmakla beraber, doğru teşhis edilmiş bir durumdu. Çünkü eğer yeterlik, belge sahibi kişinin ise bu belgenin devri halinde şirketin de “yeterli” olabilmesi ancak belge sahibinin de işin içine bizzat girmesi ve yetki, sorumluluk sahibi olması ile mümkündür. Diğer türlü bu, ancak “kağıt üstünde” yeterlik sahibi olmak olur.

Yeni uygulamada ise belge sahibi kişinin “tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olması” şartı, bu durumun en az 1 yıldır sürdürülüyor olması şartı ile beraber yeterli görülmektedir.

3. Karne uygulaması özünde bir “müteahhitlik sicili” anlayışı ve uygulamasını da taşımaktaydı. Bu sicil, iş bitirmenin yanında müteahhidin yaptığı işin niteliği ve mesleki standartları vb. konularda bir derecelendirmeyi içeren “müteahhit kıymetlendirme raporu” ile de belgelendirilmekteydi. Bir başka anlatımla “sınıfı geçmek” tek başına yeterli değil; “alınan not” da önemliydi. Hatta “Müteahhitlik Karnesi Komisyonu”nun görev ve yetkileri tanımında başvuru sahiplerine “siciline göre karnenin verilip verilmeyeceğini tespit etmek” de vardı.

Yeni uygulamada bir takım önlemler alınmaktaysa da “sicil” anlamında tam olarak bu ruhu yansıtan bir anlayış ve uygulama yoktur. Yeni uygulama “ihale dışı bırakılma ve ihaleye katılamayacak olanlar”ın tespitine daha “hukuki” açıdan bakmaktadır.

Genel olarak, isteklilerin iflas veya konkordato ilan etmemiş olmaları, tasfiye halinde olmamaları, hileli iflasa gitmemiş olmaları, kanunen kesinleşmiş sigorta primi veya vergi borcu bulunmaması gibi idari ve hukuki konular incelenmiş, isteklinin “müteahhitlik sicili”ne yönelik köklü bir anlayış getirilmemiştir.

4. “Karne” tek başına bir yeterlik belgesi değildir. İş deneyim belgeleriyle de desteklenmelidir. Karnenin tek başına kullanılması, bu belgenin bir yeterlik veya “iş yapabilirlik” ehliyeti olmaktan çok bir “salahiyet” belgesi haline getirilmesi demektir.

Bu incelemenin sonucunda karne uygulaması ile iş deneyim belgesi uygulaması arasında keskin bir tercih sebebi gözükmemekle beraber iş deneyim belgesi uygulamasının karne uygulamasına göre bazı eksiklikleri olduğu görülmektedir.

Buna rağmen, iş deneyim belgesi uygulaması Avrupa Birliği müktesebatına yakın bir mevzuat içermesi yönünden daha modern bir uygulama olması itibarıyla tercih edilmelidir. Bir diğer subjektif gerekçe de artık dönüp “geriye bakılmaması” adına olabilir.

Sonuçta kabul etmek gerekir ki yeterliğin tespiti adına tek başına yeterli olmamakla beraber, uygulama adına “karne” densin veya denmesin, “müteahhit” tanımının bir şekilde yapılması ve kimlerin müteahhitlik yapabileceğine dair bir “lisans” sisteminin getirilmesi de kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Müteahhitlik Karnesi'ni Tercih Ediyoruz. Çünkü;

Tercih Gerekçesi Belirtilmeden beş adet "Karne" işaretlenmiştir.

- İş yönetme, iş denetleme belgeleri haksız rekabet yaratmaktadır.
- Bu, kolaylık ve zaman kazanımı sağlamaktadır. İş bitirme belgelerinin ilgili idarelerinden yeniden formatlandırılması ile uğraşılmamaktadır.
- Daha pratiktir ve her türlü yapım işlerine girilmektedir.
- Bu uygulama daha net ve açıktır.
- Sahte iş bitirme belgesinin önünü kesmek için 2886 sayılı Kanun'da olduğu gibi (karne veya sertifika olmak üzere) halli bence uygun olur.
- Karne uygulaması ihtisaslaşmaya sebep olmuştur.
- Deneyim belgesi meselesi dedikoduları körüklemektedir.
- Müteahhitler arasında eşitlik açısından uygundur.
- İş deneyim belgeleri sürekli tartışma konusu olmaktadır ve karne sistemi firma potansiyelini daha iyi yansıtmaktadır.
- İş bitirmelerde son onbeş yıl değerlendirilmektedir.
- İş deneyim belgeleri ile ilgili itirazların sona ermesini sağlayacaktır.
- Çoklu katılımı sağlayacaktır.
- İş bitirme belgesi olan karne sahibi olabilmektedir.
- İş deneyim belgelerinin güvenilirliği sakıncalıdır.
- İş deneyim belgelerinin güvenilirliği ortadan kalkmıştır.
- Karışıklıkları önlemektedir.
- İş deneyim belgeleri içinden çıkılmaz duruma gelmiştir.
- Uygulamada kolaylık ve netlik getirecektir.
- İş deneyim belgelerinde yanlışlıklar görülmektedir.

- Müteahhitlik karnesi iş bitirme belgesine göre verilmektedir.

- İş bitirme belgelerinin nasıl alındığı ve gerçek değerleri ortaya çıkacaktır.

- İşin büyüklüğüne uygun karne gerekmektedir.

- Kırtasiye ve formalite azlığı yanında, ihalenin fazla uzamadan sonuçlanmasını sağlayacaktır.

• 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu döneminde uygulanan ve Yapı Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliği kapsamında yapılan ihalelerde, firmaların yeterliliklerinin belirlenmesinde en önemli kriter olan “Müteahhitlik Karnesi” uygulaması, karnelerin alınıp satılıyor olması nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda “İş Deneyim Belgeleri” haline dönüştürülmüştür. Ancak aynı durum yeniden ortaya çıkmış, teknik elemanların İş Yönetme ve İş Denetleme Belgeleri de alınıp satılır hale gelmiştir. Karnelerin, Bayındırlık ve İşkan Bakanlığı’na bağlı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü’nden tek bir merkezden verilerek daha sıkı bir denetim imkanı varken, bugün belge vermeye yetkili kılınmış her idare iş deneyim belgelerini düzenleyerek vermekte, denetim zafiyetleri ortaya çıkabilmektedir. Tekrar karne uygulamasına dönülmesinin ciddi müteahhitlik firmalarının yararına ve doğru bir karar olacağına inanıyoruz. Geçmiş uzun yıllara dayanan ve her miktarda A Grubu müteahhitlik karnesine sahip köklü müteahhitlik firmaları bugün uygulanmakta olan Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği’ndeki kriterler nedeniyle ihalelere girememekte, yok olup gitmektedirler. Türkiye’nin en büyük projelerine imza atmış bazı firmaların artık iş alamadıkları ve kapandıkları herkesin malumudur. Milyar dolarlık baraj projeleri gerçekleştirmiş ve A Grubu karne sahibi olmanız farklı iş grubunda olduğu için, örneğin k  k bir arıtma tesisi işine girmenize yetmemektedir. Bu durum, “Farklı işlerde farklı ihtisas firmalarının oluşması faydalıdır.” gibi anlaşılması güç bir mantık ile açıklanmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizin ve dünyanın ekonomik yapısı, her zaman istikrarlı bir yatırım politikasının uygulanmasına imkan vermemektedir. Özellikle, varlıkları devletin yatırım politikasına tamamiyle bağımlı ve özel sektör yatırımlarına yönelmemiş taahhüt firmaları (devlet müteahhitleri) bazen uzman oldukları alanda yatırım yapılmadığından işsiz kalabilmektedirler. Bunun önekleri ülkemizde oldukça fazladır. Örneğin sadece Karayolları’na iş yapmakta olan bir firma değişen ihale kanunları süresince yıllarca iş alamama durumunda kalmaktadır. Oysa altyapı taahhütleri ağırlıklı olarak toprak işlerinden oluşmaktadır ve aynı firmanın bir baraj veya sulama gibi DSİ işini de yapabileceği herkesçe kabul edilen bir gerçektir. Ancak iş deneyim belgesi nedeni ile bu işlerin ihalelerine katılma imkanı bulunmamaktadır. Kanaatimizce karne uygulaması bu konularda daha mantıklı ve adil bir yöntemdir.

- Bilindiği gibi bir süre önce 2886 sayılı Kanun uygulamaları sırasında yapıım işleri ihalelerine katılmak için gerekli olan yeterlilik şartlarından en önemlisi müteahhitlik karnesiydi. Müteahhit firmalar, daha önce başarı ile tamamladıkları projelere göre çeşitli derecelerde müteahhitlik karnesi alabiliyorlardı.

Bu karneler Bayındırlık Bakanlığı’nın ilgili birimi tarafından düzenlendiği için herhangi bir suiistimal olasılığı çok azdı. Ancak, daha sonra çeşitli yollarla karneler el değiştirmeye başlayınca, bir tür karne ticareti de başlamış oldu. Bu nedenle karne uygulamasından vazgeçilerek, gerçek iş bitirmeyi gösteren iş deneyim belgelerinin müteahhitlik deneyiminin kanıtlanması için yeterli olmasına karar verildi.

Maalesef başlangıçta yararlı olacağına inanılan bu uygulama, belgeler üzerinde tahrifat yapılması ve hatta tamamen sahte belge hazırlanması nedeniyle amaca hizmet etmemeye başladı.

Bu nedenle tercihimiz aşağıdaki koşulların sağlanması halinde Bayındırlık Bakanlığı tarafından düzenlenen ve sıkı denetlenen bir sistem ile karne sistemine d n lmesidir.

- Müteahhitlik karnesi sadece fiilen, müteahhitlik yapılarak gerçekleştirilen işler esas alınarak düzenlenmelidir.
- Hiçbir şekilde iş denetlemesi sonucunda karne hakkı verilmemelidir. (Kontrol mühendisleri, amirleri, genel m d rl r, m şteşarlar vb.)
- Fiili iş yönetme sonucunda, sadece belirli koşullarda, örneğin birkaç büyük işin yönetilmesi sonucunda eski dönemin C Grubu seviyesinde karne verilebilmelidir.
- Mümkün olduğunca kişilere değil, şirketlere karne düzenlenecek bir sistem getirilmelidir.
- Eski dönemin A Grubu karnesi hiçbir şekilde şahıs olarak alınmamalıdır.
- Karne devri, alınıp satılması vb. imkanı ortadan kaldırılmalıdır.
- şirket ortaklarının vb. şirket karnesinden pay alması uygulaması sadece kendilerinin büyük hissedar olduğu yeni şirketler için mümkün olmalıdır.

Dosya | İş Deneyim Belgesi / Müteahhitlik Karnesi

- Bilindiği üzere 1984 yılından itibaren yürürlükte bulunan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu 2003 yılında yürürlükten kaldırılmış ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu yürürlüğe girmiş ve yönetmelikleri de yayımlanmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre ihale yapma yetkisine sahip kurumlarca yapılmış olan ihalelerde şeffaflığı ve rekabeti sağlamak, devlet kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanımı ve Avrupa Birliği dahil diğer kuruluşların uygulamaları ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile uyum sağlanması amaçlanmış ise de getirilen bu hükümler maalesef ülkemiz için yetersiz kalmıştır.

20 yıllık süre boyunca yürürlükte bulunan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde idareler Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanan birim fiyatlara göre ve yerinde yapılmış olan keşfe göre hazırlanan keşif bedelinin hesabı, tatbikat veya avan projeleri ile bunlara dayalı gerçekçi hesaplamalar ile teklif cetveli hazırlamakta ve ihaleye katılan firmalardan da buna göre indirimde bulunmaları istenmekte idi.

Buna göre yapılan ihalelerin daha adil, gerçekçi ve şeffaf olduğu ayrıca tüm katılımcıların eşit olarak yarıştığı 67 yıllık gözlemimizin sonucudur.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihalelere katılacak isteklilerden müteahhitlik karnesi istenmemekte; bunun yerine her bir sözleşme muhteviyatı için ayrı bir iş bitirme belgesi tanzim edilmekte ve süresi de 15 yıl ile sınırlandırılarak rekabeti engellemekte olup bu süreden evvel iş yapan firmalar cezalandırılmaktadır.

Halbuki müteahhitlik karnesi ile kamu kurum ve kuruluşlarından ihale edilip, 30-40 yıl öncesinin malzeme ve teknik imkansızlıkları ile bitirilen işler, gerçekçi hesaplamalara göre fen ve sanat kaidelerine uygun olarak yapılmış ve halen de hizmet vermektedir.

Bu nedenle, yapım ihalelerinde müteahhitlik karnesi uygulamasının tekrar güncel hale getirilerek uygulamaya konulması tercih edilmektedir.

- 1) İş deneyim belgesi üzerinde değişik yorumlar yapılarak belge idarelerce, yapılan işle ilgisiz hale dönüştürülmektedir; idarelerde bir standart yoktur.
- 2) Her başvuru yaptığımız idareye bavullar dolusu evrak taşımaktayız. İş deneyim belgesinin neyi kapsadığı araştırılmakta ve yanlış sonuçlar elde edilmektedir.
- 3) İş deneyim belgesi kolay elde edilmektedir.
- 4) Belgelerle verilecek karnelerde de adil olunmalıdır.

- Karne Uygulaması

a- Altyapı işleri karne veya sertifikası,

b- Üstyapı işleri karne veya sertifikası,

c- Elektrik işleri karne veya sertifikası,

d- Mekanik işleri karne veya sertifikası

şeklinde dört ana grupta tarifleterek uygulamaya konulabilir.

İş deneyim belgelerinin çok değişik ifadelerle düzenlenmesi, yapı isimlerinin çeşitli olması, idarelerin yetersiz veya yanlış düşünceleri ihale sürecini olumsuz etkilemektedir ve hızlı iş yapan Türk müteahhitlik sektörünün şöhretinin elden gitmesine sebep olacaktır. İstenecek karne veya sertifikanın cinsi ihale şartnamesinde idare tarafından belirlenerek spekülasyonların önüne geçilmelidir.

- İstenecek iş bitirme belgelerinin karne grubu içerisinde iş gruplarına ayrılarak imalatların hangileri olduğu belirtilmelidir.

Örneğin;

a) X firması toplamda 2.000.000 TL'lik bir A Grubu üstyapı işi bitirmiş olduğunda, bitirdiği iş bitirme tutarının %150'si tutarında (3.000.000 TL) teklif verebilme yolu açılmış olmalıdır.

Ayrıca bu işin bünyesinde 200.000 TL'lik kısmının B Grubu altyapı,

100.000 TL'lik kısmının C Grubu (elektrik),

150.000 TL'lik kısmının D Grubu (mekanik) olduğunu varsayarak bu gruplara ait işlere % 150 oranında teklif verebilme yolu açılmış olmalıdır.

b) Yine X firmasının B-C-D gruplarını da ihtiva eden başka işleri var ise bunların en büyük tutarının da karne içerisinde, yukarıdaki gibi bakıldığını varsayarsak, X firması B-C-D gruplarına da % 150 oranında teklif verebilmelidir.

Bu durumda firmaların hangi gruba ne kadar teklif verebilecekleri veya sertifikanın cinsi ihale şartnamesinde idare tarafından belirlenerek spekülasyonların önüne geçilmelidir.

- Genel müteahhitlik karne limiti arttıkça o firmanın iş yapma, yaptırma (taşeron kullanma) ve organizasyon deneyimi de büyür ve böylece daha değişik işlere ait iş bitirme deneyimleri de çeşitlenir. Şayet karneye bakılmadan bir ihalede sadece "iş bitirme" istenirse belli bir cins işi hiç yapmamış fakat yapabilecek veya yaptırabilecek güçte ve yeterli karneye sahip bir firma o ihaleye giremez ve iş yelpazesi genişleyemez. Bu husus, rekabetin sadece o tip işe ait "iş bitirme" belgeleri olan firmalar arasında sınırlı kalması (kısır döngü) gibi bir durum yaratır ki bu, işveren idarelerin çok lehine olmayacaktır.

- 33 yıllık inşaat ve mühendislik tecrübesi olan kuruluşun sahibi olarak genel kanaatim, ülkemiz şartları ve inşaat hizmet sektöründe faaliyet gösteren firma kurum ve kuruluşlar için en uygun ihale sisteminin 2886 sayılı İhale Sistemi olduğudur.

Şöyle ki; hiçbir hizmet sektörü (inşaat şirket ve kuruluşları), hizmetinin karşılığını tatminkar şekilde almadan ayakta duramıyor. Bugün ülkemizde lokomotif sektör olan inşaat sektörü, 4734 sayılı Yasa'ya bağlı olarak yaptığı işlerde tamamen hizmet veremez duruma gelmiştir. Bu Yasa'yı çıkartan politika bile iflas etmiştir. Tamamen devletçe bir politika unsuru olan bu Yasa, özel sektörü nerede ise silinmek durumuna düşürmüş olup, bu Yasa'nın faydaları ve zararları çok tartışmalar gerektirir. Bu Yasa'nın kendi menfaatleri için çıkarılmasında uğraş verenler dahi 4734 sayılı Yasa'nın zararlarından dolayı ülkemizi bırakıp yurtdışı işlere kaymıştır.

Şu anda ülkemizin kurumsallaşmış inşaat şirketlerine ihtiyacı var fakat 4734 sayılı Yasa iş almayı, yapmayı büyük çapta engelliyor; işveren firmalar, hizmet veren sektörler zordadır. Bu Yasa'nın en acil şekilde değişmesi, 2886 sayılı Yasa'ya dönülmesi gerekli ve zaruridir.

Tercih Gerekçesi: 4734 sayılı Yasa'yla TEFE, TÜFE indeksleri kullanılarak fiyat farkı ödenmesi lokomotif sektör olarak gözükten sektörün belini büküştür. Amaçlı çıkarılan bu Yasa gereksizdir ve kalite şartlarına uygun değildir.

Not: Ülkemiz şartlarına ve sektörün gelişme, büyüme şartlarına en uygun olan Yasa 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'dur. (Yıllara sari işlerde fiyat farkı ödendiği takdirde)

Her İki Belgeyi de Tercih Etmiyoruz. Çünkü;

"Yapım İhalelerinde İş Deneyim Belgeleri'nin değerlendirilmesinde tercihiniz" konulu ankette belirtilen şıklardan hiçbirini tercih etmiyor ve 3. bir şık öneriyoruz. Şöyle ki:

Firmaların faaliyet sürelerinin, deneyimlerinin ve o yıla kadar yapmış oldukları toplam iş deneyim belgelerinin birlikte değerlendirildiği bir "SERTİFİKASYON BELGESİ" düzenlenmesi daha adil olacaktır. Bu sertifikasyon belgesi, Kamu İhale Kurumu yetkilileri, resmi kurumlardan konuya hakim yetkililer ile sivil toplum örgütleri yetkililerinden (İNTES ve Müteahhitler Birliği gibi) oluşacak bir kurul ile belirlenmelidir.

Bu uygulama, 4734 sayılı Kanun'la beraber gelen İş Deneyim Belgesi değerlendirmeleri sınıflandırmalarında yapılan hatalar ile idarelerin ihalelerde bunları değerlendirirken yaptıkları hatalardan meydana gelen sorunları ortadan kaldıracaktır.

Her İki Belgeyi de Tercih Ediyoruz. Çünkü;

Her iki sistemin de avantajları, dezavantajları ve kusurlu yönleri mevcuttur. Kısaca, karne sisteminde hak edilmeyerek devir yoluyla karne elde edilmesi, önemli kriterleri göz ardı ederek karne grup ve miktarına bakılarak değerlendirme yapılması bu sistemin başlıca yanlışlarıdır.

İş deneyim belgesi uygulamasında ise belgelerin verilişlerinde yapılan usulsüzlükler, belge içeriklerinde yapılan usulsüzlükler, birçok iş grubunu içinde barındıran işlerin belgelerinde yaşanan problemler bu sistemin başlıca yanlışlarıdır.

Yaşanan sorunlar ve uygulamalardaki aksaklıklar her iki sistemin de birlikte kullanılacağı daha rekabetçi ve adil bir sistemin kurulması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Mustafa DEMİR
Bayındırlık ve İskan Bakanı

İnşaat tüm dünyada gelişimin ana eksenidir

Var oluşundan itibaren insanoğlunun korunma, barınma, sığınma gibi ihtiyaçlarını sağlamak üzere kurulan insan-mekan ilişkisi, medeniyet gelişimine paralel olarak şekil değiştirerek günümüze kadar ulaşmıştır.

“İnşaat” bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de gelişimin ana eksenini olarak yerini korumaktadır.

İnşaat sektörü; istihdam yaratma, yoksullukla mücadele, kendisine bağlı 200’den fazla alt sektörün harekete geçmesini sağlamakla ekonomik kalkınma ve ihracatın artırılması bakımından gerek dünyada gerekse ülkemizde ekonominin en önemli aktörlerinden biri olup ekonomik hayatın vazgeçilmez unsurudur.

Bilindiği gibi son yıllarda bütün dünyayı etkisi altına alan ekonomik krize rağmen, Hükümetimiz döneminde hız kazanan kentsel dönüşüm çalışmalarının, toplu konut hizmetlerinin, büyük altyapı projelerinin, duble yollar ve diğer ulaşım projelerinin ekonomimizin canlanması üzerinde çok büyük katkısı olmuştur. Kamu yatırımları, bu durgun dönemde bile sektörü ayakta tutmayı başarmıştır.

2002-2010 yılları arasında Hükümetimizin isabetli uygulamalarıyla sağlık alanında yapılan

yatırımlar, 150’nin üzerinde Adliye Sarayı inşası, yeni okullar, üniversite kampüsleri ve altyapıda işlerlik kazanan büyük projeler dikkate alındığında yurtiçindeki inşaat sektörünün tarihinin en istikrarlı dönemini yaşadığını söyleyebiliriz.

İnşaat sektörü artık salt bina inşa etmenin ötesinde yaşam kalitesini yükseltmeye dönük, çevreyle uyumlu, sürdürülebilir, sosyal sorumluluk bilincine sahip bir anlayışa bürünmüştür. Yapıda kalite, yükleniciden başlayarak **mimar, mühendis, usta, düz işçi gibi tüm işgücünün nitelikli eğitim süreçlerinden geçmeleri, etkin denetim sisteminin hayata geçirilmesi, yapı malzemelerinin ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğunun sağlanması ile oluşmaktadır.**

Kalite anlayışının önemli unsurlarından biri yapı malzemeleri konusudur. Güvenli yapıların güvenli yapı malzemeleriyle sağlanabileceği düşüncesinden hareketle, temel gereklere uygun malzeme üretecek teknolojilerin takip edilmesi zorunluluğu vardır.

Ülkemiz, yapı malzemeleri alanındaki pek çok ürünün üretiminde ve ihracatında dünyanın ve Avrupa’nın en ön sıralarında yer almaktadır.

Türkiye, inşaat malzemesi üretiminde bölgesinin merkezi haline gelmiştir. Sektör, hem AB mevzuatına hem de uygulamaya konulan ulusal mevzuatlara hızla uyum sağlamıştır. Sektörün daha da büyüme ve gelişme potansiyeli, oldukça yüksek görünmektedir.

Büyük ölçüde yerli sermayeye dayanan Türk inşaat sektörü, büyük bir ihracat potansiyeli de taşımaktadır.

70'li yılların başında yurtdışı piyasalara giren müteahhitlerimiz bugün 70'e yakın ülkede faaliyetlerini sürdürmektedir.

Son 8 yıllık dönemde yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde de önemli mesafe katedilmiştir. **İnşaat sektörünün en önemli aktörleri müteahhitlerimiz ve firmalarımız kalite, uygun fiyat, teknolojik üstünlük, proje yönetimi gibi konularda bugün 5 kıtada faaliyet göstermektedir.**

Dünyadaki 225 müteahhitlik kuruluşu arasında 31 Türk firması yer almıştır. Yüklendiği iş hacmi itibarıyla yıllık 25 milyar doları aşan dünya taahhüt sektöründe, 130 milyar doları bulan iş kapasitesiyle birlikte dünyada ikinci sıraya oturmuş bir müteahhitlik sektörüne sahibiz.

Türk müteahhitlerinin yurtdışında üstlendikleri projeler; başta emek yoğun ağırlıklı projeler şeklinde olan konut projeleri iken, yaşanan büyük teknolojik dönüşümle sanayi binaları, altyapı, petrol rafinerileri, uluslararası havaalanları, raylı ulaşım sistemleri ve yol-tünel-köprü projeleri gibi entegre ve büyük ölçekli projelere dönüşerek müteahhitlerimizin dünya piyasasındaki saygınlığını ve güvenini giderek arttırmıştır.

Yurtdışı müşavirlik hizmetlerinde de Türkiye, adım adım mesafe kaydederek bugün 400 milyon dolarlık iş hacmine ulaşmıştır.

Sektördeki bu büyük gelişmeler başarı çitamızı daha da yükseltmemizi sağlamaktadır. Başarıları sürekli kılmak ve daha da yükseltmek için sektörün tüm aktörleri ile birlikte hareket ediyor, tüm sorunları ortadan kaldırmayı hedefliyoruz.

Bu çerçevede yapım, imar, planlama gibi konularda geniş bir yelpazede hizmet veren

Bakanlığımız da dünyadaki ve Türkiye'deki yeni gelişmeler ışığında yeni yetkiler ve çok önemli sorumluluklar üstlenmektedir.

Yerleşme, şehirleşme ve yapılaşma konularında deneyimi ve birikimi bulunan **Bakanlığımızın yeni yapısıyla bu alanlardaki üst kamu otoritesi olma vasfına kavuşturulup, ülkemizdeki imar, yapı ve planlama hizmetlerindeki görev ve yetki karmaşası ile görev boşluklarını önleyerek daha etkili, verimli ve ekonomik hizmet üretebilme imkanına sahip olması hedeflenmektedir.**

Hedeflerimiz doğrultusunda başlatılan kısa-orta ve uzun vadeli çalışmalarımız tüm hızıyla devam etmektedir.

Bakanlığımızca başlatılan bu çalışmaları ve hedeflerimizi derginiz vasıtasıyla bir kez daha özetle aktarmak, paylaşmak istiyorum.

Mevcut çalışmalarımız ve hedeflerimiz;

- ✓ Büyük bir önemle ele aldığımız yapı stoğunun iyileştirme çalışmaları üzerinde yoğunlaşarak en kısa sürede bu konu çözüme kavuşturulacaktır.
- ✓ Düzenleyici, denetleyici, planlayıcı bir yapıyla Bakanlığın; yapımın bizzat kendisini değil, denetlenmesini, yönetilmesini, kullanımını sağlayan ve yapıların oluşturduğu kırsal ve kentsel yerleşimleri bir strateji dahilinde yöneten kurum haline gelmesi sağlanacaktır.
- ✓ Konuyla ilişkili olarak Kentsel Dönüşüm Yasa Tasarısı taslağı üzerinde çalışmalar tamamlanmak üzere olup, bu yasama yılı içinde kanunlaşması öngörülmektedir. Yasanın ana konusu afete, özellikle depreme dayanıksız yapı stoklarının ve köhnemiş kent dokularının dönüştürülmesidir.
- ✓ Teşkilat Kanunumuzla ilgili çalışmalarımız da devam etmektedir. Yeni düzenlemede, üst ölçek planlarının tarifi ile yapmak, yaptırmak veya onaylamak diye açık tarifler yer alacaktır. Burada amaç, kamu adına üst ölçek planların onayının, kaydının, koordinasyonunun tek elden yapılmasıdır.
- ✓ Alt ölçek uygulama planları yetkisi, mevcut durumda yerel yönetimlerdeki. Bunları

daraltmayı değil, daha da güçlendirmeyi düşünüyoruz.

- ✓ Bakanlığımız, mimarlık mühendislik uygulamalarından başlayarak planlama, projelendirme, yapım süreçleri, standartlara uygun malzeme kullanılıp kullanılmadığı, ehliyetli ustaların görev alıp almadığı, yapıların projeye uygun olup olmadığı gibi konularda denetime ağırlık verecektir.
- ✓ Bu süreçte tüm aktörleri güçlendirmek, mimar ve mühendislerin önünü açmak ve en iyi şekilde çalışabilmelerini sağlamak amacıyla meslek yasaları çıkarılarak, usta ve kalfalara yönelik eğitim desteği sağlamak yine öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.
- ✓ Kent dokusunu öne çıkaran projelere ağırlık verilerek yöresel mimari çalışmaları başlatılmıştır. Bu konuda Kayseri ilinde yürütülen pilot projenin yaygınlaştırılması konusunda da çalışmalarımız sürmektedir. Bu projedeki amacımız, yerel unsurları göz ardı etmeden, tüm kentlerin birbirine benzer hale gelmesinin önüne geçmektir.
- ✓ Bakanlık ve İl Müdürlüklerimizde vatandaşların işlemlerinin hızlı

sonuçlandırılmasına yönelik çalışmalar bu yıl itibarıyla büyük ölçüde tamamlanmıştır.

- ✓ Coğrafi bilgi sistemleri ve yapı envanteri oluşturma gibi Cumhuriyet tarihinin en büyük projelerinden 2'sini en kısa sürede işler hale getirmek istiyoruz.
- ✓ Bu yıl içinde yurtdışı müteahhitlik, müşavirlik hizmetlerinin önünü açacak, onları daha da güçlendirecek düzenleme ve çalışmalara da ağırlık verilecektir. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerine destek sağlayacak, yükseliş trendini, sağladığı güveni daha etkin kılacak çalışmalarımız devam etmektedir.
- ✓ Halen 19 ilde yürütülen Yapı Denetimi Kanunu'nun kapsamını genişleterek tüm illerimizde uygulanmasını temin amacıyla çalışmalarımız da devam etmektedir.
- ✓ Yapı denetim yasası ile ilgili ana şikayetlerden bir tanesi olan yapı sahibi müteahhit ile yapı denetimi bürolarının maddi konularda karşı karşıya gelmesini engelleyici sistem geliştirme çalışmalarımız da devam etmektedir.
- ✓ "CE" işareti dışında kalan malzeme üretimlerini standarda kavuşturma, bunların

üretim, ulaşım ve kullanımını denetleyen, teminat altına alan "G" standardı da bu yıl Temmuz ayında yürürlüğe girecektir.

- ✓ İmar Kanunu kapsamında yapılan bir düzenleme ile 2012 yılının başında Türkiye'de özel yap-sat müteahhitliği kayıt altına alınarak, proje ruhsat ve eklerine uygun olmayan yapı yapma kavramlarının yakın bir gelecekte Türkiye'nin gündeminden çıkması sağlanarak, standart dışı herhangi bir inşaat malzemesi de artık inşaat sanayiinde kullanılamaz hale gelecektir.

Kısaca özetlemiş olduğum hedefler bizim yapmaktan çok takip eden, yetkilerini kullanırken vizyonu, gelecek perspektifi olan, bunun için yeterli verileri temin eden ve kullanan bir Bakanlık olma öngörümüzü de ortaya koymaktadır.

Bakanlığım ve inşaat sektörü ile ilgili düşünce, görüş ve hedeflerimizi okuyucularla bir kez daha paylaşmamıza vesile olan İnsan Dergisi'nin tüm mensuplarına teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

RÖPORTAJ

İdare-Müteahhit-Mühendis İlişkileri

INTES'in verdiği cevaplar

Soru 1 — Türkiye'de İnşaat Müteahhitliğinin bugüne kadar geçirdiği safhaları ve bugünkü durumu kısaca izah edebilir misiniz?

CEVAPLANDIRAN : İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri Birliği Başkanı **Mebus Ergüvenç**.

Türkiye'mizde inşaat hızı Cumhuriyetle başlamış ve ilk zamanlarda yabancı firmalar tarafından yapılan işler ağırlıkta. Yol, Demiryol, Köprü, Yapı ve Su İşleri inşaatlarını kısaca bir zamanda Türk Müteahhitleri ele almıştır. Bunda Hükümetimizin her bakımdan büyük müzaheretini gören eski müteahhitler memlekete büyük eserler bırakmışlar ve her birisi bu vatana her sınıftan usta ve işçi yetiştirmişlerdir.

Eskiler bugün yerlerini genç arkadaşlara bırakmış bulunuyorlar. Ancak eski müteahhitlerin Devlet adamlarından gördükleri müzaheret yerine bugünkü müteahhit zümresi bir üvey evlat muamelesi görmekte, bu yüzden işlerini başarma hususunda zor bir çaba içindedirler. Halbuki bu zümrenin, servetini, bilgisini, şeref ve haysiyetini, hatta sıhhatini ortaya koyarak değil memlekete bütün dünyada makbul bir meslek olan yapıcılık işlerini başarmaya çalışmakta kendilerine karşı iyi bir davranış beklemek haklarıdır. Bugün bu şekilde ilgi ve muamele görmekten üzüntülüüz.

Soru 2 — Yöneticiler arasında en tecrübeli İnşaat Müteahhidi olarak tanıdığımız Bay KAYADELEN'den soruyoruz, İnşaat Müteahhitliği ile bilfiil meşgul olduğu senelere kadar Devlet - Müteahhit - Mühendis ilişkileri hakkındaki kanaatlarınız nasıldır?

CEVAPLANDIRAN : Y. Mühendis **Hayri Kayadelen**.

Benden evvel konuşan arkadaşım Mebus Ergüvenç'in belirttiği gibi Cumhuriyetimizin kuruluşuyla beraber, memlekette bir inar ve inşaat devri başladı. O zaman memleketimize bir çok ecnabi müteahhitler işgüdüler. Her geşit inşaatı bunlar taahhüt ediyorlarken biz yerli müteahhitler rekabet suretiyle ve zamanla işleri bunların ellerinden aldık, ecnabi firmalardan %30 - 40 daha ucuzca male ederek memleketi demirbaşlarla ördük. İmanlar, köprüler, su işleri vesaire yaptık. Ankara - Zonguldak Demiryolu üzerinde Çankırı civarında 3 kilometre 300 m. tek uzunlukta Batı - Bel tünelini dahi daha ecnabi müteahhitler çekilmemişken - bir Türk firması yaptı. Bütün bu işlerdeki başarının sırrı, sizin sordunuz Devlet - Müteahhit - Mühendis ilişkilerinin iyi bir düzende gitmesinden idi. O devirlerde ve yakın se-

nelere kadar Devlet adamları en büyüğünden en küçüğüne kadar müteahhitlere müzaheret ediyorlardı. Bu müzaheret kanun veya mukavele dışı davranışlarla olmazdı. Yine anlaşma ve sözleşmeler içinde kalarak her husus halledilir, müteahhit dinlenir, derdin veya darlığın icabına bakılır, işin başarması için idarelere terettüp eden her "gerek" vaktinde yerine getirilirdi. İdare adamlarının aralarında bir ahenkle ve saygı ile çabı-tıkları, işleri başarmakta müteahhitlerle birlik oldukları görüldü. Serbestçe tenkide tahammülleri vardı. Mukavele ve şartnameleri yorumlamakta olumlu yolları tutmak için ellerinden geleni yaparlardı. Böyle bir davranış karşısında kötü müteahhidin foyası çabuk meydana çıkar-
dı ve barınamazdı.

Soru 3 — Günümüzde Devlet - Müteahhit - Mühendis ilişkileri hakkında görüşleriniz?

İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri Birliği Yönetim Kurulu toplantı halinde

**Türkiye Mühendislik Haberleri - 1 Şubat 1965*

Orhan YAVUZ
İNTES Kurucu Üyesi
İkinci Dönem Başkanı

İdare-Müteahhit-Mühendis İlişkileri*

Soru 1 – Türkiye’de İnşaat Müteahhitliğinin bugüne kadar geçirdiği safhaları ve bugünkü durumu kısaca izah edebilir misiniz?

CEVAPLANDIRAN: İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri Birliği Başkanı Mebus Ergüvenç

Türkiye’imizde inşaat hızı Cumhuriyetle başlamış ve ilk zamanlarda yabancı firmalar tarafından yapılan işler sırasıyla, yol, demiryol, köprü, yapı ve su işleri inşaatlarını kısa bir zamanda Türk Müteahhitleri ele almıştır. Bunda Hükümetimizin her bakımdan büyük müzaheretini gören eski müteahhitler memleketi büyük eserler bırakmışlar ve her birisi bu vatana her sınıftan usta ve işçi yetiştirmişlerdir.

Eskiler bugün yerlerini genç arkadaşlara bırakmış bulunuyorlar. Ancak eski müteahhitlerin Devlet adamlarından gördükleri müzaheret yerine bugünkü müteahhit zümresi bir üvey evlat muamelesi görmekte, bu yüzden işlerini başarma hususunda zor bir çaba içindedirler. Halbuki bu zümrenin, servetini, bilgisini, şeref ve haysiyetini, hatta sıhhatini ortaya koyarak değil, memlekette bütün dünyada makbul bir meslek olan yapıcılık işlerini başarmaya çalışmakla kendilerine karşı iyi bir davranış beklemek haklarıdır. Bugün bu şekilde ilgi ve muamele görmemekten üzüntülüyüz.

Soru –2 Yöneticiler arasında en tecrübeli İnşaat Müteahhidi olarak tanıdığımız Bay Kayadelen’den soruyoruz. İnşaat Müteahhitliği ile bilfiil meşgul olduğ

senelere kadar Devlet - Müteahhit-Mühendis ilişkileri hakkındaki kanaatleriniz nasıldır?

CEVAPLANDIRAN: Y. Mühendis Hayri Kayadelen

Benden evvel konuşan arkadaşım Mebus Ergüvenç’in belirttiği gibi Cumhuriyetimizin kurulmasıyla beraber, memlekette bir imar ve inşaa devri başladı. O zaman memleketimize birçok ecnebi müteahhitler üşüştiler. Her çeşit inşaatı bunlar taahhüt ediyorlarken biz yerli müteahhitler rekabet suretiyle ve zamanla işleri bunların ellerinden aldık, ecnebi firmalardan % 30 – 40 daha ucuza mal ederek memleketi demir ağırla ördük, limanlar, köprüler, su işleri vesaire yaptık. Ankara-Zonguldak Demiryolu üzerinde Çankırı civarında 3 kilometre 300 m. tek uzunlukta Batı - Bel Tüneli’ni dahi daha ecnebi müteahhitler çekilmemişken bir Türk firması yaptı. Bütün bu işlerdeki başarının sırrı, sizin sorduğunuz Devlet - Müteahhit - Mühendis ilişkilerinin iyi bir düzende gitmesinden idi. O devirlerde ve yakın senelere kadar Devlet adamları en büyüğünden en küçüğüne kadar müteahhitlere müzaheret ederlerdi. Bu müzaheret kanun veya mukavele dışı davranışlarla olmazdı. Yine anlaşma ve sözleşmeler içinde kalarak her husus halledilir, müteahhit dinlenir, derdin veya darlığın icabına bakılır, işin başanılması için idarelere terettüp eden her “gerek” vaktinde yerine getirilirdi. İdare adamlarının aralarında bir ahenkle ve saygı ile çalıştıkları, işleri başarmakta müteahhitlerle birlik oldukları görülürdü. Serbestçe tenkide

tahammülleri vardı. Mukavele ve şartnameleri yorumlamakta olumlu yolları tutmak için ellerinden geleni yaparlardı. Böyle bir davranış karşısında kötü müteahhidin foyası çabuk meydana çıkardı ve barınamazdı.

Soru 3 – Günümüzde Devlet -Müteahhit - Mühendis ilişkileri hakkında görüşleriniz?

CEVAPLANDIRAN: Y. Mühendis Haydar Sicimoğlu

Devleti müdebbir bir mal sahibi olarak görmek en kuvvetli arzumuzdur. Devletin müteahhide mukaveleten tevdi edeceği iş için yaptığı hazırlıkların tam olması lazımdır.

Müteahhit, Devletin belirli bir işini şartlarına uygun olarak sınırlı bir zamanda bitirmeği başarabilecek bir organizasyondur. Müteahhit ancak sınırları belirli ve fiyat teklif edebileceği işler mukavelesine girmelidir. Müteahhidin elinde olmayan yerden maliyet artışlarıyla müteahhidi karşı karşıya bırakmak emniyetli bir düzene imkan vermez.

Şartlar yerine gelince, müteahhitlerin organize olmaları ve taahhütlerini tatminkar şekilde yapabilmeleri mümkün olacaktır.

Çünkü bugün muvaffak olmuş kabul edilen müteahhit organizasyonları yukarıda açıkladığımız prensiplerle ikinci müteahhitlerden tatminkar netice alabilmektedirler. Bu hususu önemle kaydetmek isterim.

Orhan Yavuz - Haydar Sicimoğlu - Mebus Ergüvenç - Haluk Üzberki - Hayri Kayadelen

Çok yakın tarihte edindiğim bir bilgi ile bu görüşümü teyit etmek isterim. Müşterilerinin büyük bir kısmı inşaat müteahhidi olan milli bankalarımızdan birinin ilgili şubesindeki durum şöyledir:

Müşterileri olan 82 müteahhit firmadan 8 firma, Bankaya olan taahhütlerini yerine getirebilmektedir. 13 adedi büyük müşkülata ticari itibarını muhafaza edebilmekte olup mütebaki 61 firma senetleri müteaddit defalar protesto olmuştur.

Bu sarsıntı derece derece tesir ve zararlarını finansman müesseseleri vasıtasıyla küçük tasarruf sahiplerine ve işçi vatandaşlarımıza kadar aksettirmektedir.

Zira son zamanlarda tasfiye zarureti hasıl olan ve işçi vatandaşlarımızın alın teri mahsulü küçük tasarrufları ile kurulmuş bir bankamızda en büyük risklerin ödeme güçleri hiç kalmamış müteahhit firmalar üzerinde toplandığı bir vakıadır.

Bizde gerek kanunların gerek sağlam müesseseler doğmasına imkan vermeyen kararların ve iktisadi faktörlerin tesiri ile müteahhitlik firmalarında büyük riski öteden beri finansman teşekkülleri taşımaktadır. Bu durumda müteahhit firmaları birer milli müessese olarak dahi vasıflandırmak fazla mübalağalı bir görüş değildir.

Bu sektörde meydana gelecek genel bir sarsıntının yukarıdaki misalin genişlemesi ile toplumumuzu ve bilhassa küçük tasarruf

sahipleri ile işçi vatandaşlarımızı müşkül duruma sokacak şekilde etkileyeceğini belirtmek isterim.

Soru 5 — Bu sarsıntının sizce sebepleri nelerdir?

CEVAPLANDIRAN: İNTES Başkanı Y. Müh. Orhan Yavuz

Müteahhit firmaların maruz kaldıkları sarsıntı sebeplerini üç ana bölümde özetlemek kabildir:

Birincisi ilgili görevlilerin birinci 5 yıllık planın İNŞAAT bölümünde öngörülen tedbirleri uygulayamamış olmalarıdır.

Bir kısım davranışlar ve icraat ise planın açıkça emrettiği yönün aksi istikametindedir.

Planda "İnşaat sektöründe bugünkü organizasyon değişmediği ve şartlar aynı kaldığı takdirde sektörün kapasitesi bu yatırımları gerçekleştirmeye elverişli değildir" mütalaasıyla alınacak tedbirler belirtilmektedir. Bu tedbirler 11 maddede hülâsa edilmiştir.

Tedbirlerin bir kısmını beraberce okuyalım.

e) Bütün resmi müessese ve teşekküllerin uyacağı modern inşaat tekniği ve anlayışına uygun, inşaatın en salim ve süratli metotlarla sağlam ve iyi kalitede yapımını sağlayacak, idarelerle iş yapanların karşılıklı haklarını koruyacak, tip sözleşme, genel şartname, genel teknik şartname ve bunlara mümasil şartname ve standartlar tanzim ve tespit edilecektir.

f) 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu bir an önce değiştirilecektir. Bu Kanun'un yapılmasında Hazine menfaati ile hizmetin

en iyi bir şekilde ve süratle ifası göz önünde tutulacaktır.

g) Tatbikat projeleri hazır olmadan ve inşaat uygulanacak başlıca malzeme cinsleri tespit edilmeden inşaat ihalesi emanet usulü ile dahi olsa yapılmayacaktır.

h) Bir işin geç, pahalı, anlaşmazlıkla bitirilmesinde idarenin haklılık ilkelerinden ayrılıp ayrılmadığı konusu kontrol edilecek ayrıca firmalar için ciddi şekilde takip edilen sicil fişleri tutularak, hukuki anlaşmazlık kanalı ile kazanç yoluna giden firmalara iş verilmeyecektir.

Bu maksatla bir İnşaat Müteahhitleri Odası kurulacaktır.

j) İktisadi Devlet teşekküllerinin bünyesinde kurulmuş resmi inşaat şirketlerinin, piyasa şartları altında iş görmesi sağlanacak, zararların müessese tarafından kapatılması sistemine engel olunacaktır.

i) Sigorta mevzuatı inşaat sektörünün bünyesine uygun olarak düzenlenecektir.

Bu tedbirlerin uygulanmadığını üzüntü ile müşahade etmekteyiz. Bu sebepten inşaat sektöründe ciddi ve tecrübeli firmalar faaliyetlerini tatil etmeye çalışmaktadırlar.

Plan muvaffakiyetini, memleketin bütün kaynaklarının seferber edilmesine en iyi bir şekilde çalıştırılmasına bağlamak zorundadır. Hâlbuki sektörümüzde bugün büyük iş gücü atıl durumdadır. Bu atalet iş hacminin noksan olmasından değildir. İşlerin riskli olmasındandır.

Kamu ihalelerine katılımda iş deneyim belgelerinin önemi ve yeterlik sertifikasyon sistemi

İhalelere katılımda yeterlik kriterleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10'uncu maddesinde ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. İdareler tarafından anılan madde çerçevesinde belirlenen ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterlik kriterleri, ihale konusu alımın/işin yüklenicilerce tam ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli olduğu düşünülen asgari kriterlerdir.

İsteklilerin bu niteliklere sahip olması, ihale üzerinde kalan yüklenicinin ihale konusu alımı/işi şartnamelerde öngörülen ve sözleşmeye bağlanan şekilde yerine getirme yeteneğinin mevcut olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle, idareler tarafından yeterlik kriterlerinin; isteklilerin alımı/işi yerine getirebilme yetenek ve deneyimlerini ölçme ve değerlendirmeye imkan verecek ve 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen rekabet ilkesini sağlayacak şekilde belirlenmesi önem taşımaktadır.

İsteklilerin mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenebilmesi için gerekli olan en önemli belgeler arasında yer alan İş Deneyim Belgeleri, isteklilerin ihale konusu iş veya benzer işlere yönelik olarak edindikleri mesleki deneyimlerini göstermek üzere ilgili makamlarca düzenlenen belgelerdir. 4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, İş Deneyim Belgesi'ne sahip olunabilmesi için son 15 yıl içerisinde kamu veya özel sektöre ilişkin bir işi, iş sahibi olarak bitirmiş ve/veya işi bitirmemiş olmakla birlikte belli bir aşamaya getirmiş yüklenici ile taahhüt ettiği iş

bölümünü bitirmiş alt yüklenici ve/veya kendi meslekleriyle ilgili denetleme veya yönetim görevlerinde bulunmuş mühendis veya mimar olmak gerekmektedir.

İş Deneyim Belgeleri'ne ilişkin 4734 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendi hükmünün uygulanmasını sağlamak üzere Kamu İhale Kurumu tarafından İhale Uygulama Yönetmelikleri'nde düzenlemeler yapılmıştır. Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde İş Deneyim Belgesi olarak; yüklenici iş bitirme belgesi, yüklenici iş durum belgesi, alt yüklenici iş bitirme belgesi, iş denetleme belgesi ve iş yönetim belgesi adı altında 5 ayrı belge öngörülmüş ve bu belgelerin düzenlenmesi, verilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir.

Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'un 62'inci maddesinde, iş deneyimi bulunmayan mühendis ve mimarların aldıkları lisans eğitimine uygun yapım işi ihalelerine başvurularına ilişkin hususlar düzenlenmiş ve iş deneyimini gösterir belge olarak mezuniyet belgelerini sunmaları imkanı getirilmiştir.

İş Deneyim Belgeleri'ne ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına bakıldığında ise 2004/18/EC sayılı direktifte, yapım işlerinde son 5 yıl içinde tamamlanmış olan işlerin listesi ile bu işlerden en önemlilerinin usulüne uygun olarak tamamlanmış olduğunu gösterir belgelerinin istenilebileceğine ilişkin düzenlemeye yer verildiği görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, Avrupa Birliği mevzuatında gerek devam eden işlere ilişkin iş durum belgesi gerekse iş

Dr. Hasan GÜL

Kamu İhale Kurumu Başkanı

yönetme ve iş denetleme belgesi adı altında herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği ancak son 5 yıl içerisinde tamamlanmış olan işlerin listesi istenilmek suretiyle de ihale konusu işe ilişkin benzer iş konusundaki uygulamanın daha esnek olduğu anlaşılmaktadır.

İş Deneyim Belgesi ile amaçlanan, ihale konusu alımın/işin, aynı konuda veya idare tarafından önceden belirlenmiş olan benzer iş konularında teknik uzmanlık ve deneyimi olanlar tarafından gerçekleştirilmesini, böylece de işin usulüne uygun olarak ve zamanında tamamlanmasını sağlamaktır. Yapım İşi İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde, 4734 sayılı Kanun'a tabi tüm yapım işi ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu zorunluluk ile amaçlanan, yüklenicilerin mesleki ve teknik yeterliğe sahip olmasının yapım işleri için son derece gerekli olduğu düşüncesinden kaynaklanmaktadır.

İş deneyiminin tevsikinde, daha önce bir işi yapmış olmak değil, ihale konusu işle aynı veya benzer nitelikte bir işi yapmak belirleyici olmaktadır. Bu nedenle, ihaleyi gerçekleştirecek olan idarelerin ihale konusu işin ölçeğini ve niteliğini dikkate alarak ihale konusu işle benzerlik gösterdiğini kabul ettikleri işleri, katılımı ve rekabeti engellemeyecek şekilde belirleyerek benzer iş tanımlamasını buna göre yapmaları büyük önem taşımaktadır. İdarelerin, ihalede istenecek benzer iş konularını Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen Benzer İş Grupları listesinden ihale konusu işe uygun grubu belirleyerek yapmaları gerekmektedir.

4734 sayılı Kanun'un uygulamada olduğu yaklaşık 7 yıllık süre içerisinde, İş Deneyim Belgeleri'nin düzenlenmesinde bir takım usulsüzlükler olduğu, belgelerin mevzuata uygun düzenlenmediği ve pek çok ihalenin sırf bu nedenle iptal edilmek zorunda kaldığı görülmüştür. Bu durum karşısında konunun yeniden gözden geçirilmesi zorunlu olmuş ve 4734 sayılı Kanun'da bir takım değişikliklerin yapıldığı 5 Aralık 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5812 sayılı Kanun ile kamu ihalelerine katılacak olan isteklilerin yeterliklerinin tespitine ilişkin sistemler kurulabileceği hüküm altına alınmıştır. Yine aynı Kanun ile bu sistemlerin kurulması, kurdurulması, denetlenmesi gibi konularda Kamu İhale Kurumu yetkilendirilmiştir. Sertifika sistemi ile yüklenicilerin mali durumu, iş deneyimi, personel durumu, makine ve ekipman durumu gibi unsurlar değerlendirilerek hangi türde ve tutarda ihalelere girebileceklerine ilişkin yeterlik sertifikası verilmesi öngörülmektedir. Sistemin getireceği en önemli avantajlardan birisi, ihalelerde sürekli eleştiri konusu olan fazla sayıda belge istenilmesinin önüne geçilecek olmasıdır. İsteklilerin ekonomik ve mali yeterlikleri ile mesleki ve teknik yeterliklerini gösterir tüm bilgi ve belgeler değerlendirilerek bu sertifikalar verileceğinden isteklilerin ihalelere katılımda ayrıca basılı ortamda belge sunmalarına gerek kalmayacak, idare tarafından ihale konusuna uygun bir şekilde istenilen belge ile ihaleye katılım sağlanabilecektir. Bu uygulama ile idarelerin ihaleleri değerlendirme süreci

kısalacak ve böylece de ihale sürecinin uzun olduğuna yönelik olarak getirilen eleştirilerin önüne geçilmiş olacaktır.

Yeterlik sisteminin oluşturulması, elektronik devlete geçiş sürecinin en önemli bileşenlerinden olan elektronik ihalenin uygulamaya girmesini de kolaylaştıracak olması nedeniyle ayrıca önem taşımaktadır. Kanun ile Kamu İhale Kurumu'na verilen yetki çerçevesinde Yeterlik Sistemi'nin altyapısının oluşturulmasına yönelik çalışmalar kurum bünyesinde sürdürülmektedir.

Kamu Yapım İşleri, Mal Alım ve Hizmet İhalelerinin Sonuçlandırılması Usullerinin Koordine Edilmesine İlişkin 31 Mart 2004 tarih ve 2004/18/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi Direktifi'nin 52. maddesi, üye ülkelerin, sertifikasyon sistemi oluşturmalarına imkan tanımaktadır. Bununla birlikte, diğer üye ülkelerdeki ekonomik işletmelerin (isteklilerin) bir üye ülkedeki ihaleye katılabilmesi için o üye ülkede bulunan resmi listeye kayıtlı olması ya da aynı ülkede öngörülen sertifikasyon sistemine dahil olması zorunluluğunun getirilemeyeceği de belirtilmiştir. Dolayısıyla, bir üye ülkede ihaleye çıkan idarelerin, istekliler ile ilgili olarak diğer üye ülkelerde düzenlenen benzeri liste veya sertifikaları ya da başka ilgili kanıtlayıcı belgeleri de kabul etmesi gerekmektedir.

Hidayet ATASOY
İller Bankası Genel Müdürü

Türkiye’de şehirleşmeye atılan imza; İller Bankası

İller Bankası, Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra, yurdumuzun yeniden imar edilerek çağdaş bir yapıya kavuşturulması hedefinin bir parçası olarak 1933 yılında Belediyeler Bankası adı ile belediyelere kredi temin etmek üzere 15 milyon TL sermaye ile kurulmuştur. Belediyeler Bankası’nın daha güçlü bir yapıya sahip kılınması amacı ile 1945 yılında faaliyet alanı genişletilerek 100 milyon TL sermayeli İller Bankası’na dönüştürülmüştür.

1933 yılında kurulan, 1945 yılından itibaren görev alanı genişleyen ve **insan yaşam sahasının her noktasına teneffüs eden İller Bankası**, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti’nin kalkınma tarihidir.

Kuruluş amacı; yerel yönetimlere her türlü ihtiyaçları için kredi sağlamak, danışmanlık ve teknik hizmet vermek, bu idareler adına harita, imar planı, jeolojik etüt, içme suyu, kanalizasyon, arıtma tesisleri, deniz deşarjı, katı atık ve her türlü üstyapı tesisleri için proje geliştirmek ve projelerin yatırım faaliyetleri ile gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Bankamız 2934 belediye, 81 il özel idaresi, 2 ilçe özel idaresi, 16 büyük şehir belediyesi

ile 16 su ve kanalizasyon idaresi olmak üzere toplam 3049 adet yerel yönetim birimine hizmet sunmaktadır.

İller Bankası son yıllarda gerçekleştirdiği değişim süreci ile;

- ↳ Kar amacından hizmet amacına yönelmiş,
- ↳ Kredilerin vadesini uzatıp faiz oranlarını düşürmüş,
- ↳ Proje yelpazesini genişleterek yerel yönetimlerin her türlü alt ve üstyapı projesine finansman sağlar duruma gelmiştir.

Projeleri yürütme şekli tamamen değişerek belediyeler adına ihale yapma yerine, ihaleyi işin sahibi belediyelere bırakıp finansman sağlama, teknik destek ve proje geliştirme fonksiyonlarına ağırlık vermiştir.

İller Bankası’nca Belediyelere Sağlanan Destekler

Belediyelerimizin sorunlarının çözümüne katkı sağlamak ve daha iyi hizmet sunmak amacıyla kredilerin faiz oranları düşürülmüş, vadeleri uzatılmıştır. Uzun vadeli yatırım kredilerinin vadesi 15 yıla kadar çıkartılmış, faiz oranı % 6’ya indirilmiştir. Ayrıca, 3 yıla kadar faiz ödemeli,

anapara geri ödemesiz dönem uygulaması başlatılmıştır.

Belediyelerin, projesi hazır olan ve İller Bankası'nca uygun görülen projelerine Banka'dan alacağı kredinin geri ödemesi için gelir teminatını gösterebiliyorsa, müracaatından itibaren en fazla 3 hafta içerisinde kredi talepleri sonuçlandırılarak kredi tahsisi yapılmaktadır.

Yerel yönetimlere Banka'nın kendi kaynaklarından kullandırılan kredi miktarı 2009 yılında 1 milyar 83 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca uluslararası finansman kuruluşlarından kredi sağlanarak yürütülen işler için 170 milyon TL kredi kullandırılmıştır.

Son 7 yılda ise Bankamız belediyelere çeşitli alt ve üstyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi için kendi öz kaynaklarından 5 milyar 350 milyon TL kredi kullandırmıştır.

İller Bankası, yerel yönetimlerin her türlü kentsel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik modern, optimum ölçekte ve son teknolojiyi kapsayan mahiyette projeler geliştirmekte, üretmekte veya belediyelerin bu şekilde hazırlanmış projelerini inceleyerek onlara uygunluk vermektedir.

Belediyelerimizin harita, imar planı, içme suyu, kanalizasyon, arıtma tesisleri, deniz deşarjı ve katı atık tesisi gibi her türlü altyapı projeleri Bankamızca % 75 hibe, % 25 kredi sağlanarak yapılmaktadır.

Son beş yılda Bankamızca belediyeler için 374 içme suyu şebeke, 20 içme suyu arıtma, 302 kanalizasyon şebeke, 93 atık su arıtma, 24 deniz deşarjı ve katı atık projesi olmak üzere toplam 822 adet altyapı işinin projelendirilmesi yapılmıştır.

İller Bankası, yerel yönetimlerin her türlü kentsel ihtiyaçlarının karşılanmasında yerel yönetimlere danışmanlık yapmakta, onları sürekli iletişimle yönlendirmekte, yol göstermekte ve çözüm önerileri sunmaktadır.

Son dönemde, deniz suyundan içme suyu elde edilmesi ve atık suların membran sistemi ile bertaraf edilmesi gibi gelişen teknolojinin yoğun kullanıldığı projelerin yanı sıra nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerin atık sularının ekonomik ve sağlıklı bir şekilde bertarafı için ilk yatırım maliyeti düşük, işletmesi kolay tip projeler üretilmiştir.

Banka, 7 yıl öncesine kadar sadece kanalizasyon, içme suyu ve arıtma gibi altyapı ve belediye hizmet binası, soğuk hava deposu, mezbaha gibi bazı üstyapı projeleri ile sınırlı olarak hizmet vermekte iken bugün, raylı ulaşım sistemi, kentsel dönüşüm ve rekreasyon projeleri, köprülül kavşak, terminal, kadın sığınma evi ve sosyal tesisler de dahil olmak üzere yerel yönetimlerin her türlü kentsel faaliyetlerine finansman sağlamaktadır.

Daha ziyade küçük ölçekli belediyelere malzeme ve ekipman kredisi vermek sureti ile herhangi bir altyapı projesine ihtiyaç duyulan malzeme ve her türlü ekipmanı temin etmelerini sağlayıp, yerel yönetimlerin altyapı projelerini ihalesiz kendi imkanları ile oldukça ekonomik yoldan yapmaları sağlanmaktadır. Yüzlerce belediyenin kanalizasyon ve içme suyu niteliğindeki projeleri bu yolla gerçekleştirilmiştir. 2009 yılında 392 belediyeye 211 milyon TL kredi kullandırılmış, çeşitli iş makinesi, otobüs, kamyon ve benzeri 713 adet araç ile inşaat malzemesi, boru-pompa alınarak belediyelerine teslim edilmiştir.

Son yıllarda belediyeler gibi diğer bir ortak idare olan "İl Özel İdareleri"nin yatırım projelerine de önemli ölçüde finansman temin edilmektedir. Yol, köprülül kavşak, okul, içme suyu tesisleri yapımı, araç gereç ve malzeme alımları bunların başında gelmektedir.

İller Bankası, yakın zamana kadar yerel yönetimlerin projelerini sadece kendi öz kaynakları ile finanse ederken, bugün uluslararası kalkınma bankaları ile işbirliği yapmak sureti ile uluslararası piyasalardan çok uygun koşullarda finansman temin eder hale gelmiştir. Banka'nın yeni yaklaşım ve vizyonunda belediyelerimizin dış kredi kullanımının İller Bankası üzerinden gerçekleştirilmesi şeklinde bir yaklaşım bulunmaktadır. Uluslararası finans kuruluşlarının ülkemizde belediyelere yönelik olarak kullandıracağı kredilerin İller Bankası üzerinden sağlanması politikası Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile müşterek olarak kararlaştırılmış ve ilk uygulama olarak Belediye Hizmetleri Projesi başlatılmıştır.

Proje kapsamında Dünya Bankası'ndan sağlanan 212,9 Milyon Euro tutarındaki kredi 9 belediye ve 2 belediye su ve kanalizasyon idaresinin büyük ölçekli içme suyu, kanalizasyon, arıtma tesisi ve katı atık projeleri için kullandırılmaktadır. Ayrıca Dünya Bankası ile

Belediye Hizmetleri Projesi'nde ikinci dilim 300 Milyon ABD Doları ek finansman kullanılması ve daha çok küçük ve orta ölçekli belediyelerin altyapı projelerinin çok uzun vadeli ve çok düşük faizli finansmanı için Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) ve Avrupa Yatırım Bankası ile kredi görüşmeleri devam etmektedir.

İller Bankası, ülkemizin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde, yerel yönetimlerin çevre altyapı projelerinin yürütülmesinde önemli roller üstlenmekte ve bu sektörde AB fonlarından yararlanılarak yapılan yatırımların ülke katkı payının finansmanını sağlamaktadır. AB katkılı çevre altyapı projelerinin eş finansman ödemelerinde kullanılmak üzere Bankamızca belediyelere 60.528.000 TL tutarında kredi açılmıştır.

Bankamız, merkezi idarenin mahalli idarelere kaynak transferine aracılık yapmaktadır. Bu faaliyetlerden en önemlisi, mahalli idarelerin Genel Bütçe Vergi Gelirleri'nden aldıkları payların 02.07.2008 tarihinde kabul edilen "5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun" çerçevesinde mahalli idarelere dağıtımının yapılmasıdır. 2009 yılında genel bütçeden belediyelerimize 8 Milyar 900 Milyon TL kaynak transferi İller Bankası vasıtası ile yapılmıştır.

İller Bankası Kentsel Dönüşüm Projelerine Destek Veriyor

"Kentsel Yenileme" kavramı ülkemiz için henüz çok yeni olup, bazı belediyelerimizin öncü çabaları ile yavaş yavaş hayata geçirilmektedir. Kuruluş amacı belediyelere teknik ve finansal destek sağlamak olan İller Bankası da bu kavram içerisinde yer almıştır.

2003 yılından itibaren başlayan yeniden yapılanma süreci içerisinde İller Bankası; harita ve imar planı, alt ve üstyapı yapımında verdiği proje, teknik destek ve finansal hizmetlere ek olarak kentlerimizin tarihi dokusunu korumaları ve sağlıklı gelişmeleri için gerekli her sektörde etkin olmakta ve belediyelerimizin kentsel dönüşüm projelerine de uzun vadeli proje kredisi ve teknik yardım sağlanmaktadır. Bu kapsamda çeşitli belediyelerimizin kentsel dönüşüm projelerine 50 Milyon TL kredi kullanılmıştır.

İller Bankası belediyelerin içme suyu-atık su şebeke ve arıtma tesisleri, deniz deşarjı ve

katı atık tesisleri gibi çevre altyapı projelerinde kuruluşundan bugüne gerçekleştirdiği çok sayıda iş ile bu alanda **en tecrübeli ve bilgi birikimine sahip olan kurumdur.**

Banka, kuruluş yılı olan 1933 yılından bugüne kadar 6877 harita, 5001 imar planı, 3927 içme suyu şebeke, 96 içme suyu arıtma, 363 kanalizasyon şebeke, 76 atık su arıtma, 50 deniz deşarjı ve 1862 çeşitli yapı işleri olmak üzere toplam 18.252 adet alt ve üstyapı proje ve inşaat yapım işini tamamlayarak yerel yönetimlerimizin hizmetine sunmuştur.

2010 Yılında Başlatılan Yeni Uygulama

İller Bankası Kanunu'nda 2009 yılında yapılan değişiklik ile Banka'nın yıllık karının % 60'ının köyler ve nüfusu 100.000'e kadar olan belediyelerin kentsel altyapı tesislerinin projelendirilmesinde, köyler ve nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerin kentsel altyapı tesislerinin yapımında kullanılması imkanı getirilmiştir.

2010 yılından itibaren başlatılan bu uygulamada Bankamız yıllık karından ayrılan ödenek, köyler ve belediyelerin altyapı proje ve yapım işleri için Yönetim Kurulumuzca kabul edilen Yönerge çerçevesinde kullanılacaktır.

Belediyelerin kentsel altyapı tesislerinin etüt ve projelerinin hazırlanmasında proje bedelinin % 75'i oranında, kentsel altyapı tesislerinin yapımında ise yatırım maliyetinin % 50'si oranında katkı sağlanacaktır.

Ülkemizde nüfusu 10.000'in altında 2389 adet belediye mevcut bulunmaktadır. Türkiye genelinde Bankamızca yapılan altyapı durum değerlendirmesi çalışmasına göre 1403 belediyenin içme suyu rehabilitasyon ve ilave şebeke, 260 belediyenin içme suyu arıtma tesisi, 1352 belediyenin kanalizasyon şebekesi, 2158 belediyenin atık su arıtma tesisi ihtiyacı bulunmaktadır.

Bu proje ile belediyelere hibe ve kredi kullanılarak 5-7 yıl içerisinde nüfusu 10.000'in altındaki belediyelerin içme suyu ve kanalizasyon gibi temel altyapı sorunlarının çözüme kavuşturulması hedeflenmektedir.

Yeni Yasal Düzenleme

İller Bankası özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe haiz mevduat toplama yetkisi olmayan bir "Kalkınma ve Yatırım Bankası" statüsünde

kurulmuş olması nedeni ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi bulunmaktadır.

5411 sayılı yeni Bankacılık Kanunu'nda, bankaların anonim şirket olmaları koşulu getirilmiştir. İller Bankası'nın değişen dünya ve Türkiye şartlarına uyması, daha etkin ve verimli bir hizmet üretimi sağlayabilmesi için yeniden yapılandırılması ve anonim şirket haline dönüştürülmesi için hazırlanmış olan yeni kanun tasarısı TBMM Genel Kurulu'nda bulunmaktadır.

Yeni yasal düzenleme ile Banka; belediyelere projeler geliştirmek, bu idarelere danışmanlık hizmeti verme ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olma, ulusal ve uluslararası piyasalardan uygun koşullarda finansman sağlama fonksiyonlarını daha da güçlü bir şekilde devam ettirecektir.

2010 Yılı Yatırım ve Finansman Programımız

İller Bankası 2010 yılı yatırım ve finansman programı ile;

- Banka yatırım programında yürütülen projeler için 330 milyon TL,

- Yerel yönetimlerin yatırım programında Banka'ca kredilendirilerek yürütülen işler için 778 milyon TL,

- Malzeme, Ekipman, Araç ve Gereç Kredileri için 250 milyon TL,

- Dış Kredili Projeler için 410 milyon 729 bin TL

olmak üzere toplam **1 milyar 768 milyon 729 bin TL** olarak belirlenmiştir.

Türkiye'nin ve dünyanın değişen koşullarını dikkate alarak, yerel yönetimlerin ihtiyaç ve taleplerine kalıcı çözüm mekanizmalarını geliştirmeyi temel hedef sayan İller Bankası, bu hedef doğrultusunda kredilendirme, yatırım önceliklerinin tespiti, hizmet üretimi, verimlilik ve kalitenin artırılmasında uluslararası standartların yakalanması, yatırım programlarında gerçekçi, adaletli ve şeffaf bir yönetim anlayışını önemsemektedir.

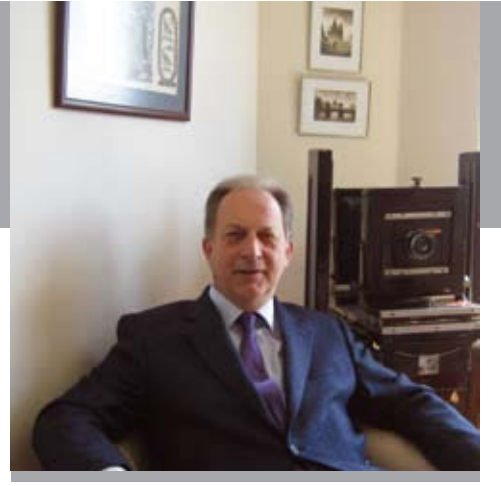
Gelişen ve büyüyen şehirlerimizin nitelikli, uzun ömürlü, sağlıklı bir alt ve üstyapıya kavuşturulması için İller Bankası yüksek nitelikli hizmet vermeyi sürdürecektir.

Yapı denetimi, sorunları, çözümleri

Yapı denetim hizmetleri alanında yapılması gereken değişiklikler, yaşanan temel sorunlar ve çözüm önerileri konusunda öncelikle 19 pilot ilde uygulanan yapı denetim sisteminin, hangi kanun ve yönetmeliklerle ne zamandan itibaren başladığını ve hangi aşamalardan bugüne geldiğini belirtmek isterim. 10.04.2000 tarihinde çıkarılan 595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile uygulamaya konulan Yapı Denetim Sistemi, söz konusu Kararname'nin Anayasa Mahkemesi tarafından 24.05.2001 tarihli 2001/5 sayılı Karar ile iptal edilmesi sonrasında yeniden düzenlenmiştir. 29.06.2001 tarihinde TBMM'ce kabul edilen 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 13.07.2001 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliği 12.08.2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 12.08.2001 tarihli Yönetmelik 05.02.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmış olup, yeni yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından çoğunlukla yapı denetim kuruluşlarının faaliyetini, merkezi sistemle denetlemek adına 19 genelge ve yapı denetim kuruluşlarına duyurusu yapılmış olan 13 komisyon kararı yürürlüğe konmuştur.

Ne yazık ki bugüne kadar yapılan düzenlemeler ile ideal bir yapı denetim sistemi oluşturulamamıştır. Özellikle Kanun'un ceza maddesinden kaynaklanan sebeplerle amacının sağlanıp sağlanmadığına bakılmadan şirketler kapatılmış, denetçiler cezalandırılmıştır.

M. Ufuk ÜÇKARDEŞLER

Yapı Denetim Kuruluşları Birliği Derneği Genel Başkanı

Böylelikle de Yapı Denetim Kuruluşları'nın güçlenmesi, kurumsallaşması istenilmeden de olsa engellenmiştir.

Yapı Denetim Kuruluşları istihdam ettikleri personel sayısının fazlalığından dolayı çalışanlarına hak ettiği ücreti verememektedir. Dolayısı ile nitelikli personelin de bu sektörde çalışması temin edilememektedir. Mevzuatta öngörülen yapı sahibi - YDK ilişkisi uygulamada kurulamamaktadır. Yasal mevzuatta işveren mal sahibidir. Ancak genelde aralarındaki anlaşma nedeni ile müteahhitler işveren konumuna gelmektedirler. Bu nedenle yapı denetim kuruluşları, hem yapıyı yapan hem de pazarlık sonucu belirli tavizleri vererek işini aldığı ve bedelini ödeyen müteahhiti denetlemek durumunda kalmaktadır. Bu durumda da mal sahibi aynı zamanda müteahhit konumunda olmaktadır. Kısacası her durumda yapı denetim kuruluşları kendisini seçen işvereni denetlemek durumunda kalmaktadır. YDK kurucularına göre ticari bilgi ve zekası daha fazla olan müteahhitler iş verme kozunu çok iyi kullanarak gerek maliyet gerekse denetim bakımından her türlü tavizi almak için YDK'ları adeta birbirine kırdırmaktadır. Geline nokta yapı denetim hizmet bedeli artık müteahhitler tarafından belirlenir hale gelmiş olup bu durum mevzuatta öngörülen amacın gerçekleşmesini engellemektedir.

Günümüzde ürettiği konut veya işyerinin satış için gayrimenkul pazarlama şirketlerine satış

bedelinin % 2-3'ünü ödemekten kaçınmayan müteahhitler 15 yıllık sorumluluk ve verilen denetim hizmeti karşılığında pazarlamacıya verdiği bedelin yarısından da az olan maliyet üzerinden arsa payı hariç hesaplanan hizmet bedelinin yarısını bile ödemeyi istememekte bunun için her yolu denemektedir.

Yapı Denetim Kuruluşları bugünkü durumlarında, hem fazla personel yükünden hem de iş alabilmek için verilen tavizlerden doğan mali yükten dolayı vergi borçlarını, sigorta borçlarını, personel maaşlarını ödeyememekte ve mali darboğaz içerisine girmiş bulunmaktadır. Bu darboğaz, kuruluşların enerjilerini denetim yapmak yerine parayı temin ederek borçlarını ödemek için arayışlara girmelerine sebep olmaktadır.

Esas amaç olan denetim hizmetini gereği gibi yapmak, yukarıdaki sorunları ikinci plana düşürebilmektedir. Yapı Denetim Kuruluşları Kanun'da öngörülen tek ceza olan kapama cezasına muhatap olmaları sebebiyle kurumsallaşamamakta, hatanın oluşmasına neden olan yapı sahibi, müteahhit ve ilgili idare için hiçbir yasal işlem yapılamamaktadır. Hatanın tüm sorumluluğu, yetkisi sadece bildirimde bulunmak olan yapı denetim firmasına yüklenilerek cezalandırılmaktadır. Bu da hiç de adil olmayan, kabul edilemez bir cezalandırmadır. YDK'lar kapatılarak yenilerinin kurulmasının önü açılmakta, bir kısır döngü kurulmaktadır. Bütün bunlar ortadaki mevcut

sorunları çözmek yerine deneyim kazanmış firmaların sektörden dışlanması sonucunu doğurmaktadır.

YDK'ların kapatılması, sadece YDK'ları değil kuruluşlarda çalışan diğer personel ile bu kuruluşun denetlediği diğer yapı sahiplerini de mağdur etmektedir. Yapıların denetimsiz kalarak tamamlanıyor olması da farklı bir mağduriyet olarak tüketiciye yansımaktadır. Sonuçta kamu adına denetim görevini yerine getiren YDK'lar vatandaşımızın can ve mal emniyetini sağlamakla sorumludurlar. YDK'ların kapatılması ile denetimsiz tamamlanarak kullanıma açılan yapılarda yaşayacak vatandaşlarımızın can ve mal emniyetinden kimler sorumlu olacaktır?

Ancak tüm bunlara rağmen YDK'lar tarafından denetlenen yapıların deprem karşısında göstereceği başarılı performans göz ardı edilerek YDK'lara, verdikleri hizmet ve aldıkları sorumluluk karşılığında emlakçılara ödenen komisyondan daha az miktarda ve gönülsüzce ödenen hizmet bedellerinin sistem zayıflatılarak nasıl ortadan kaldırılacağı tartışılmaktadır. Oysa nitelikli personel ile gerçek bir denetimin yapılabilmesi için bu oranların düşürülmesi değil, aksine arttırılması gereklidir. Yapı denetim sisteminin sadece YDK'ların kurucuları ve özverili çalışanları tarafından ayakta tutuluyor olması çok büyük bir başarıdır.

Ülkede hakim olan yapı üretim sürecinin gerçeklerini dikkate almadan 87 yıllık

Cumhuriyet dönemindeki yapı üretim sürecindeki bütün olumsuzlukların YDK'lar tarafından bir anda ortadan kaldırılmasının düşünülür hale gelmesi, anlaşılabilir bir durumdur. İdarelerin yeterince yapamadığı denetim görevinin bu işin uzmanı kişilerce yapılması için YDK'ların kurulması sağlanmış olmasına rağmen uygulamada mevzuattan kaynaklanan görev, yetki ve sorumluluk karmaşası ile kanunlar arasındaki çelişki sebebi ile hedeflenen amaca ulaşamamıştır. İlgili idareler arasında uygulamada farklı usullerin tatbiki nedeniyle ortaya çıkan durum YDK'ları zor duruma sokmuştur. Ayrıca ilgili idareler mevzuata aykırı şekilde yapı denetim hizmet bedellerini farklı amaçlarla kullanarak YDK'ları mağdur etmektedirler.

Yapı sahibi veya müteahhitler hizmet bedellerini zamanında yatırmamakta ilgili idareler de buna adeta göz yumarak takip görevlerini yapmamaktadırlar.

YDK'lar üzerinde her türlü yaptırımı hızlı şekilde uygulayabilen Bakanlığın ilgili idareler üzerindeki yaptırım yetkisinin yeterince olamaması, sistemin yerleşmesini ve düzgün işlemlerini de engellemektedir.

19 pilot ilde yürürlükte olan Kanun kapsamında 809 adet faal Yapı Denetim Kuruluşu, 153 Yapı Malzeme Laboratuvarı ile birlikte 163.212 adet, 238.419.807,00 m² ruhsatlı inşaat alanı denetlenmektedir. 8 yıllık süreçte en az bu alan kadar binanın denetimi tamamlanmıştır. Mevzuattaki eksikliklere, kamusal bir hizmet olan denetim hizmetinin, iş görenin işvereni denetlemeye çalıştığı yani denetleyen değil, denetlenenin belirleyici olduğu bir sisteme döndürülmüş olmasına rağmen, yıldan yıla artan bir oranla Yapı Denetim Kuruluşları'nın çabasıyla başarı sağlanmıştır.

Denetimler aşamasında yapı denetim kuruluşlarınca her yapının kalite güvence kitapçığını oluşturabilecek kadar çok bilgi ve belgeyi içeren arşiv dosyası oluşturulmakta, bu dosyaların birer nüshası da ilgili idarelere sunulmaktadır. Önümüzdeki dönemde Yapı Malzeme Yönetmeliği'nin öngördüğü CE ve G işaretli malzeme kontrolü ile bu dosyalar daha da zenginleşecektir. Yapı Denetim Kuruluşları her geçen gün tecrübe ve bilgilerini arttırarak daha kaliteli hizmet sunmakta, kurumsallaşma yolunda gelişme göstermektedirler.

İçinden geçtiğimiz bu süreçte yaşanan sorunların

nedenlerinin tespit edilerek değerlendirilmesi gerekmekte olduğu görüşünde olan Birliğimizin yapılacak düzenlemelere ilişkin bazı önerileri de olmuştur. Yaklaşık dokuz yıldır uygulanmakta olan Yapı Denetim Sistemi'nin, mevzuattan ve uygulamadan kaynaklanan ve tüm tarafların adeta elbirliği ile çökme durumuna getirilmesinin Birliğimizce tespit edilebilen nedenleri yukarıda sıralanmıştır. Neredeyse tamamı deprem kuşağında bulunan ve bunun yanı sıra diğer afetlerin de sıkça yaşandığı ülkemizde yapı denetimi bakımından içinde bulunulan tüm bu olumsuzluklara karşılık, kısıtlı imkanlarla elde edilen sonuçlar bizlerin geleceğe umutla bakmasına imkan vermektedir.

Bu sebeple yapı denetim sisteminde aksayan hususların düzeltilerek ideal bir sistemin yerleşmesi için kanun, yönetmelik düzenlemelerinde ve uygulamada yapılması gerekenlere dair YDKB Derneğimizin önerilerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1999 depremi öncesi tüm ülkede, bugün ise yapı denetim uygulaması dışında kalan 62 ilde sadece sorumluyu kayıt altına alan, denetim adına hiçbir görev yapmayan bireysel denetim mekanizması olan Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) sistemi kaldırılarak tüm ülkede kamu yapılarını da kapsayacak şekilde 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu uygulanmalıdır.
- Sistemin en önemli ve temel unsuru olan denetçi mühendislerin mesleki deneyime ait sertifikasyon işlemi yeniden düzenlenmelidir. Her meslek disiplini alanlara göre ayırarak denetçilerin gerekli meslek içi eğitim ve sınavlardan geçtikten sonra belge alabilmeleri sağlanmalıdır. Mevcut belgeli denetçilerin ise hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim programlarına ağırlık verilerek yeni hazırlanacak mevzuata göre üç yıl içerisinde belgelerini yenilemelerine olanak sağlanmalıdır. Denetçi Belgesi alabilmek için deneyim süresi 5 yıla indirilmelidir.
- Yapı Denetim Kuruluşları'nın kurumsallaşarak gelişmelerini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Firma kapatma en son çare olmalıdır. Kapatarak cezalandırmak yerine güçlendirerek kurumsallaşmalarının önü açılmalıdır.
- Sayıları, sorumluluk alanlarındaki boşluklar dikkate alınarak sınırlandırılmalıdır.

- Kusur türüne göre ancak ödenebilecek ölçüde abartılı olmayan idari para cezaları verilmelidir. Kural ihlalinin devamı halinde yeni iş alması geçici olarak durdurulmalıdır.
- Yapı sahipleri veya müteahhitlerle iş alma bağını koparacak düzenleme yapılarak kanun dışı uygulamalara engel olunmalıdır.
- Mimar, inşaat, makine ve elektrik mühendislerinin yanı sıra jeoloji, jeofizik, harita mühendislerinin de kurucu olabilmeleri sağlanmalıdır.
- Yüklendikleri işin özelliğine göre gerek duyulması halinde hizmet satın almalarının önü açılmalıdır.
- Kalite sistemi kurarak sistem içerisinde çalışmaları sağlanmalıdır.
- Kamu yapıları da dahil olmak üzere tüm yapımlar işleri (enerji, su, ulaştırma v.d) yapı denetim sistemine dahil olmalı, bu alanda yetkinliği belgelenmiş denetçileri istihdam eden YDK'lar tarafından denetlenmeleri sağlanmalıdır. Diğer kuruluşların kendi kanunlarına göre kurduğu tüm denetim sistemleri ortadan kaldırılmalıdır. TOKİ, KİPTAŞ, DSİ gibi kurumların ayrıcalıklarına son verilmelidir.
- Hizmet bedelleri Bakanlık adına açılacak merkezi bir hesapta toplanmalı, ödemeler bu hesaptan yapılmalıdır. Ayrıca bu hesaptan ilgili idarelere de yapı denetim hizmet bedelinin % 1'ini geçmeyecek pay aktararak idarelerin sistemi yürütecek ekipman almaları ve eleman istihdam etmeleri sağlanmalıdır.
- Hakediş ödeme sistemi kaldırılarak aylık ödeme sistemine geçilmeli öngörülen yapımlar süresine göre aylık bedel ödenerek Yapı Denetim Kuruluşları'nın hakediş peşinde

koşarak enerjilerini ve zamanlarını yitirmeleri önlenmelidir.

- Yapı denetim hizmet bedeli işin türü ve bölgeye göre farklı katsayılarla belirlenebilmelidir.
- Mesleki sorumluluk sigortasının getireceği yük ve işin gereği gibi ifası için hizmet bedeli oranı arttırılmalıdır.
- Yapı denetim sözleşmelerine damga vergi muafiyeti tanınmalıdır.
- Yapı Denetim Komisyonları'na, meslek odası ve Yapı Denetim Kuruluşları Birliği temsilcilerinin gerekli durumlarda katılması sağlanmalıdır.
- Yapı üretim sürecinin esas unsurlarından olan müteahhitlik kurumu yasal altyapıya kavuşturularak bu alan isteyen herkesin faaliyet gösterebileceği alan olmaktan çıkarılmalıdır.
- Yapı Denetim Kuruluşları'nın faaliyetlerini denetlemek ve haksız rekabeti önlemek amacıyla Yapı Denetim Kuruluşları Birliği, kamu kurumu niteliğinde bir kuruluş haline getirilmelidir. Üyeliğin zorunlu olmadığı dernek statüsünden kurtarılmalıdır.
- Merkezin dışında illerde de yapı denetim komisyonları kurulmalıdır. Yapı Denetim Kuruluşları Birliği ile işbirliği yapılarak Bakanlık yetkililerince sahada yapılan denetim sıklaştırılmalı, yanlışlıklar önlenmelidir. Bunun sağlanabilmesi için İl Müdürlüklerinin personel sayısının gözden geçirilmesi, o kadroların da eğitilmesi düşünülmelidir.
- Mesleki Sorumluluk Sigortası sisteme dahil edilerek kamunun doğabilecek zararları en aza indirilmelidir. Sigorta şirketlerinin direnmesi

halinde DASK sistemi ile bütünleştirilerek yeni bir model ortaya çıkarılmalıdır.

- Yapılacak yasal düzenlemeler ile ilgili idarelerin farklı uygulamaları ortadan kaldırılarak uygulamada standart sağlanmalıdır.
- Yapı denetimin önemi vatandaşlara anlatılarak kamuoyu bilinçlendirilmelidir. Ev alırken vatandaşımıza yapısında kullanılan malzemenin deney raporlarını, denetim raporlarını, binanın hangi kuruluş tarafından denetlendiğini öğrenmeleri ve araştırmaları gerekliliği anlatılmalıdır.
- En önemlisi hazırlanacak mevzuat çalışmasına YDK'ların temsilcisi olan Yapı Denetim Kuruluşları Birliği de dahil edilmelidir.

10.04.2000 tarihinden günümüze kadar eksik yönleriyle de olsa uygulanan yapı denetimi sistemi sayesinde ülkemizde çok sayıda kaliteli ve güvenli yapının inşası sağlanmış, en azından denetimin, belediye elemanlarının binanın subasman kontrolünden ibaret olmadığı müteahhitlerce anlaşılmıştır. Gelineen noktada YDK'ların içinde bulunduğu durum dikkate alındığında mevcut sistemin YDK'lar açısından sürdürülemez olduğu bir gerçektir. Sistemin bu şekilde devamı halinde çok ciddi mağduriyetlerin doğacağı aşikardır. Sistemde ve yapı denetim kuruluşlarında alarm zilleri çalmaktadır.

Bu sebeple Birliğimizce yukarıda yapılan tespit, değerlendirme ve öneriler de dikkate alınarak sistemin sağlıklı işleyebileceği çalışmaları destekleyeceğimiz yeni kanun çalışmasının başlatılarak sonuçlandırılması arzusu ve umudunu taşımaktayız.

Toplantı

Geleneksel Toplantı

İnşaat Sektörünün Mali Gündemi

“İnşaat Sektörünün Mali Gündemi” konulu Geleneksel Toplantı 17 Mart 2010 tarihinde Bilkent Otel’de yapıldı. Toplantının onur konuğu Maliye Bakanı Mehmet Şimşek oldu. Toplantının ev sahipliğini ise Tepe İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. üstlendi.

İNTES Başkanı M. Şükrü Koçoğlu, toplantının açılışında yaptığı konuşmada gelecek on yıldaki hedefin, tarım altyapıları ve alternatif enerji yatırımlarını tamamlamak olduğunu söyledi. Koçoğlu, “Bir başka hedefimiz ise suyumuzu ve toprağımızı kirletmemektir.” dedi.

Bütçede yatırımlara ayrılan payın 2005 yılında yüzde 5,4 iken beş yıl sonra bu oranın yüzde 6,6’ya yükseldiğini, sektör ve ülke ihtiyaçları açısından yetersiz ancak bütçe olanakları içinde anlamlı olduğunu belirten Koçoğlu, demokratik açılımın gerçek çözümünün bölgeler arası refah farkının giderilmesi olacağını vurguladı.

Enerji sektörünün yaşamsal değer taşıyan bir alan olduğunu, temel hedefin dışa bağımlılığın azaltılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının maksimum seviyede kullanılması olduğunu kaydeden Koçoğlu, “Sayın Bakan sizden enerji özelleştirmeleriyle ilgili ipuçları bekliyoruz. İhalelerde sektörün heterojen yapısını dikkate almanızı bekliyoruz. Çünkü özelleştirmelerdeki aktörler bizleriz.” dedi.

Yap-işlet-devret modelinin başarılı olduğunu, bu alanda deneyim kazanan firmaların uluslararası marka haline geldiklerini söyleyen Koçoğlu, kamu-özel sektör işbirliği modellerini kapsayan çerçeve yasa çalışmalarının bir an önce sonuçlandırılmasını talep etti.

Kamu İhale Kanunu konusuna değinirken deneyim belgesi alabilmenin önündeki en büyük engelin yüzde 80’i tamamlama koşulu olduğunu, bunun sektörü zorladığını vurgulayan

Koçoğlu, “Deneyim belgelerinin özel sektörde de düzenlenmesi konusu çok hassastır. Bu faaliyeti yürütecek kuruluşlar çok titiz ve dikkatli seçilmelidir.” dedi.

Koçoğlu, yurtdışı istihdamın teşvik edilmesinin önemini belirterek “Sayın Bakan, teşvikte bizi ayrı tutmayın. Bizi de teşvik edin. Teşvikler bizim yatırım heyecanımızı ateşler. Yurtdışındaki Türk işçisi istihdamını teşvik ederseniz işsizlik yarasına merhem olabiliriz. Yurtdışı 82’inci il ilan edilerek desteklenmelidir.” dedi.

Koçoğlu’dan sonra sözü Tepe İnşaat A.Ş. Genel Müdürü Süleyman Son aldı. Son, konuşmasının ardından dününden bugüne Tepe İnşaat’ın başarılarını anlatan firma tanıtım filmini katılımcılara sundu.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ise yaptığı konuşmada, Türkiye ve dünya ekonomisini küresel kriz çerçevesinde değerlendiren

ağır bir kriz ortamının ardından dünyanın bir toparlanma sürecine girdiğini kaydetti.

Bundan sonraki süreçte dünyada ekonomik dengelerin yeniden kurulacağını anlatan Şimşek, bu kapsamda dengesizlikleri gidermeye dönük birtakım çalışmalar yapıldığını, önümüzdeki dönemde de büyük bir politika yanlılığı yapılmazsa büyümenin nispeten artarak devam edeceğini ancak gerek büyümede gerekse faiz oranlarında 2007 yılı öncesine ve o döneme dönüşün bir miktar zaman alacağını ifade etti.

Türkiye’nin de küresel kriz ortamından her ülke kadar olumsuz etkilendiğini ifade eden Şimşek, ülkenin krize özellikle bankacılık sektöründe hazırlıklı yakalandığını ve krize karşı büyük dayanıklılık gösterdiğini belirtti.

Mevcut durumdaki iyileşmede sadece dünyadaki ekonomik toparlanmanın değil, aynı zamanda alınan tedbirlerin de büyük etkisi olduğunu

Toplantı

anlatan Şimşek “Geline nokta her ne kadar reel ekonomide bir daralma yaşandıysa da Türkiye bu krizden bence sağlıklı bir yapıda ve başarılı bir şekilde çıkmıştır.” dedi.

Türkiye’nin krizden maliye politikası ayağıyla çıkış stratejisini erken bir şekilde ortaya koyan nadir ülkelerden biri olduğuna dikkat çeken Şimşek, açıklanan orta vadeli mali programın oldukça gerçekçi olduğunu, daha 2009 yılında hedefleri önemli ölçüde aştıklarını ve başarılı bir performans yakaladıklarını kaydetti.

Çıkış stratejisini erken açıklamanın Türkiye’ye önemli bir artı kazanç sağladığını anlatan Bakan Şimşek, konuşmasına şöyle devam etti;

“Biz beklentileri belli bir çerçevede tuttuk ve o beklentiler çerçevesinde faizler tek hanede ve tek hanede kalmaya devam ediyor. Tek hanede kalırsa devlet bundan çok önemli kazançlar elde edecek. Devletin hala çok ciddi faiz yükü var; biz bunu düşürdük aslında. Kamu finansmanı açısından baktığımızda faizi tek hanede tutmakla çok büyük kazanımlar elde edeceğiz. Bunlar da Türkiye’ye yatırım olarak dönecek. Çünkü biz bütçe açığını aşağıya çekebilirsek tabii ki eğitime, altyapıya, AR-GE yatırımlarına daha fazla kaynak ayırabileceğiz. Arz yönlü Türkiye’nin üretken kapasitesini arttıracak alanlarda belki vergi iyileştirmelerinde bulunabileceğiz ama mali imkan oluştuktan sonra.”

Mali Disiplini Korumak

Vatandaş ve yatırımcı için faizlerin tek hanede tutulmasının yararlarını sıralayan Şimşek, “Ne yaparsak yapalım bu ülkeye yapacağımız en büyük iyilik, mali disiplini korumak ve faizi tek hanede tutmaktır. Bundan daha büyük bir kazanç olamaz.” dedi.

Bankacılık sektörüne yönelik düzenlemeler hakkında da bilgi veren Şimşek, Türkiye’nin bu dönemde en büyük avantajının bankacılık sektörünün sağlam olması olduğunu ifade etti. Bakan Şimşek, “Nasıl ki faizde gelinen seviye Türkiye’nin görünümünü iyileştiriyorsa aslında bankacılık sektörünün sağlam yapısı da geleceğe dönük iyimser olmamızı sağlıyor. Bu süreç iyi yönetilmeseydi ABD, İngiltere, Almanya, Dubai’de olduğu gibi bankalar batsaydı bunun yükü, faturası vatandaşa, dolaylı olarak herkese yansırı.” diye konuştu.

Konuşmasında istihdam konusuna da değinen Maliye Bakanı, verilerin işgücü piyasasının Aralık ayında da iyileşmeye devam ettiğini gösterdiğini söyledi.

İşsizliğin bütün dünyanın karşı karşıya kaldığı önemli bir sorun olduğunu hatırlatan Şimşek, kendilerinin kriz döneminde bile istihdam yarattığını ifade etti. İşsizliğin yapısal bir sorun olduğuna da işaret eden Şimşek, Türkiye’de kalifiye eleman sıkıntısı olduğuna dikkat çekti.

Bölgesel kalkınma projelerinin de işsizliği azaltmada çok önemli bir enstrüman olduğunu kaydeden Bakan Şimşek, Türkiye’de tarım, sulama gibi alanlarda büyük potansiyel bulunduğunu, yatırımlara doğru öncelik verilmesi durumunda istihdam sorununun çok hızlı bir şekilde çözülebileceğini kaydetti.

Türkiye’nin en büyük sıkıntılarından birinin işgücü piyasasında esnekliğin olmaması olduğunu belirten Şimşek, işsizliği azaltmak için Hükümet olarak birçok tedbir aldıklarını, bu tedbirlerin de zamanla çalışacağını ifade etti.

Kayıtdışı Zorlaşıyor

Türkiye’nin en önemli darboğazlarından birinin de kayıtdışılık olduğuna işaret eden Şimşek, kayıtdışılığa gelir kaybı olarak bakmamak gerektiğini, özünde kayıtdışılığın kalkınmanın, verimliliğin önündeki en büyük engel, haksız rekabetin temeli olduğunu vurguladı.

Kendilerinin kayıtdışılığı artık konuşmadan, tedbirleri uygulamaya koyarak azaltmaya çalıştıklarını bildiren Şimşek, bunun için Gelir İdaresi Başkanlığı’nı daha güçlü bir konuma getireceklerini söyledi.

Bu kapsamda personel yönetimine esneklik tanıyacaklarını, denetim elemanı almaya sınır koymayacaklarını anlatan Şimşek, teknolojiyi

de yoğun şekilde kullanmaya başlayacaklarını söyledi. Bakan Şimşek, şöyle devam etti;

“Bir iki yıl içerisinde öyle teknolojiler uygulamaya konulacak ki artık vergi kaçırarak, yani kayıtdışı çalışmak çok zor olacak. Öyle teknolojiler var ki her üretilen 15 liranın üzerindeki ürüne bir tane etiket yapıştırıyorsunuz, dijital bir etiket ve bununla bir makine aracılığıyla bir iki dakika içinde bütün ürünleri okuyabilirsiniz. Bir kamyonu, bir TIR’ı birkaç dakika içinde tarayabilirsiniz radyo frekansı kullanarak. Biz şunu diyebiliriz; eğer siz takım elbise üretecekseniz her takım elbiseye şunu takacaksınız. O ürünü kimin ürettiği, kaçınıcı ürün olduğu, tarihi vs. Varsayalım ki onları bize, idareye bildireceksiniz. Diyelim ki bildirmedi, ürettiler ve TIR’a koyup gönderdiler. TIR’ı yolda yakaladınız. 5-10 dakikada ürünlerin kaydının olup olmadığını o makineyle tarayabilirsiniz.”

Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi ayağında vergi tabanını genişletmek gerektiğini vurgulayan Bakan Şimşek, bunu genişletmek için de teknolojiyi sonuna kadar kullanacaklarını, idareyi güçlendireceklerini söyledi.

Kamu - Özel İşbirliği Modeli

Kamu yatırımlarında ulaştırmaya çok önem verdiklerini anlatan Şimşek, önceliğin ülkenin rekabet gücünü arttıracak alanlarda olduğunu söyledi.

Çok uzun vadede getirisi önemli olacak kamu yatırımlarının artırılması için alternatif finans kaynaklarının da yaratılması gerektiğine işaret eden Şimşek, finansman için büyük rekabet olduğunu, Türkiye’nin de gelişmiş ülkelerde kullanımı yaygınlaşan kamu - özel işbirliği modelini daha iyi ortaya koyması ve uygulaması gerektiğini ifade etti.

Konutlarda 150 metrekarenin altında kalan teslimlerde KDV iadesine ilişkin bir soru üzerine ise Bakan Şimşek şu değerlendirmeyi yaptı;

“150 metrekare önemli bir büyüklük. 150 metrekare demek aslında Türkiye’de yapılan neredeyse bütün konutlar demek. Yani çok lüks villalar, muhteşem daireler hariç 150 metrekare büyük alan. Biz burada demişiz ki “Yüzde 18 ile siz bu işi yapın, yüzde 1 ile satın.” Ancak devlet olarak bunun yükünü kaldıracak bir kapasitemiz yok. 40 milyar lira üzerinde birikmiş bir stok var.

Bir düzenleme yapalım deseniz ayağa kalkacaksınız; yapmayalım deseniz mevcut imkanlar çerçevesinde elimizden geleni yapacağız. İmkanlarımız artarsa bir gün tutmayız.”

Konuşmaların ardından İNTES Başkanı Koçoğlu, Bakan Şimşek’e çini bir tabak hediye etti. Bakan Şimşek, toplantıya katılan sektör temsilcileri ile de bir süre sohbet ederek sorunlarını dinledi.

Toplantı

İNTES Uluslararası Mevzuat Semineri - 3

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası'nın düzenlediği Uluslararası Mevzuat Seminerleri'nin üçüncüsü 11 Mart 2010 tarihinde Crowne Plaza'da yapıldı.

İNTES Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Demir seminerin açılışında yaptığı konuşmada, Türk yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörünün 2009 yılında üstlendiği proje bedelinin ekonomik krize rağmen 18,1 milyar dolar olduğunu söyledi.

Türk müteahhitlik hizmetleri sektörünün yurtdışında üstlendiği projelerin bedelleri konusunda bilgi veren Demir, sektörde hedeflerin üzerinde performans sağlandığını kaydetti. Sektörün 2000 yılında üstlendiği proje bedelinin 750 milyon dolar olarak gerçekleştiğini anlatan Demir, bu rakamın 2001'de 1,6 milyar dolar, 2002'de 1,9 milyar dolar, 2003'te 4 milyar dolar, 2004'te 8 milyar dolar ve 2005'te 10,3 milyar dolar olduğunu ifade etti.

Demir, 2006 yılında üstlenilen proje bedelinin 18 milyar dolara, 2007'de 19,5 milyar dolara, 2008'de 23,6 milyar dolara ulaştığını kaydederek "Son derece ciddi bir ekonomik krizin küresel bazda yaşandığı 2009 yılında, bu rakam 18,1 milyar dolar olmuştur. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde -firma sayısı itibarıyla- dünyanın en büyük 2. ülkesiyiz ve bununla iftihar ediyoruz." dedi.

Türkmenistan, Azerbaycan ve Kazakistan'ın yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin önemli coğrafyaları arasında yer aldığını kaydeden Demir, 2003-2008 döneminde yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde Türkmenistan'ın yüzde 10, Kazakistan'ın yüzde 6, Azerbaycan'ın ise yüzde 3'lük bir paya sahip olduğunu söyledi.

Çukur & Yılmaz Ortak Avukatlık Bürosu'ndan Devrim Çukur ise bu tür seminerlerin yararlı olduğunu, toplantıya katkı sağlamaktan memnuniyet duyduklarını kaydetti.

Devrim Çukur'un konuşmasının ardından panel bölümüne geçildi. Panelde oturum başkanı Backer & McKenzie Uluslararası Avukatlık Bürosu'nun Frankfurt ofisinden Ali Şahin idi. Seminerde **Natic Mamedov "İnşaat Projeleri", Oliver Socher "Uluslararası Proje Finansmanı" ve Matthias Wittinghofer de "Uluslararası Tahkim"** konularında katılımcıları bilgilendirdi.

Seminerin ilk konuşmacısı Backer & McKenzie Uluslararası Avukatlık Bürosu'nun Frankfurt

ofisinden uluslararası proje uzmanı Oliver Socher oldu. Socher, sunumunda proje finansmanı uygulamaları hakkında bilgi verdi.

Teknik anlamda bir projenin finansmanının en basit anlamda kredi vermek olduğunu aktaran Socher, projeden çıkan nakit akışının projenin sonucunda kazanılan nakit akışının borçları kapatması koşuluyla verildiğini, örneğin bir enerji santrali yapılacaksa, elektrik üretilcekse elektrik santralinin kapasitesi, ne kadar üretim yapabileceği gibi unsurların göz önüne alınacağını, yatırımın geri dönüş süresi ve miktarının önemli olduğunu, proje süresince gerçekleşecek nakit akım tablolarının projenin finansmanının belirleyici unsurları olduğunu anlattı.

Proje finansmanı yöntemlerinin normal kredilerden farklı olduğunu, temelini geleceğe yönelik nakit akışlarına dayandığını; bu amaçla temel bir vaka modelinin oluşturulduğunu aktaran Socher, proje finansmanın çok çeşitli avantajları olduğunu dile getirdi. Socher bu avantajları şöyle sıraladı; “Sorumluluk sınırlıdır ve rücusuz finansman veya sınırlı rüculu finansman vardır. Bilanço dışı finansman vardır,

uygulanmaktadır. Daha çok sayıda finansman seçeneğiniz vardır, daha fazla öz sermaye koyabilirsiniz. Birden fazla banka olabilir. Böyle bir işlemde finansmandan tasarruf ettiğiniz parayı da kullanabilirsiniz. Riski paylaşabilirsiniz; bu şekilde ortak girişim yapabilir ya da finansman bankası riskin çok büyük bir kısmını üstüne alabilir. Son olarak proje finansmanlarında esneklik oranı daha yüksektir.”

Proje finansmanının dezavantajları olduğunu da aktaran Socher şöyle devam etti; “Proje finansmanının yapısı komplekstir; kurulması, düzenlenmesi uzun süre alır. Sponsor olarak hemen parayı alana gidip “İşte tamam, buraya bir enerji santrali yapıyorum.” diyemezsiniz, bunun yerine çeşitli taraflarla görüşmeler yapmanız gerekir ve bazen proje büyüdükçe bu yapının karmaşıklığı da artar.”

Seminerin ikinci konuşmacısı **Azerbaycan - Bakü ofisinden Natik Mamedov** idi. İnşaat projeleri konusunda uzman olan Avukat Mamedov, Azerbaycan İnşaat Proje Hukuku’nun çerçevesini anlattı ve Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan gibi ülkelerde “Finansman Öncesi, Kabul Öncesi Gerekli Özen Çalışmaları”

Toplantı

kapsamında yapılan uygulamaların projelerin başarısında belirleyici rol oynadığını söyledi.

“Gerekli Özenin” projeyi etkileyebilecek olan çeşitli faktörlerin ve projeyle ilgili bütün risklerin belirlenmesi anlamına geldiğini ifade eden Mamedov “Risk dediğim zaman, sadece mali riskten bahsetmiyorum. Bu bahsettiğim riskler, ilgili yasalara uymamaktan kaynaklanabilecek olan riskler. Çünkü bu yasalar projenin fizibilitesini etkiliyor.” dedi. Bu gerekli özen sürecinde çeşitli hedef şirketlerle ilgili belgelerin gözden geçirildiğini ve yine bu hedef şirketin yöneticileriyle, diğer yetkilileriyle ve bazı durumlarda şirketin müşterileri ve tedarikçileri ile de görüşüldüğünü ifade eden Mamedov, Azerbaycan’da özellikle iki haftadan üç aya kadar sürebilen bütün bu incelemenin tamamlanması gerektiğini ifade etti.

Mamedov, Azerbaycan’da arazi satılması konusunda sorunlarla karşılaşıldığını, belediye yetkilileri tarafından verilen imar izinlerinin başlangıç dokümanı olduğunu ve imarı, inşaatı yapacak olan kişiye izin verildiğini ancak nihai dokümanın bu olmadığını, çoğu zaman arazi tahsis belgelerinin doğru bir şekilde verilmeyişi, genellikle bu belgelerin “Genel Ticari Amaçlı İnşaat” adı altında verildiğini,

yapılacak inşaatla arazinin yapısının uyumsuz olabileceğini belirtti.

Belediyenin verdiği önemli dokümanlardan birisinin inşaat pasaportu olduğunu belirten Mamedov, bu belgenin projenin süresini belirlediğini belirtti ve sözlerine şöyle devam etti; “İnşaat pasaportu, projenin gerçekleştirilmesi için genel olarak projeyi yapana, üç yıla kadar bir süre tanıyor. Bazen bu süreler doluyor. Neden? Çünkü finansman yeterli olmayabiliyor ya da başka sebepleri olabiliyor. Projeye yeniden başlayabilmek için bu pasaportu uzatmanız gerekiyor. Eğer bu süre dolduktan sonra uzatmamışsanız inşaatınız, projeniz yasa dışı hale geliyor. Bu yüzden proje üzerinde mülkiyetinize uygun hale getirmeniz gerekiyor.”

Mamedov sözlerine Acil Durum Bakanlığı’ndan söz ederek devam etti ve “Azerbaycan’da bir bakanlık olan Acil Durum Bakanlığı onay vermiyor veya uzmanlık sağlamıyor. Bu Bakanlığın iki birimi var; İnşaat Güvenlik Kurumu ve Yangın Güvenliği Kontrol Kurumu. Bu kurumlar başlangıç aşamasında arazi belli bir potansiyel proje için tahsis edildiğinde İnşaat Güvenliği Birimi sismik, deprem fizibilite çalışması yapıyor ve Yangın Güvenliği Müdürlüğü ise yangınla ilgili bir çalışma yapıyor. Daha sonra bu kurumlar

inşaat projesi dokümanlarını inceliyorlar ve bir uzmanlık bildiriminde bulunuyorlar. Verilen proje dokümanları üzerinde bir çalışma yapıyorlar ve bu proje dokümanlarının bina güvenliğiyle ilgili kurallara uygun olup olmadığını; emniyete ve sismik istikrara, deprem stabilitesine uygun olup olmadığını söylüyorlar ve yine Yangın Güvenliği Kontrol Birimi de binanın inşaat projesi dokümanlarının yangın güvenliği kurallarına uygun olup olmadığını denetliyor.” dedi.

Mamedov her inşaat projesinin Ekoloji ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı’nın değerlendirmesinden geçtiğini; daha sonra Sağlık Bakanlığı’na bağlı bir merkez olan Hıfzısıhha ve Epidemiyoloji Merkezi’nin inşaat proje belgelerini incelediğini ve kendi alanlarında geçerli olan radyoaktif ve toksik atık kurallarına uygun olup olmadığını denetlediğini; sonrasında belediye yetkililerinin mimari ve şehir planlama daireleri proje dokümanlarını incelediğini, ardından devlete ait elektrik, su gibi şirketlerin de işin içine girerek incelemelerde bulunduğunu ve tüm bu işlemlerin altı aylık bir süreci kapsadığını belirtti. Mamedov sözlerini, projelerde imar öncesi sorunlar olabileceğini ve bunların da projeler için risk teşkil edebileceğini, yasal incelemelerin bu riskleri tespit ederek projenin yapılandırılması için bu riskleri

nötrale ettiğini ve diğer taraflara dağılmasını sağladığını vurgulayarak tamamladı.

Toplantının son konuşmacısı yine **Frankfurt ofisinden Matthias Wittinghofer**, katılımcılara inşaat proje sektöründe uluslararası tahkim ve uzlaşmayla ilgili uygulamalar hakkında bilgi verdi.

Kazakistan, Türkmenistan gibi ülkelerde çok fazla tahkim konuları olduğunu ve bunun mahkemeye götürüldüğünü ve tahkimin avantajları olduğunu dile getiren Wittinghofer, yargılama usullerindeki farklılıkların her ülkede değişebildiğini ve tahkimin Birleşmiş Milletler'de olduğu gibi birçok ülkeye uyumlaştırılmış olduğunu vurguladı.

Wittinghofer, tahkim kanun modelini tamamiyla uygulayamama nedenlerine ilişkin şunları söyledi; *"Bu, ülkelerde tahkim kararının aslında aynı olması gerektiğindendir. Almanya bu kanunu kendisine göre uyumlaştırmıştır. Ermenistan, Azerbaycan, Ukrayna ve Türkiye de bu ülkeler arasındadır ve herkes kendi kanunlarına göre bunu düzenlemiştir."*

Tahkimin bir uzlaşma olmadığının altını çizen Wittinghofer, tahkimin iş ilişkilerine zarar verebileceğini belirtti ve bu nedenle uzlaşma

kavramının gündeme geldiğini belirtti.

Uzlaşmanın bir dava ile ilgili karşılıklı görüşülen bir süreç ve bir uzman tarafından karar verilmesi olduğunu aktaran Wittinghofer, uyuşmazlığın konusu ne ise o konuda uzman olan kişilerin bir karar verdiğini aktardı.

Wittinghofer uzlaşma ile uyuşmazlıkların çok kısa sürede ve çoğu zaman da belirli bir süre içerisinde çözüldüğünü, seksen dört günün sonunda bir noktaya varılabildiğini, taraflar arasındaki iş ilişkilerini daha az zedelediğini, daha az uzmana ihtiyaç duyulduğunu; buna karşılık tahkimin yıllar sürebildiğini ve oldukça maliyetli olduğunun altını çizdi ve uzlaşmanın tahkime kıyasla inşaat projelerindeki avantajları ve dezavantajları konusunda şunları söyledi; *"Küçük iddialarda kullanılır, tahkimden daha hızlıdır ve projenin ilerlemesini daha az engeller ve taraflar arasındaki iş ilişkilerini daha az zora sokar, fazla ilave uzmanlara ihtiyaç yoktur. Çünkü uzlaşmayı yapan kişi; uzlaşmacı, arabulucu dediğimiz kişi zaten uzmandır. Uzlaşmaya gittiğinizde karşılaştığınız masrafi tahkimdeki masrafla karşılaştırırsanız çok daha karlı olduğunu görürsünüz. Çünkü tahkim yıllar sürebilir, oldukça maliyetlidir. Bu yüzden maliyet açısından da uzlaşma kurulları çok daha avantajlıdır. Ama*

bu uzlaşma kurullarının dezavantajları da var. Birincisi, arabulucunun kararı kendiliğinden, yasa gibi yürütülmez, uygulanmaz ve bu İngiltere'de veya Azerbaycan'da veya Türkmenistan'da veya Türkiye'de, Rusya Federasyonu'nda farklı değildir. Önemli olan nokta şu; yargıda bulunmazlar, bir karar vermezler. Uzlaşma kurulları size sözleşmenin ne olduğunu söylerler ve siz de dersiniz ki; "Evet, sözleşmenin kuralı bu işe bunu yapman gerekir. Eğer yapmazsan ben mahkemeye veririm seni, tahkime götürürüm davayı." Bu yüzden arabulucunun kararı bağlayıcı değildir ve uzlaşma sürecinde bir karara varılmış olsa bile, daha sonra tahkimin başlamayacağını garantiye yoktur. Ancak, söylediğim gibi bütün uyuşmazlıkların yüzde 90'ı burada, yani uzlaşma kurulunda çözülür ve taraflar verilen karardan memnun ayrılırlar."

Wittinghofer son olarak uzlaşma rejimleri hakkında bilgi verdi ve İngiltere ve FIDIC örneklerinden bahsetti.

Seminer, soru cevap bölümünün ardından sona erdi. Seminerin katılımcılar tarafından ilgi görmesi nedeniyle sunumların tüm metinleri İNTES'in web sitesinde yayımlandı.

Toplantı

İNTES Uluslararası Mevzuat Semineri - 4 Balkanlar Coğrafyası İçin Düzenlendi

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası'nın düzenlediği Uluslararası Mevzuat Seminerleri'nin dördüncüsü 30 Mart 2010 tarihinde Ankara Crowne Plaza'da gerçekleştirildi.

Seminerin açılış konuşmasını gerçekleştiren İNTES Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Demir, Türk müteahhitlerinin bugüne kadar dünyanın 81 ülkesinde toplam tutarı 161 milyar dolar olan proje üstlendiklerini söyledi.

Mustafa Demir, yurtdışı Türk müteahhitlik işlerinin yüzde doksanının aralarında Balkan ülkelerinin de bulunduğu komşu ülkelerle yapıldığını belirterek "Türk müteahhitleri olarak altyapı, ulaştırma ve enerji projelerinde Makedonya, Karadağ ve Kosova'da önemli deneyimlerimiz oldu. Balkanlar'a büyük önem veriyoruz." dedi.

Demir, Balkan ülkelerinin birçoğunun AB aday ya da üye ülke statüsünde bulunmalarının yeni altyapı yatırımlarının hayata geçirilmesi açısından fırsatlar sunabileceğini de kaydetti.

Seminerin oturum başkanlığını, Avrupa genelinde 300 avukatlık bürosu olan ve 12 ülkede faaliyet gösteren Hukuk Şirketi Wolf Theiss'in avukatlarından Ozan Ergin yürüttü. Seminerde Hırvatistan, Bulgaristan, Romanya ofislerinde görev yapan avukatlar tarafından Türk müteahhitlerin Balkanlar'da karşılaşacağı muhtemel hukuki ihtilaflar ve çözüm yolları ile yürümekte olan projeler hakkında katılımcılara bilgi verildi.

Oturum Başkanı Ergin, konuşmacılar hakkında kısaca bilgi verdikten sonra sözü ilk olarak WT Hırvatistan temsilcisi Ronald Given'a verdi.

Given, Türk müteahhitlerinin Çin ve Amerika'daki diğer şirketlere göre avantajlı bir konumda olduklarını belirterek sözlerine başladı. Given, Balkanlardaki genel uygulamalardan bahsederek sözü Luka Tadić Colić'e devretti. Colić konuşmasında Hırvatistan'da son birkaç yılda değişen kanunlardan bahsetti.

Colić, geçmişte bölgede mevzuat altyapısının yetersiz olduğunu, imtiyaz yasalarının 1990'lardan kalma olduğunu ancak AB uyum

süreci ile ve 2005 yılından sonra yasal altyapıda değişiklikler yapıldığını ve Kamu Özel Sektör Ortaklığı projelerinin uygulanmaya başladığını ifade etti. Hırvat Hükümeti'nin ilk olarak Kamu Özel Sektör Ortaklığı mevzuatı yerine KÖİ kılavuzları çıkarttığını ancak bu kılavuzların zorlayıcı olmadığını, kılavuzların herhangi bir müeyyidesi olmadığını, Hükümet'in taahhüt eden olarak tam kılavuzluk sağlamadığını; bu nedenle de tüm Kamu İhale Yasaları'nın değiştirilmesi gerektiğini belirtti. Bu sebeplerden kamu - özel ortaklığına dair, yatırımcılar için güvenli bir çevre oluşturulması gerektiğini ifade eden Colic, Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumlu yeni imtiyaz yasaları ve yeni Kamu İhaleleri Yasası kabul edildiğini aktardı.

Yeni yasalar çerçevesinde artık en düşük fiyat değil, ekonomik olarak en iyi teklifin kabul edildiğini, işin kalitesinin ön planda tutulduğunu, kağıt üzerinde kanunun çok düzgün olduğunu vurgulayan Colic, kriz dolayısıyla özel sektör yatırımcılarının böylesi projelere girmede çekimser davrandığını ve uygulamada Kanun'un nasıl çalışacağını görülemediğini aktardı. Ancak bu konuda yeni fırsatlar olduğunu kaydeden Colic, 2011'de Zagreb Havalimanı'na yeni bir

pist ve terminal binası yapılacağını, kamu - özel sektör ortaklığı ile bir stadyum yenileme projesi ve eğitim alanında ise okul projeleri olduğunu ifade etti.

Hırvatistan'da Kamu İhaleleri ile yolların rehabilitasyonu için potansiyel projeler olduğunu kaydeden Colic, sözlerine şöyle devam etti; "Hala Avrupa Birliği standartlarına uzağız ancak yine de hareket halindeyiz. Yabancı şirketler yükümlülükleri yerine getirebilirlerse ihalelere katılma hakkı veriliyor. Hırvatistan'da yerel şubeleri varsa ülkede inşaat yapabilmek için Avrupa Birliği'nin isteğine göre inşaat şirketlerinin özel bir lisans almaları gerekiyor. Bu da hangi tip binalar yapmak istediğinize bağlı olarak değişiyor. Daha büyük inşaatlar için, mesela belli sayıda en az işçi sayısı kanunu var. İhaleye katılan firmalar için bu şart isteniyor ve kazananlar en tercih edilen teklif veren oluyor ve daha sonra bu lisans gereksinimlerine uymaya çalışıyorlar. Yani önce kontratı alıyorlar, daha sonra lisans alıyorlar. Ancak bu kontratlar için bazı durumlarda lisans ön koşul olarak da istenebiliyor. Bu da Hırvat şirketlerini avantajlı bir duruma getiriyor. Yabancı yatırımcılar için iyi bir şey ise Hırvat inşaat şirketlerinin şu an itibarıyla

Toplantı

kötü bir durumda olması. Krizden dolayı pek çok sözleşmeyi kaybetmeleri, pek çoğunun küçülmüş olmaları yabancı yatırımcılar için bir fırsat. Şu an itibariyle yerel şirketlerle konsorsiyum kurmanın yabancı firmalar için en iyi yol olduğu gözüküyor. Hem yerel teknik bilgi hem de yerel bağlantılar sağlıyor.”

Colic'in ardından Romanya'daki inşaatlar hakkında konuşmak üzere Ciprian Glodeanu söz aldı. Romanya'da yasal altyapının eski olduğunu, inşaat sektörünün 2003-2004'ten sonra büyük projelere başladığını ve buna paralel olarak yasalaşmada da modernizasyon sürecinin başladığını ifade eden Glodeanu, başarılı bir projenin anahtarının uygun bir şekilde hazırlanmış ve icra edilmiş bir sözleşme olduğunu vurgulayarak sunumuna başladı.

Bir inşaat sözleşmesinde Romanya'da yapılacak olan kontratın hedefinin önemli olduğunu, ülkede belirlenmiş standartlar olmadığını, kanunlar altındaki sorumlulukların değişken olduğunu aktaran Glodeanu, ülkede sözleşmenin ertelenmesi prosedürünün olmadığını dile getirdi. Glodeanu, 2005 yılından itibaren kamu - özel sektör ortaklığı yasalarının AB mevzuatı

ile uyumlu hale geldiğini, 2007 yılından itibaren ikincil mevzuatın çıkarıldığını ve şu an için Romanya'nın iyi bir kamu - özel sektör mevzuatı olduğunu ifade etti.

Glodeanu, Romanya'nın potansiyel projeleri arasında büyük yol projelerinin yer aldığını; bunlardan Romanya'nın ilk KÖİ projesi olan Comarnic - Brasov Otoyolu, sözleşme bedeli 413 milyar euro olan Cernavoda - Constanta Otoyolu, yaklaşık 450 milyar euroluk Avrupa'nın en büyük çevre projelerinden olan Glina Atık Su Projesi'nin önemli projeler arasında yer aldığını aktardı.

Avrupa ligi finalinin Bükreş'te oynanacak olması dolayısıyla "Ulusal Stadyum" inşa edileceğini, Alman ve İtalyan Konsorsiyumu tarafından yapılacak projenin değerinin 440 milyon euro olduğunu ve tamamlanmasının ise muhtemelen 2010 yılı sonrasına kalabileceğini aktaran Glodeanu, son olarak boru hattındaki ana projelerden bahsetti. Glodeanu, projenin Avrupa'nın ilgisini çektiğini çünkü hattın Macaristan sınırını Karadeniz'e bağladığını ve daha sonra Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye geldiğini, hattın yaklaşık 750 kilometre olacağını

ve bu sene yaklaşık 116 kilometresinin ihaleye çıkacağını ve Hükümet'in eğiliminin projeyi kamu-özel ortaklığı projesi olarak vermek olduğunu vurguladı.

Glodeanu, Romanya'nın yatırımlar için yabancı yatırımcılara ihtiyacı olduğunu belirterek sözlerine son verdi.

Son olarak söz olan Deniz Saidow ise WT'nin Bulgaristan temsilcisi olarak sunum gerçekleştirdi. Saidow, ortaklık ve uzlaş konularından bahsederek bir projenin düzgün işlemesi için iyi tasarlanmış bir proje, finansman, yerli bilgi ve deneyimin bir arada olması gerektiğini ancak tüm bu unsurların bir araya gelmesinin zor olduğunu; dolayısıyla birkaç ortağın bir araya gelmesi ile bu unsurların çalışabileceğini vurguladı. Balkanlar'da AB katılımlı projelerin giderek daha fazla görülmekte olduğunu, birçok alt ve üstyapı projesinin Avrupa Birliği finansmanı ile yapıldığını fakat ihalelerde bir taraftan lokal bilgi ya da deneyime gerek duyulduğunu aynı zamanda da büyük projelerde çalışmış olunması gerektiğini kaydeden Saidow, bunun da en az

iki taraf gerektiren bir durum oluşturduğunu ve büyük yabancı şirketlerin daha küçük olan lokal yani Bulgaristan'da veya Balkanların herhangi bir ülkesinde bulunan bir şirketle ortaklaşp öyle çalıştıklarını anlattı.

Projenin kendisi kadar finansmanın da çok önemli olduğunu vurgulayan Saidow, normalde ortakların proje için finansman sağladığını fakat sonra ek kaynağa ihtiyaç duyulduğunda üçüncü şahıslardan, bankalardan kredi alındığını ama ortakların tekrar finans bulmaları gerektiği durumların olabileceğini; bu nedenle bu gibi durumların önceden tespit edilmesinin önemli olduğunu çünkü ortağın biri finans sağlamaya hazırlanırken diğlerinin buna istekli olmayabileceğini, böyle durumları da öngörüp şartların ona göre hazırlanması gerektiğini işaret etti.

Saidow, proje finansmanı gibi lisans ve know-how konularının, personel işlemlerinin önemli olduğunu aktardı. Saidow konuşmasında joint venture konularına ayrıntılı olarak yer verdi.

Katılımcılar tarafından ilgi ile izlenen seminer, soru cevap bölümünün ardından son buldu.

Yapım firmalarımızın vizyoner yaklaşımlarının incelenmesi

1. Giriş

Örgütlerin, günümüzün hızlı değişim sürecine kolay adapte olabilmeleri, etkinliklerini arttırabilmeleri, çalışanların örgüte bağlılıklarının sağlanabilmesi için güçlü vizyonları olması büyük önem arz etmektedir. Vizyonun açılımı, arzuların gelecekte uygulamaya ve yaşamaya ilişkin bir resminin çizilmesi ve paylaşılması şeklinde ifade edilebilir.

Avrupa Birliği'nin ve dünya globalleşen ticari uygulamalarının gerektirdiği kalite ve çevre yönetimi uygulamaları, CE işaretli üretimler, teknik spesifikasyonlar, uluslararası standartlar, ticari anlaşmaların uygulamaları vb. pek çok husus organizasyonların yaşamlarını sürdürmeleri ve büyümeleri için hayati önemdedir.

Vizyon, küreselleşen ve hızlanan değişim süreci içinde kuruluşlar (hatta kişiler) için bir yol haritası işlevi görecektir. Açık bir iletişimle birlikte net bir vizyon, çalışanların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve çabalarının tek bir noktada odaklanmasına imkan sağlayacaktır.

Vizyon, etkisi ve gücü ile orantılı olarak örgüte ve çalışanlarına, değişimlerle ilgili proaktif bir yapı kazandırır. Bunun yanında yanlış oluşturulmuş, paylaşılmayan, yapısal ve çözümsel eksiklikler içeren bir vizyon ise

bu işlevi yeterince yerine getiremeyecektir. Güçlü vizyonlar, değişimleri ve izleyicilerin zihinlerindeki değişim/gelişim gerekliliğini hazırlayacaklardır. Değişim ve gelişimin başlamasından sonra da işlevlerini, belirsizlik ve şüpheleri ortadan kaldırarak sürdüreceklerdir.

Vizyon oluşturulması ve uygulanması, önceden düşünülmüş ve planlanmış başarı olarak da değerlendirilebilir. Vizyon; bir öngörü, kavram ya da fikir, geleceğin tasarlanmış bir resmi ya da bir ideoloji olarak anlaşılabilir [1].

N. Stone'a göre vizyon, bir gelecek duygusudur ve vizyona yüklenecek anlamlar yalındır. Yani vizyon, ne aşırı derecede amaçların büyütülmesi ne de içi boş resim ve süslü cümlelerdir. Oluşturulacak vizyon, çalışanlara kim olduklarını, işletme içindeki görevlerini, rekabetçi değişme gelişme için atacakları adımları gösteren anlaşılır, sade bir betimlemedir [2].

1.1. Vizyon nedir? (Pozitif Nitelikler)

- Uzun bir gelecekte ulaşmak istenilen durum,
- Kendiliğinden gerçekleşmeyecek ancak gerekli çabaların harcanması ile varılabilecek bir ideal,
- İçinde bulunulan şartlarla uzun vadeli amaçların bir birleşimi,
- Ulaşılmak istenen, farklılaştırılmış bir

Yrd. Doç. Dr. Latif Onur UĞUR **İnş.Tek. Banu CENAN**
Ahi Evran Üniversitesi, Kaman MYO İnşaat Bölümü, Kırşehir

gelecek düşüncesi ve geleceği öngörme çabası,

- Ulaşmak istenilen durumu tanımlayan nitelikli bir hedef seçimi,
- Stratejiler, amaçlar, motivasyonlar, duygular ve değerlerin yönlendirileceği eğilimlerin belirlenmesidir [2].

1.2. Vizyon ne değildir? (Negatif Nitelikler)

- Gelecek ile ilgili tahminler yapmak,
- Hiçbir şey yapmadan, hayatın yönlendirilmesine izin vererek ulaşılabilecek durumu tanımlamak,
- Bugünden ve yarından vazgeçmek,
- Gerçekleşmesi imkansız hayaller,
- Yalnızca düşlerle var olan duygu ve görüntüleri davranışların hareket noktası yapmak,
- Bir macera arayışı, bir konulup üç alınacak bir kumar [2].

Amaç, ufuktaki kılavuz bir yıldız gibidir; sonsuza kadar izlenir ama asla ulaşamaz. Kendisi değişmese de amaç değişime esin kaynağı olabilir. Amacın asla tam olarak gerçekleştirilememesi, örgütlerin değişimi ve ilerlemeyi hiçbir zaman durduramaması anlamına gelir [3].

Tablo 1.'de başarılı olan bazı örgütlerin temel amaçları ifade edilmiştir [4].

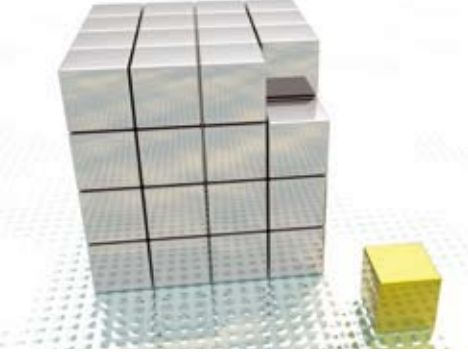
Tablo 1. Temel amaç örnekleri [4]

Firma Adı	Temel Amaç Özellikleri
3M	Çözülmemiş problemleri yenilikçi yollarla çözmek
Cargill	Tüm dünyadaki yaşam standardını yükseltmek
Fannie Mae	Durmaksızın ev sahibi olmayı demokratikleştirerek sosyal dokuyu güçlendirmek
Hewlett Packard	İnsanlığın refahına ve ilerlemesine teknik katkıda bulunmak
Merck	İnsan hayatını korumak ve iyileştirmek
Nike	Rekabet, kazanma ve rakiplerle çarpışma duygusunu tatmak
Sony	Teknolojiyi toplum yararına iletme ve uygulamanın keyfini tatmak
Telecare	Zihinsel özürli insanların var olan potansiyellerinin farkında olmalarını sağlamak

“Yönetim, geleceğe bakmaktır” ifadesi, iş dünyasında planlamaya verilen önemin derecesini belirtmektedir. Gerçekten planlama, yönetimin tümü değilse bile, onun önemli bir bölümünü meydana getirir. Planlama, geleceğin değerlendirilmesi ve ona göre gerekli önlemlerin

alınmasıdır. Örgütsel amaçlara ulaşılması için gerekli politika ve yöntemlerin seçilmesine karşılık gelir. Planlama amacına ulaşılması için ne gibi işlerin yapılacağı, bunların hangi sıra ile nasıl, ne zaman, ne kadar zamanda ve kimlerce yapılacağını gösteren bir tasarım ve izlenecek

Farklı Pencere

yolu gösteren bir model mahiyetindedir. Ayrıca yapılacak planlama geleceğe yönelik olacağı için söz konusu işlerin belli bir amaç doğrultusunda tasarlanması ve düzenlenmesi gerekmektedir. Vizyon ise bu noktada (amaç belirlemede) hayati önem arz etmektedir.

Planlama yapmayan bir iş örgütü, kalabalık yolda gözleri kapalı olarak giden bir kimseye benzer; her an çarpılma ve çiğnenme korkusu içinde bulunur. Böyle örgütler, şiddetli bir rekabet ortamında kolaylıkla ortadan kaybolmaya mahkumdurlar [5].

Bir dizi niteliksel kriter içermesi gereken vizyonun etkinliğinden söz edebilmek için şu koşullar aranır [1];

- Güçlü olmalı
- Maksatlı olmalı
- Kendini belirlemeli
- Somut olmalı
- Çok yüzlü olmalı
- Duygusal olmalı

1.3. Misyon

Misyon, kelime anlamı itibarı ile bir kişi veya topluluğun üstlendiği özel görev demektir. Örgüt yönetimi açısından bu kavram, örgüt üyelerine bir yön vermesi ve anlam kazandırması amacı ile belirlenmiş ve örgütü benzer örgütlerden ayırt etmeye yarayacak uzun dönemli görev ya da amaç şeklinde tanımlanabilir [6].

Misyon, kapsamlı olarak düşünülmelidir. Bu kapsam örgütlere göre değişir. Misyon ifadesi, kapsam olarak genişledikçe yönlendirme yeteneği azalır. Diğer taraftan çok dar bir misyon ifadesi de örgüt kaynaklarının ve yeteneklerinin, çeşitli fırsatlar karşısında etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını kısıtlar [7].

Bir örgütün vizyonu ve misyonu aynı ya da benzer olabilmektedir. Ancak, vizyon ve misyon tam anlamı ile benzer kavramlar değildir. Vizyon, gelecekte şimdi var olan konumdan daha iyi bir konumu anlatırken; misyon, şu andaki durumu anlatmaktadır. Bir vizyon başarıldığında, yeni bir vizyon geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Bir

misyonsa uzun süreler aynı kalabilmektedir [8].

Vizyon bildirilerinin birçoğu, örgütlerin birlikte çalıştığı grupların beklentilerini ortaya koyan misyonları tanımlamaktadır. Misyon, örgütlerle ilgili grupların sınırlarını olabildiğince geniş tutmalıdır; yalnızca tek bir grubun çıkarına seslenmemelidir. İnsanlarla ilgili olmalıdır. Vizyon olmadan misyon olmaz; misyon olmadan da gerçekleştirilmesi öngörülen hedefe, yani vizyona ulaşılamaz [9].

1.4. Vizyon Bildirimi

Murgatyord ve Morgan, örgütlerde vizyon bildirisi oluşturulmasında şu ilkeleri saptamışlardır [9];

- Başarı için iddialı olma
- Açık ve anlaşılır olma
- Hatırlanabilir olma
- Katılımcı özellik
- Değerlere önem verme
- Görsel olma
- Mobilize etme
- Rehberlik etme
- Müşteri ihtiyaçları ile ilgili olma

2. Uygulama

Bu çalışmada Türkiye'deki büyük inşaat firmalarının vizyoner yaklaşımları incelenmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde bu firmaların internet üzerindeki web sitelerinden vizyonları ve misyonları araştırılmıştır. Edinilen vizyon ifadeleri tek bir yazılı doküman haline getirilmiştir. Vizyon ve misyonlarına ulaşılabilen 56 firmanın vizyoner yaklaşımlarının değerlendirilmesine çalışılmıştır. Bu yolla söz konusu firmaların vizyoner davranışlarındaki genel profillerinin anlaşılmasının yanı sıra vizyon oluştururken hangi konularda, hangi nitelikleri ile daha öne çıktıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

İnceleme yapılan firmaların vizyon ve misyonlarıyla ilgili olarak öne çıkardıkları güçlü yönler de Tablo 2.'de görüldüğü gibi özetlenebilir.

Tablo 2. Vizyonlarda öne çıkarılan güçlü yönler

Kalite
Güven
Teknoloji
Yenilikçilik
Gelişme
Takım ruhu
Zaman
Tecrübe
Doğruluk
Dürüstlük
Liderlik
Ekonomik olma
Estetik
Ayrıcalıklı olma
Konfor
Öne çıkma
Sağlıklılık
Saygınlık

Yapım firmaları, vizyonlarında kendilerini ifade etmek için çarpıcı sloganlar kullanmıştır. Tablo 3'te incelenen vizyon ve misyon ifadelerinden, dikkat çeken etkili sloganlardan bazıları verilmiştir.

Tablo 3. Vizyonlarda yer alan çarpıcı ifadeler

Zirveyi hedef değil, temel alıyoruz.
Var olan değerleri kullanarak geleceği inşa ediyoruz.
Rekabet ortamında hayatta kalıyoruz.
Dünyada bırakılacak en büyük eser, insana ve insanlığa hizmettir.
Biz geleceği kuruyoruz.
Değişmeyen anlayışla her zaman lideriz.

3. Bulgular

Yapılan çalışma sonucunda edinilen bulgulara dayanarak aşağıdaki çıkarımlar yapılabilir;

- Değerlendirilen firmaların vizyon ve misyonlarıyla ilgili olarak öne çıkardıkları güçlü yönlerde kalite, güven ve teknoloji ilk üç sırayı alırken; öne çıkma, sağlamlık ve saygınlık sıralamada en altta yer alan

hususlar olmuştur. Özellikle saygınlığın vizyonlarda en az değerlendirilen yönlerden birisi olarak son sırada yer alması, üzerinde inceleme yapılması gereken bir bulgu niteliğindedir.

- Firmaların vizyon ve misyon ifadelerinde yer alan pozitif nitelikler için oluşan sıralama; “uzun bir gelecekte ulaşmak istenen durumu belirtme”, “kendiliğinden gerçekleşmeyecek ancak gerekli çabaların harcanması ile varılabilecek bir ideal ifade etmek”, “içinde bulunulan şartlarla uzun vadeli amaçların bir birleşimi olma”, “ulaşmak istenen farklılaştırılmış bir gelecek düşüncesi ve geleceği öngörme çabası içermesi”, “ulaşmak istenilen durumu tanımlayan nitelikli bir hedef seçimi içermesi” ve “stratejiler, amaçlar, motivasyonlar, duygular ve değerlerin yönlendirileceği eğilimlerin belirlenmesi” şeklindedir. Bu değerlerin 10'luk değerlendirme skalasındaki orta düzey yeri, anılan niteliklerin daha geliştirilebileceğini işaret etmektedir. “Stratejiler, amaçlar, motivasyonlar, duygular ve değerlerin yönlendirileceği eğilimlerin belirlenmesi” niteliğinin son sırada yer alması, inşaat firmalarının vizyon belirlemelerinde duygusalıktan çok nesnel yaklaşımların hakimiyetinde tutum belirlediği izlenimini vermekte, bu ise insana yönelik olan amaç belirlemede önemli bir zayıflığa işaret etmektedir.
- Firmaların vizyonlarının etkinlik kriterlerinde “güçlülük”, “maksatlılık” ve “kendini belirleme” ilk üç sırayı almaktadır. Sırası ile “somutluk”, “çok yüzlü olma” ve “duygusalılık” bunları izlemektedir. Bu bulguda da duygusallığın son sırada yer alması, pozitif nitelikler sıralamasındaki bulgularla paralellik göstermektedir.
- Vizyonları değerlendirilen firmaların “kaliteye vurgu oranı” % 64.3, “iş güvenliğine vurgu oranı” % 32.1 ve “çevre vurgusu oranı” % 35.7'dir. Firmalarının bu hususlara daha büyük oranlarda vurgu yapmaları, vurgulamakla kalmayıp destekleyici uygulamalarda bulunmaları, benimsenen ve yol gösteren vizyonların oluşmasında faydalı olacaktır.

Örgütün vizyon ve misyonunu doğru olarak tanımlamış olması, saptanmış olan vizyon ve misyonun çalışanlar tarafından

da benimsenerek sahiplenilmiş olması ile desteklenmelidir. Yönetimsel başarı için bunlara ek olarak işletmenin her kademesinde yer alan elemanların çalışkanlık, kararlılık, fedakarlık, planlı ve sistematik hareket etme ve benzeri değerlere sahip olmaları gerekmektedir [10].

İnşaat firmalarımız, küresel rekabet yarışında başarılı olabilmek ve daha da önemlisi uzun dönemlere bu başarıları taşıyabilmek için en uygun stratejileri oluşturmak ve uygulamak durumundadırlar. Firmalarımızın rekabet üstünlüğü sağlayarak stratejik bir avantaja sahip olmaları, vizyonları ile yakından ilişkili bulunmaktadır. Bu bağlamda, vizyoner anlayışa sahip firmaların, diğerlerinden önde olabileceğini ve başarı sağlayabileceğini ifade etmek yanlış olmayacaktır. Yapılan değerlendirmelere göre; bir firmanın vizyon ve misyonuna daha çok özen göstermesi ile o firmanın gelecekteki yerinin sağlam ve güçlü olacağı sonucuna varılmıştır.

Yapım firmalarımızca oluşturulan kalite yönetim sistemleri, kalite el kitapları, direktifler, prosedürler, formlar vb. pek çok doküman, sertifikasyon ve tetkik çalışmalarının ardından, bu yapılanma ve dokümanların yalnızca ihale katılım belgeleri olarak değerlendirilmemesi, “Bizim vizyonumuz neydi?” ya da “Bu yaptıklarımızın vizyonumuzla paralellik düzeyi yeterli mi?” soruları ile karşılaşılması yazarların en büyük temennilerindendir.

Kaynaklar

- Clayton S. Takımınızın Yeteneklerini Geliştirmede Strateji Geliştirme, Hayat Yayınları, 1999
- Stone N. The Value of Vision, Harvard Business Review, vol.74, nr.5, 1996
- Collins J., Porras J. Kalıcı Olmak, Sistem Yayınları, 1999
- Aydoğan E. Bilgi Toplumunda Örgüt-Çevre İlişkisi, Çalkantılı Çevre ve Örgütsel Değişim, Selçuk Ün. Sos. Bil. Enst. Doktora tezi, 2001
- Çelik A., Akgemci T. Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler, Nobel Yayınevi, 1998
- Diğer Ö. Stratejik Yönetim Ve İşletme Politikası, Beta Yayın Dağıtım, 1998
- Duman A. İşletmelerde Vizyon, Bir Uygulama Örneği, Tusaş Motor Sanayi A.Ş., Anadolu Ün., Sos. Bil. Enst., Yüksek lisans tezi, 1996
- Aydoğan E. Örgütlerde Vizyon Yönetimi, Gazi Kitabevi, 2004
- C.C. Aktan, Değişim ve yeni global yönetim, Mess Yayını, 1997
- A.M. Dinler, Stratejik Yönetim Sürecinde Vizyon ve Misyon, PARADOKS, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi, Yıl 5, Sayı 2, Temmuz 2009

Sosyal medya ve bilgi paylaşımı

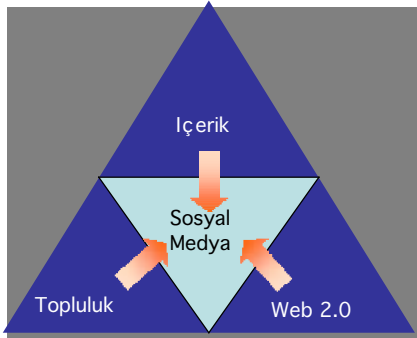
Son yıllarda şarkılara konu olan Facebook, Twitter gibi birçok sosyal medya araçlarını internetten kullanır olduk. Arkadaşlarımızdan, iş olanaklarından, alışverişlerden kolayca haberdar olmanın dayanılmaz hafifliğine kendimizi kaptırdık. En çok da genç nesil bu sosyal medya iletişim araçlarının kullanımını günlük yaşantılarına taşıdılar.

Bu oluşan siteler, sitelere üyelikler nasıl bu kadar popüler kültüre girdi? Pazarlama ve reklam ajansları bu araçları iş hacimlerini geliştirmek için kullanıyor. Birçok pazarlamacı, sosyal medyayı en büyük gelişmelerin yaşanacağı ve en çok getirinin sağlanacağı alan olarak görmekteler.

Amerika Birleşik Devletleri'nde başkanlık seçimlerinde, Barrack Obama'nın sosyal medyayı kullanarak yaptığı kampanyanın başarısı sosyal medyanın nasıl bir başarı oluşturabileceğini gözler önüne seriyor. Bunun yanında dünyada başta Twitter olmak üzere, Facebook ve Friendfeed gibi sosyal ağları kullanarak şirketlerine maddi kazanç elde etmeyi başaran örnekler de bulunmaktadır.

Ayla ROSS
RTB Eğitim Çözümleri
Genel Müdür

Sosyal Medya Nedir?

Sosyal medya ile paylaşmak istenen fikirler ya da içerikler; zaman, mekan ve ortama bağlı kalmaksızın internetin olduğu her yerde ve zamanda paylaşılabilir. İnternet üzerinde iletişim, ilk zamanlarda tek yönlüydü. Fakat Web 2.0 denilen, kullanıcının diğer kullanıcılarla ve içinde bulunduğu ağ ile etkileşim kurmasına imkan tanıyan gelişim, hem internet kullanımını çok önemli bir yönde değiştirdi hem de kullanım alanlarını hiç tahmin edilmeyen bir şekilde çeşitlendirdi.

Bireylerin sınırları belirlenmiş bir sistem içinde halka yarı/açık profil oluşturmaya, bağlantıda

olduğu diğer kullanıcıların listesini açıklamasına, bu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmesine ve aralarında gezinmesine, içerik paylaşmasına izin veren web tabanlı hizmetlerin tümüne “Sosyal Medya Araçları” denmektedir.

Bu araçlarla kişilerin, yeni kişilerle tanışıp iletişime geçmektense var olan bağlantılarıyla iletişime geçtikleri görülmektedir. Bu toplulukların omurgasını, kayıtlı kullanıcılar ve onların oluşturdukları arkadaş listeleri oluşturmaktadır.

Sosyal Medyanın Arkasındaki Güç: Arama Motorları

Sosyal medya araçlarının “genelde” halka açık olmasının arkasındaki en büyük itici güç, televizyonlarda olduğu gibi reklam ve pazarlama sektörü. Sanal dünyada ürünler ne kadar çok bilinirse bunun o kadar “iyi şans” getireceği düşünülmektedir. Bilinirlik pazarlamada en önemli ölçüğü oluşturmaktadır.

Arama motorlarının sonuçlarında, ilk sayfada hatta ilk arama sonucu olabilmek, pazarlama

faaliyetlerinin ana odak noktası olmuştur. Google ve diğer arama motorları, kullanıcıların hareketlerini, seçimlerini izlemekte ve bunları istatistiki değerlendirmeye tabi tutmaktadır. Bu değerlendirme sonuçlarına göre aranan listeleri çok istenenden az istenene doğru listelemektedir.

“Aranan olmak” için, en çok toplulukların bulunduğu sosyal medya siteleri, pazarlama faaliyetlerini içlerinde barındırarak günümüzün en fazla gelir getiren iş modellerini oluşturmaktadır.

2006 yılında popülerlikleri artan sosyal medya siteleri, başarıyı Youtube ve Myspace’le yakalamaya başlamışlardır. Temmuz 2005 ile Ağustos 2006 yılları arasında yaklaşık yarım milyar euroluk bir risk finansmanı, bu siteleri desteklemeye ayrılmıştı. Şu anda da en çok kazandıran işler olarak arama motoru ve sosyal medya ağları listelenmekte.

Bir sonraki aşama pazarlama yöntemlerini keşfetmek, belki de asrın internetten sonraki en büyük buluşu olacak, ne dersiniz...

Cautio Judicatum Solvi: Teminat akçesi

Aşağıdaki açıklamalar özellikle yurtdışında yerleşik Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin yabancı ülkelerde hukuk davası açmaları, buna karşın yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin de Türkiye’de hukuk davası açmaları halinde karşılaşacakları teminat yatırma mükellefiyetine ilişkin hususları açıklamaktadır.

1. Cautio Judicatum Solvi Nedir?

Yabancı bir gerçek veya tüzel kişinin Türk mahkemelerinde dava açması ve bu davanın Türk mahkemelerinde görülmesi için HUMK m.96-100 ve MÖHUK m.48’de düzenlenmiş bulunan teminat akçesi, diğer bir deyişle *Cautio Judicatum Solvi* mükellefiyetinin davacı tarafından yerine getirilmiş olması gerekir. *Cautio Judicatum Solvi*, davanın sonunda davacının haksız çıkması halinde, davalının uğraması muhtemel zarar ve ziyanının karşılanması amacı ile davacının önceden göstermek mecburiyetinde olduğu teminatır.

2. Teminat Gösterme Mükellefiyetinin Amacı

Cautio Judicatum Solvi ilk olarak orta çağda

İtalya’da ortaya çıkmış, 1562 tarihinde Fransa’da, Paris Parlamentosu’nda kabul edilmiş ve daha sonra Avrupa’nın diğer parlamentoları tarafından da kabul görmüştür. *Cautio Judicatum Solvi* kuralının Türkiye’de kabulü ise ilk defa, kapitülasyonların tek taraflı olarak ilgası üzerine çıkarılan 23 Şubat 1330 tarihli Muvakkat Kanun ile olmuştur. Muvakkat Kanun’un 3.maddesinin 2.fıkrasında “*Ancak memaliki osmaniyede miktarı kafi emlak sahibi olmayan tebaayı ecnebiye tarafından Osmanlılar aleyhine müddei sıfatıyla ikame olunacak veya duhulü fiddava tarikiyle müşareket olunacak deavinin rüyet edilebilmesi için evvelemirde dava masarifi ile zarar ve ziyana mukabil mahkemece tensip edilecek miktarda teminat akçası veya kefalet ita olunması mecburidir. Şu kadar ki muamelei müteakabile şartıyla bu mecburiyet mürtefi olabilir*” denilmektedir¹. Her ne kadar değerli hocamız Fazıl Osman Berki, “*Muvakkat Kanun’un hükme bağladığı teminat ile Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun 97’nci maddesindeki teminat aynı şeyi temine masruf olmakla beraber ayrı ayrı sebeplere istinat eder.*” demişse de kanaatimizce Muvakkat Kanun’da tabiiyet ayrılığı gözeterek yer alan kural ile bugün HUMK’da ve MÖHUK’da

1- Berki, Osman Fazıl, *Ecnebilerin Hukuk ve Vazifeleri Hakkındaki Muvakkat Kanunda Teminat*, s.403-405, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/329/3315.pdf>

Av. Prof. Dr. Kemal DAYINLARLI
Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

yer alan teminat kuralının temelinde yatan sebep aynıdır. Yabancı gerçek veya tüzel kişilere veya Türkiye’de ikametgahı bulunmayanlara, Türk mahkemelerinde dava açmaları halinde yüklenen bu mükellefiyet, davacının davasında haksız çıkması halinde davalının zararının karşılanması için güç veya imkansız olacağı düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Gerçekten de davalı, davasında haksız çıkan davacının yabancı uyruklu oluşu nedeniyle, uğradığı zararın tazmini açısından büyük zorluklarla karşılaşabilir. Bu durum karşısında diğer devletlerin parlamentoları gibi Türk yasa koyucusu da kendi vatandaşlarının ve kuruluşlarının menfaatlerini koruma gerekçesi ile teminat mükellefiyetini düzenlemek gereği duymuştur.

3. Kimler Teminat Göstermek Mecburiyetindedir?

Yukarıda da belirtildiği üzere, teminat akçesi hem 18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nda hem de 27.11.2007 tarih ve 4686 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Kanunu’nda ayrı ayrı düzenlenmiştir. HUMK m.96 ve devamındaki teminatın niteliği

ve sonuçları ile MÖHUK m.48’de düzenlenmiş bulunan teminatın niteliği ve sonuçları arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. HUMK m.97 gereği, *“Türkiye’de Kanunu Medeni mucibince ikametgahı olmayan müddei veya davaya müdahale eden kimse diğer tarafın muhtemel zarar ve ziyaniyle masarifi muhakemesine mukabil 96’ncı madde mucibince teminat göstermeğe mecburdur.”* Buna göre, Türkiye’de yerleşim yeri olmayan davacı, davasının görülebilmesi için teminat göstermek mecburiyetindedir. Bu madde kapsamına Türkiye’de yerleşim yeri bulunmayan Türk vatandaşları da girer. Nitekim, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi’nin 10.6.1971 tarih ve 3799/3754 sayılı Kararı’nda da *“Usulün 97. maddesi gereğince, Türkiye’de Medeni Kanun hükümlerine göre ikametgahı bulunmayan davacı, davalı veya davaya müdahale eden kimse, diğer tarafın muhtemel zarar ve ziyani ile yargılama giderine karşılık olmak üzere 96. maddede yazılı şekilde teminat göstermeye mecburdur... 97. madde Türk vatandaşları hakkında dahi cari olup iptidai itirazlardandır.”* denilmiştir.² Hemen belirtmek gerekir ki bazı Yargıtay kararlarında Türkiye’de yerleşim yeri olmayan Türk vatandaşlarının, gittikleri ülkede yerleşmek

maksadıyla bulundukları hakkında yeterli kanıt gösterilememesi halinde Türkiye’de nüfus siciline kayıtlı oldukları yerde mukim sayıldıkları, dolayısıyla teminattan muaf tutulmaları gerektiği ifade edilmiştir³. Böylesi bir uygulamanın, davalıyı zarar ve ziyasını karşılamak hususunda güç durumda bırakabileceği ve dolayısıyla bu durumun teminat akçesi yükümlülüğünün amacı ile bağdaşmadığı kanaatindeyiz. Buna karşılık, MÖHUK m.48 sadece yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişileri kapsamaktadır. Buna göre *“Türk mahkemesinde dava açan, davaya katılan veya icra takibinde bulunan yabancı gerçek veya tüzel kişiler, yargılama ve takip giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyasını karşılamak üzere mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek zorundadır. Mahkeme; dava açanı, davaya katılanı veya icra takibi yapanı karşılıklılık esasına göre teminattan muaf tutar.”* Yargıtay 19. Hukuk Dairesi’nin 11.4.2002 tarih ve E.2002/1822, K.2002/2778 sayılı Kararı’nda da *“Türk mahkemesinde dava açan yabancı gerçek ve tüzel kişiler, yargılama giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyasını karşılamak üzere belirlenecek teminatı göstermek zorundadır. Davacı ABD firması olup Türkiye ile bu ülke arasında adli*

2- Kuru Baki, *Hukuk Muhakemeleri Usulü Altıncı Baskı*, Cilt IV, 2001, İstanbul, s.4158

3- Örneğin Bkz. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, 28.12.1972 tarih, 7198/7390 sayılı karar (RKD 1973/6-8 s. 257-258)

yardım sözleşmesi bulunmadığından, teminat şartını yerine getirmek zorundadır.” denilmiştir.

Hemen belirtmek gerekir ki gerek HUMK m.97 gerekse MÖHUK m.48 çerçevesinde getirilmiş olan teminat yükümlülüğü, genel ve özel bütün hukuk davalarında söz konusu olur.

4. Teminat Gösterilmesi Zamanı

HUMK m.96 ve devamı mucibince teminat gösterme yükümlülüğünün, MÖHUK m.48 uyarınca teminat gösterme yükümlülüğünden farklılık arz ettiği bir diğer nokta da teminat gösterme mükellefiyetinin ileri sürülme zamanıdır. Davalı, HUMK m.96 ve devamına göre teminat talebinde bulunacak ise bu talebini davanın esasına girmeden, ilk itiraz olarak ileri sürmelidir; zira HUMK m.96 ve devamındaki teminat yükümlülüğü hakim tarafından re’sen dikkate alınmaz. Oysa davalının, MÖHUK m.48 ile düzenlenmiş bulunan yabancıların teminat gösterme yükümlülüğünü içeren talebi ilk itirazlardan değildir ve her aşamada ileri sürülebilir. Buna ilaveten, yabancıların teminat gösterme yükümlülüğü, yargılamanın her aşamasında hakim tarafından re’sen dikkate alınır. Buna karşın Berkî, 1330 tarihli Muvakkat Kanun’un yabancıların teminat mecburiyetini düzenleyen hükmünün, kamu yararı ile değil de Türk vatandaşlarının kişisel yararı ile ilgili olduğunu, bu sebeple itirazı iptadiyeden (ilk itirazlardan) sayıldığını ve mahkemece re’sen nazara alınmaması gerektiğini ifade etmiştir. Ne var ki kamu düzeni anlayışı o tarihten günümüze büyük değişimler geçirmiştir. Günümüzde, vatandaşların şahsi menfaatleri ile kamu menfaati arasında sıkı bir bağ olduğu ve MÖHUK m.48’in yargılama masraflarını da içerdığı göz önüne alındığında, teminat talebinin ilk itiraz olarak değerlendirilemeyeceği ve mahkemece re’sen dikkate alınabileceği kanaatindeyiz.

5. Teminatın Çeşidi

Öncelikle belirtmek gerekir ki taraflar anlaşmak suretiyle teminat yükümlülüğünü

kaldırabilecekleri gibi, teminatın çeşidi ve miktarı hususunu da kararlaştırabilirler. Bunun dışında HUMK m.96’da nelerin teminat olarak gösterilebileceği düzenlenmiştir. Buna göre “*Bir davada verilecek teminat mahkemenin takdir edeceği nakit veya mahkemece kabul olunacak sehim ve tahvil veya gayrimenkul rehin veyahut muteber bir banka kefaleti veya katibiadilden musaddak senetle kefil iradesi suretiyle yapılır.*” MÖHUK m.48’de teminatın çeşidi hususunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Doktrin ve Yargıtay kararları, nelerin teminat olarak gösterilebileceği hususunda HUMK m.96’nın kıyasen uygulanacağını belirtmektedir⁴.

6. Teminattan Muafiyet Halleri

Yabancı veya Türkiye’de ikametgahı bulunmayan Türk uyruklu davacıların teminat gösterme yükümlülüğünün istisnaları aşağıdaki gibidir;

a) Yabancı Devlet ile Türkiye Arasında Çok Taraflı Bir Anlaşmanın Varlığı

Yabancı devletin ve Türkiye’nin akit devletler arasında yer aldığı çok taraflı bir anlaşmada teminattan muafiyeti içeren bir hükmün var olması halinde, o devlette ikametgahı bulunan davacı, anlaşma kapsamında Türkiye’de açacağı bir davada teminattan muaf tutulmalıdır. Bu anlaşmalardan en önemlisi, Türkiye’nin 14.03.1972 tarih ve 1573 sayılı Kanun’la kabul ettiği, 1 Mart 1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesi’dir. Bugün itibarıyla 47 devlet⁵ tarafından onaylanmış bulunan Lahey Sözleşmesi’nin 17.maddesi, “*Akit Devletlerden birisinde ikamet eden ve diğer bir devlet mahkemeleri huzurunda davacı veya müdahil olarak bulunan Akit bir Devletin vatandaşlarından yabancı olmaları veya o memlekette ikametgah veya meskenleri bulunmaması sebebiyle ne isim altında olursa olsun, herhangi bir teminat veya depozito istenemez. Aynı kaide mahkeme masraflarını karşılamak için davacı veya müdahilden istenen tediye da tatbik olunacaktır. Akit Devletlerin, vatandaşlarının ikamet şartı olmaksızın*

4- www.ozkurt.av.tr/en/?p=166, 03.05.2010

5- http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=33, 03.05.2010. Üye Devletler: Arnavutluk, Arjantin, Avusturya, Beyaz Rusya, Belçika, Bosna-Hersek, Çin Halk Cumhuriyeti, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Mısır, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İzlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Karadağ, Fas, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, İspanya, Surinam, İsveç, İsviçre, Makedonya, Türkiye, Ukrayna.

teminat akçesinden veya mahkeme masrafları karşılığı tediattan muaf tutulmalarını derpiş ettikleri sözleşmeler tatbik olunmaya devam edilecektir.” hükmünü içermektedir. Dolayısıyla bu anlaşmaya taraf devletlerden birinin vatandaşı olan bir davacı, teminat gösterme mecburiyetinde olmayacaktır. Bunun yanında, Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile ilgili Sözleşme dolayısıyla taraf devletlerde ikametgah sahibi, nafaka davası ile sınırlı olmak üzere ve Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Sözleşme dolayısıyla taraf devletlerde ikametgah sahibi davacılar, nafaka yükümlülüğünün tanınması ve tenfizi hakkında açtıkları davalarla sınırlı olmak üzere, Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi dolayısıyla akit devletlerden birinde ikametgahı bulunan bir mülteci açacağı davalarda teminat gösterme mecburiyetinde değildir.

Bunun dışında MÖHUK m.48’e göre teminat

gösterme yükümlülüğünde bulunan yabancılar, fiili karşılıklılık esasına göre, fiili olarak Türk vatandaşlarını teminattan muaf tutan bir devletin vatandaşı olmaları halinde teminattan muaf tutulurlar. Ne var ki kanunun akdi karşılık olması gerektiğine dair açık hükmü karşısında fiili karşılıklılık hususunun HUMK m.96 ve devamında getirilmiş olan teminat yükümlülüğünde ileri sürülmesi mümkün değildir.

b) Yabancı Devlet ile Türkiye arasında Teminattan Muafiyete Dair İki taraflı Bir Anlaşmanın Varlığı

Yukarıda sayılanlar dışında bazı devletler⁶ ile teminattan muafiyet üzerine ikili anlaşmalar yapılmıştır. Bu devletlerden birinde ikametgahı olan veya bu devletlerin vatandaşı olan davacı da söz konusu anlaşmalar kapsamında teminat gösterme yükümlülüğünden muaf tutulacaktır. Bir yabancı devlet ile Türkiye arasında teminattan muafiyete dair bir anlaşmanın

varlığı hususunda tereddüt yaşandığı takdirde durumun Dışişleri Bakanlığı’ndan sorulması gerekmektedir.

c) Adli Yardım

Tüm bunlar dışında adli yardım talebi kabul edilmiş bulunan, Türkiye’de yerleşim yeri olmayan veya yabancı davacı, teminat gösterme mecburiyetinde değildir.

7. Teminat Vecibesine Uyulmamasının Sonuçları

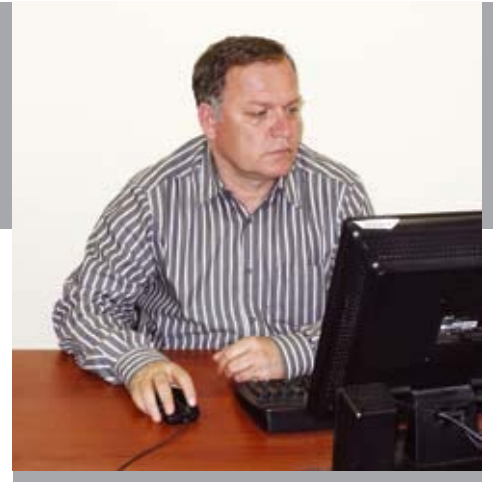
Yabancı veya Türkiye’de yerleşim yeri bulunmayan davacı, mahkemece talep edilen teminatı göstermediği takdirde, duruşmada hazır bulunmamış sayılır. Davalının davaya devam etmesi halinde, davaya davacının yokluğunda devam edilir. Davacı sonradan istenilen teminatı gösterirse duruşmaya kabul edilir ancak yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemez⁷. Aksi halde ise dosya işlemiden kaldırılır, dava müracaata bırakılır.

6- Almanya, Avusturya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Danimarka, Dominik, Filipin, Finlandiya, Ürdün, İngiltere, İran, İsviçre, İtalya, Irak, Macaristan, Mısır, Norveç, Romanya, Suudi Arabistan, Yemen, Yugoslavya, Avustralya, Fiji, Lesotho Krallığı, Swaziland ve Malta, Polonya, Pakistan, Tunus, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Cezayir, Fas, Azerbaycan, Çin Halk Cumhuriyeti, Gürcistan, Özbekistan, Arnavutluk, Kazakistan, Makedonya, Hırvatistan, Moldova, Kuveyt, Tacikistan. Kuru Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü Altıncı Baskı, Cilt IV, 2001, İstanbul, s.4171-4188.

7- Kuru Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü Altıncı Baskı, Cilt IV, 2001, İstanbul, s....

Yeni Ufuklar

Ramis TAŞTEKİN
ESER Proje Makine Müdürü

Bir özel örnek yeşil bina

1- İNSAN VE ÇEVRE

İnsanın son 100 yıldır sanayileşme nedeniyle uygulamaya koyduğu üretim tarzı ve tüketim alışkanlığı ile hızlı nüfus artışı, dünyanın ekolojik dengesini alt üst etmiştir. Enerji, modern insanın gündelik yaşamını sürdürebilmesi için temel gereksinimdir. Günümüzde enerjimizin % 85’ni fosil yakıtlar olan kömür, petrol, doğalgaz kaynaklarından sağlamaktayız.

Tükenebilir olan fosil yakıtlı enerji kaynakları aynı zamanda CO², SO_x, NO_x, emisyonuna neden olmakta, yalnız su ve hava kirliliği gibi bölgesel zararlara değil aynı zamanda küresel boyutlarda etkisi olan iklim değişikliklerine de yol açmaktadır. Bu nedenle, küresel boyutlu anlaşmalarla devletlere bazı kısıtlamalar konulmuş ve emisyonların azaltılması amacıyla çalışmalar gündeme gelmiştir.

11 Aralık 1997’de yürürlüğe giren Kyoto Protokolü’nü imzalayan ülkeler, 2012 yılında emisyon değerlerini 1990 yılı değerlerinin altına çekeceklerini taahhüt etmişlerdir. Çevreye verdikleri emisyonların net değeri sıfır olan yenilenebilir enerji kaynakları yalnız çevresel nedenlerle değil aynı zamanda hızla

azalan fosil kaynaklarının yerine sürdürülebilir enerji kaynakları aranması sebebiyle de önem kazanmıştır.

Ülkemizde sürdürülebilir enerji politikaları ile ilgili, ilk olarak enerji çeşitliliğini arttırmak amacıyla 2005 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi amaçlı bir kanun çıkarılmıştır. Yenilenebilir enerji nedir? Yenilenebilir enerji; kısa sürede yerine konulan enerjidir. 2007 yılında ise ikinci adım olarak 5627 sayılı “Enerji Verimliliği Kanunu” kabul edilmiş, “Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik” ile 5 Aralık 2009’da yürürlüğe giren “Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği” çıkarılmış ve Türkiye’de enerji verimliliği uygulamalarının önü açılmıştır.

Enerji Verimliliği Nedir?

Enerji verimliliği; binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşmesine yol açmadan, ekonomik kalkınmayı ve sosyal refahı engellemeden enerji tüketiminin azaltılması, daha az enerji ile aynı faydanın sağlanmasıdır. En ucuz enerji, tasarruf edilen enerjidir.

Dünya nüfusunun yarıya yakın kısmının şehirlerde yaşaması, küresel ısınma, susuzluk, çevre kirliliği ve doğal kaynakların hızla tüketilmesi, elektrik tüketiminin % 65’inin, birincil enerjinin ise % 35’nin binalarda kullanılması, sera gazı emisyonunun da % 30’unun binalarda üretiliyor olması yapı sektöründe çevre dostu yeşil binaların yapılmasını gündeme getirmiştir.

2- YEŞİL BİNA

LEED kriterleri olarak bilinen ve 2000 yılında ABD’de kabul edilen “Enerji ve Çevre Tasarımında Liderlik” kriterlerine göre tasarlanan, insan, çevre, enerji ve ekonomik faktörler göz önüne alınarak inşa edilen konutlara, yeşil bina denilmektedir.

3- YEŞİL BİNANIN FAYDALARI

Yeşil binalar doğa ile barışık, konforlu ve enerji tüketimini azaltan sürdürülebilir bir gelişme sağlamaktadır. Bu binalar; yer seçimi, tasarım, inovasyon, kullanılan yapı malzemelerinin özellikleri, yapım tekniği ve atık malzemelerinin yeniden kullanımı konularında günün koşullarına mantıklı çözüm sunarlar. Ayrıca,

Yeni Ufuklar

enerji tasarrufu sağlamak amacı ile kullanılan yalıtım sistemleri sayesinde ısıtma-soğutma maliyetleri düşürülmekte ve atmosfere salınan karbondioksit miktarının azalması sağlanır.

Güneş enerjisi ve bununla gelen doğal ışıklandırmadan yararlanmanın yanında, yeşil çatı uygulaması sayesinde arındırılan yağmur sularının kullanımı ile kanalizasyon sisteminin yükü azaltılır.

Yapı maliyetlerini % 17 arttırdığı tahmin edilen yeşil binaların, uzun dönemde işletme maliyetinin düşük olması ve enerji kullanımında sağladığı büyük tasarruflar neticesinde, karlı bir yatırım olduğu gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır.

Özet olarak Yeşil binalar;

- İçinde yaşayanların sağlığını korur,
- Çalışanların verimini artırır,
- Enerjiyi, suyu ve diğer kaynakları verimli kullanır,
- Olumsuz çevresel etkileri en aza indirir.

4- YEŞİL BİNALARIN SERTİFİKALANDIRILMASI

Binalarda çevre dostu ve enerji tasarrufu uygulamalarını desteklemek amaçlı sertifika veren kuruluş olan LEED, tasarlanan bir projeye, altı alanda puan verir.

Bu alanların yüzdelik oranlarının dağılımı şöyledir.

Yenilik ve Tasarım	% 5.7
İç Mekan Hava Kalitesi	% 14.2
Malzeme & Kaynaklar	% 13.2
Enerji & Atmosfer	% 33
Su Etkinliği	% 9.4
Sürdürülebilir Arsalar	% 24.5

Değerlendirmeden geçen binalar, puanlama neticesine göre “sertifika”, “gümüş”, “altın” ve “platin” şeklinde isimlendirilen 4 ayrı seviyede belge alabilirler.

ESER YEŞİL BİNASI

Ankara Yıldız'da inşa edilen ve 2010 yılı ocak ayı içerisinde yapımı tamamlanan Eser Taahhüt ve Sanayi A.Ş.'nin yeni merkez binası, “yeşil bina” standartlarına uygun şekilde gerçekleştirilen, Ankara'da öncü bir yapıdır. Mimari projeleri ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Haluk Pamir tarafından yapılmış olan bina, içinde grubun 200 çalışanını barındıracak şekilde, kapalı alanı 7500 m² olarak tasarlanmıştır.

Yapımı Eser Taahhüt tarafından gerçekleştirilen binada, Türkiye'de uygulanan en yüksek standartlı çevre ve enerji sistemleri kullanılmıştır. Eser Yeşil Binası, kendi enerjisinin bir kısmını bünyesinde bulunan yenilenebilir enerji kaynaklarından üretebildiği gibi, aynı zamanda enerji tüketimini minimuma indiren ve karbondioksit salınımını en düşük seviyede tutan sistemleri kullanmaktadır. Yeşil bina çalışmaları Eser Proje teknik ekibi ile birlikte Prof. Dr. Birol Kılış, Arif Kunar ve Dr. İbrahim Çakmanus tarafından yürütülen LEED Altın Sertifikası'nı almaya aday bina, bu standartlarda Ankara'da ilk olmayı, Türkiye'de de ilkler arasında girmeyi hedeflemiştir.

Sağlanan kriterler açısından değerlendirildiğinde, Eser Yeşil Binası'nda uygulanan kriterler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Sürdürülebilir Arazi

Eser Yeşil Binası, Çankaya ilçesi Yıldız semtinde bulunmaktadır. Binanın bulunduğu mevkide altyapı hizmetlerinin tam olması, ulaşımın her yöne kolay olması ve toplu taşımacılık yapılması, alışveriş merkezleri, banka, postane, lokanta gibi hizmetlere çok yakın mesafede olması ve yanında yeşil park bulunması bina yerleşimi olarak doğal çevre ile uyumlu bir yapılanma sağlamıştır.

Su Kullanımında Etkinlik

Son zamanlarda dünyamızda su kullanımı nüfus artışından 6 kat daha fazla artmış ve küresel ısınmanın etkisi ile su kaynakları yetersiz hale gelmiştir. Bu nedenle binalarda su tüketimini azaltmak büyük önem taşımaktadır. Su tasarrufu

için Eser Yeşil Binası'nda toplanan yağmur suları bahçe sulamasında kullanılmakta, lavabolardan kaynaklanan ve kirliliği daha az olan gri sular arıtılarak ikinci bir tesisatla tuvaletlere verilmektedir. Su tasarrufunu sağlayan susuz pisuarlar ve az su tüketen armatürler kullanılmaktadır.

Sürdürülebilir Malzeme ve Kaynaklar

Eser Yeşil Binası'nın yapımında,

- Betonun % 75
- Tuğlanın % 70
- Çeliğin % 60
- Yalıtımın % 65
- Camın % 20'si geri dönüştürülen kaynaklardan temin edilmiştir.

Elde edilen başlıca malzemeler, taşımadan kaynaklanacak en az karbondioksit salınımı yaratacak şekilde en yakın mesafelerden tedarik edilmiş, üretilen malzemelerin üretim süreçlerindeki doğal girdilerden ömürlerini tamamladıklarında geri döndürülebilmelerine kadar birçok noktaya değinilmiştir.

Enerji ve Atmosfer

Eser Yeşil Binası'nda mümkün olduğunca çok doğal malzeme kullanılarak, binanın izolasyon

değerleri en yüksek seviyelerde tutulmuştur. Doğa dostu taş yünü kullanarak duvarlarda 80 mm, çatıda 120 mm yalıtım yapılmıştır. (ASHREE standardı değerinden % 30 daha fazla).

Yine ısı yalıtımı için binanın alüminyum cephesinde 3 camlı pencere sistemi kullanılmıştır. Yaşam konforunu etkilemeden doğalgaz ve elektrik enerjisi tüketimi otomasyon sistemiyle en aza indirilmiştir. Aydınlatma ve hava otomasyonu, ortamdaki ışık ve temiz hava miktarına göre kendisini otomatik ayarlayarak uygun girdileri ortama sunmaktadır.

Bina çatısında ve cephesinde entegre olarak yer alan güneş enerjisi sistemleri, hem elektrik üretiminde hem de sıcak su temininde kullanılmaktadır. Çatıda yer alan küçük bir rüzgar türbini de elektrik üretimine katkı sağlamaktadır.

Bina ön bahçesinde yer alan ve her biri 120 metre derinliğe inen 6 adet kuyuda çalışan ısı pompaları aracılığıyla su döngüsü sağlanmakta, topraktan alınan ısı farkı yazın soğutmada, kışın ısıtmada ciddi ısı kazançları sisteme dahil edilmektedir.

Kullanılan kojenerasyon üniteleri, abzorbsiyonlu çiller ve diğer gelişmiş mekanik tesisat üniteleri ile en yüksek verimle enerji kazançları oluşturulmaktadır.

Bu uygulamalar sayesinde hem işletme maliyetleri önemli oranda düşürülmüş hem de atmosfere salınan karbondioksit miktarının azaltılması sağlanmıştır.

İç Hava Kalitesi

İnsanlar zamanlarının % 90'ını iç mekanlarda geçirirler. İç ortamlardaki hava kirliliği, kullanıma bağlı olarak, dış ortamın birkaç katıdır. Mekanlarda gerekli konforu ve sağlıklı ortamı sağlamak için havanın kaliteli olması gerekmektedir. Bu nedenle iç ortamın oda sıcaklığı, bağıl nemi, CO₂ miktarı, mutlak basıncı, hava hızı ve debisi önemlidir. Eser Yeşil Binası'nda uygulanan sistemlerle tüm bu değerlerin, binada çalışan tüm personelin sağlığına en verimli şekilde etki etmesi hedeflenmiş ve bina bu şekilde gerçekleştirilmiştir.

Yenilik ve Tasarım

Eser Yeşil Binası'nda çalışanların sağlıklı kalması, konforlu yaşaması, enerjide verim sağlanması ve çevreye karşı duyarlı olunması için gelişmiş bir bina yönetim sistemi kurulmuştur. Bina Yönetim Sistemi (BMS); Aydınlatma Otomasyonu, Mekanik Otomasyon ve Enerji Otomasyonu'ndan oluşmaktadır.

İnşaat sektöründe kurumsal risk yönetimi

Küreselleşme, dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan bir olayın etki ve sonuçlarını diğer ülke ve uluslara da yayılmasını beraberinde getirmektedir. Bu yayılımla birlikte yaşanan politik, ekonomik veya sosyo-kültürel olaylar, iş dünyasında birçok şirketin karşı karşıya kaldıkları risklerin çeşidi, sonuçları ve gerçekleşme olasılıklarında değişikliklere yol açmaktadır. Şirketler koydukları hedeflere ulaşabilmek için bu yeni ve boyutları değişen riskleri gündemlerine almaya başlamışlardır. Ancak, son dönemde gelişen dünyadaki iş dinamikleri geleneksel risk yönetim çerçevesinin geçerliliğini sorgulamaktadır.

Risklerin geleneksel olarak yönetilmesinde yalnızca sigorta alımı ve bazı kural ve kanunlara zorunlu uyum nedeniyle yapılan faaliyetler söz konusuysen artık şirketler risk yönetimini daha geniş bir perspektifte değerlendirmeyi, kendilerini etkileyecek tüm riskleri bütünsel olarak sistematik bir süreç ve yapı altında yönetmeyi hedeflemektedirler. Bu anlamda, “Kurumsal Risk Yönetimi” şirket içerisinde önemli bir araç olarak konumlanmaktadır.

Sürekli gelişmekte olan ve birçok farklı bölge ve ülkede iş yapan inşaat sektörümüz, bu hızlı gelişimle birlikte değişen koşulların ve bunların beraberinde getirdiği risklerin farkında olarak bunları proaktif yönetmek için risk yönetim stratejilerini yeniden

yapılandırmak durumundadır. Politik, finansal, ortaklık, taşeron, maliyet, sözleşme, metot, insan kaynağı vb. risklerle karşılaşan inşaat sektörü bu riskleri etkin bir şekilde yönetmek için hem geçmiş olaylardan ders alarak karşılaşılabilecek riskleri değerlendiren hem de sektörde sürekli yaşanmakta olan değişim, müşterilerin artan beklentileri ve yasaların inşaat şirketlerine yüklediği yeni sorumlulukların getirebileceği riskleri etkin bir şekilde değerlendirerek bütünsel ve sistematik bir risk yönetim anlayışının şirket kültürüne entegre edilmesini sağlamalıdır. Risklerin yalnızca proje aşamasında yönetilmesi değil ihale sürecinden başlayarak şirket stratejileri ve risk alma iştahıyla paralel, risk - getiri analizleri çerçevesinde değerlendirmeler yapılarak karar verme sürecine katkı sağlanmalıdır. İnşaat şirketlerinin bütünsel bir risk yönetimine sahip olmaları hem rekabette sürdürülebilirliğin sağlanması hem de işverenler ve ortaklar nezdinde güven oluşturma açısından kaçınılmaz olmuştur.

Sürekli değişim içinde olan bu karmaşık risk yapısını etkin bir şekilde yönetmek için hem inşaat şirketlerinin şirket düzeyinde hem de bu şirketlerin bağlı bulundukları holding ve/veya yatırım şirketlerinin kendi seviyelerinde “Kurumsal Risk Yönetimi” yapısını oluşturup uygulamaları gerekmektedir.

Hande BİLGİŞU

Kıdemli Risk Danışmanı
Marsh Risk Danışmanlığı

Kurumsal risk yönetim planının inşaat şirketi içinde uygulanmasının üst yönetime sağlayacağı faydaları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

- ← **Gelişmiş Risk Değerlendirme:** Kurumsal risk yönetimi, risklerin tanımlanması ve önceliklendirilmesi konusunda şirketin bir aracıdır. Risk haritası yardımıyla üst yönetim kritik riskler ve bunların olası etkileri konusunda daha doğru bilgi sahibi olacaktır. Böylelikle şirket yeni bir ülkeye girerken, yeni bir metot denerken, her ihale hazırlığında ve bununla paralel finansman konularında risklerin yönetilmesi, fırsatların maksimize edilmesi hususunda çok daha hazırlıklı olacaktır.
- ← **Artan Risk Farkındalığı:** Üst yönetimin risklerin tanımlanması ve potansiyel etkileri konularında ortak bir lisan geliştirmiş olması, çalışanların potansiyel risk ve fırsatları izleme konularında daha donanımlı olmalarını sağlamaktadır. Böylelikle, şirket belirsizliklere daha doğru zamanda, problemler ortaya çıkmadan müdahale etme şansı yakalamaktadır. (Örn; şirket aleyhine açılan davalar, işin bozulması)
- ← **Azalan Riskli Vakaların Sayısı:** Bütünleştirilmiş kurumsal risk yönetimi süreci, yönetimin ortaya çıkabilecek

problemleri olaylara çok daha hazırlıklı olmasını sağlayarak riskli vakaların sayısının azalmasına olanak tanımaktadır.

- ← **Azalan Kaynak İhtiyacı:** Etkin kurumsal risk yönetimi sürecinin hayata geçirilmiş olması, organizasyonun riskli vakalara daha az kaynak ayırmasını sağlamaktadır. Verimliliğin artmasını sağlayarak riskin izlenmesi ve yönetilmesi için daha az kaynak gereksinimini gündeme getirecektir. Böylelikle, karlılığa olumlu bir etki sağlayacaktır.
- ← **Risk Ölçümlemede Gelişim:** Kurumsal risk yönetimi, üst yönetimin daha titiz gözetimini gerektirdiğinden yönetimin takibi için risklerle ilgili daha nicel ölçümler hayata geçirilecektir. Bu da daha iyi fiyat tespitini ve kaynak dağılımını sağlayacaktır.
- ← **Artan Göreceli Üstünlük:** Kurumsal risk yönetimi uygulayan şirketler keskin rekabeti koruyacaklardır. Değişen şartlara daha hazırlıklı olmaktadır. Risklerin önceden izlenmesi, sürprizlerle karşılaşma oranını azaltarak fırsatları arttırmayı sağlamaktadır. İletişim kanalları daha etkin kullanılmaktadır.
- ← **Artan Prestij:** Etkin kurumsal risk yönetimi süreçlerinin uygulanıyor olması,

şirket itibarının artmasını sağlayacak; finans kuruluşları, ortaklar, işverenler, denetim şirketleri, kredi derecelendirme kuruluşlarının gözünde güven ortamı yaratacaktır. Böylelikle, finansman ihtiyacı, yeni yatırım, birleşme & satın alma, satış ve halka açılma gibi önemli süreçlerde kurumsal risk yönetimi şirket için önemli bir destekçi olacaktır.

Marsh olarak son dönemde, çeşitli coğrafyalarda ve farklı iş kollarında projelere imza atan birçok öncü Türk müteahhit firmanın, küreselleşme ve büyüme hedefleri doğrultusunda risk yönetimini temel bir ihtiyaç olarak belirlemiş olduğunu görmekteyiz. Bu şirketler, risk yönetimine dair kısmi bazda uyguladığı metodolojiyi bütünsel ve sistematik bir yapıya sokarak risklerinin yönetilmesinde etkin ve verimli bir yol kaydetmeyi, bunun beraberinde büyüme hedeflerini gerçekleştirmeyi ve sağlıklı karar vermeyi hedeflediklerini paylaşmaktadırlar.

Bu gelişme de bizleri Türk inşaat sektörü adına heyecanlandırmaktadır. Önümüzdeki dönemde bu gelişmenin sektörün tüm oyuncularından benimsendiği, farkındalığın arttığı bir dönem yaşıyor olmayı ümit ediyoruz.

İnşaat Sektöründe Ulusal Meslek Standartları Sayısı Artıyor

MYK tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde yetkilendirilen İNTES, 09.07.2008 tarihinde imzaladığı işbirliği protokolü kapsamında, inşaat sektöründe iş piyasası anket çalışması sonucu belirlenen öncelikli mesleklerin standartlarının hazırlanması çalışmalarını devam ettirmektedir.

MYK İnşaat Sektör Komitesi'nde görüşülen ve MYK Yönetim Kurulu'na onaylanan, Endüstriyel Boru Montajcısı (Seviye 3), Panel Sistem Demiryolu Ustası (Seviye 4) ve Kule Vinç Operatörü (Seviye 3) meslekleri **19 Eylül 2009 tarih ve 27354 sayılı Resmi Gazete'de** ve "Beton Pompa Operatörü" (Seviye 3), "Beton Santral Operatörü" (Seviye 3), "İş Sağlığı ve Güvenliği Elemanı (İnşaat)" (Seviye 4), "Tünel Kalıpcısı" (Seviye 3) ve "Ark Kaynakçısı" (Seviye 3) meslekleri **11.12.2009 tarih ve 27429 sayılı Resmi Gazete'de**, son olarak "Boyacı (İnşaat)" (Seviye 3) **12.10.2010 tarih ve 27579 sayılı Resmi Gazete'de** Ulusal Meslek Standardı (UMS) olarak yayımlanmıştır. Böylelikle, inşaat sektöründe 9 meslek standardı, ulusal meslek standardı niteliği kazanmıştır.

23 Mart 2010 tarihinde MYK İnşaat Sektör Komitesi'nde görüşülen Isı Yalıtımcısı (Seviye 3), Ses Yalıtımcısı (Seviye 3), Su Yalıtımcısı (Seviye 3), Yangın Yalıtımcısı (Seviye 3) meslek standartları Sektör Komitesi üyelerinin görüşlerini yansıtmak üzere tekrar değerlendirmeye alınmıştır. Teknik ekiple sürdürülen çalışmalar bu ay içinde tamamlanacaktır.

Son olarak, 21 Nisan 2010 tarihinde, iş makineleri grubu altında yer alan "Dozer Operatörü (Seviye 3)", "Ekskavatör Operatörü" (Seviye 3), "Greyder Operatörü" (Seviye 3) ve "Silindir Operatörü" (Seviye 3) meslekleri MYK İnşaat Sektör Komitesi'nde değerlendirmeye alınmıştır. Komite tarafından onaylanan söz konusu mesleklerin Mayıs ayı içerisinde MYK Yönetim Kurulu'nun onayına sunulması beklenmektedir.

Diğer yandan, taslak standart çalışmaları tamamlanan "Ön Dökümlü Beton Eleman Montaj Ustası" (Seviye 3), "Ön Dökümlü Beton Eleman Montaj Formeni" (Seviye 4), "Ön Dökümlü Beton Eleman Öngerme Ustası" (Seviye 3), "Ön Dökümlü Beton Eleman Kazancı-Kürcü Ustası" (Seviye 3), "Ön Dökümlü Beton Eleman Kalite Kontrol Formeni" (Seviye 4), "Ön Dökümlü Beton Eleman Üretim Formeni" (Seviye 4) ve "Ön Dökümlü Beton Eleman Hat Sorumlusu" (Seviye 3) ve Kalıp Demir grubunda yer alan "Ahşap Kalıpcı (Seviye 3)", "Betonarme Demircisi (Seviye 3)" meslekleri sektör görüşüne sunulmuştur. Halen gelen görüşlerin standartlara yansıtılması ve formatla ilgili son düzenlemelerin yapılması konusunda çalışmalar devam etmektedir. Bu mesleklerin Mayıs ayı sonunda MYK Sektör Komitesi'nde değerlendirmeye alınması beklenmektedir. Çalışmaları Nisan ayı itibarı ile tamamlanan "Asfalt ve Yol Makineleri Grubu" altında yer alan "Asfalt Plent Operatörü (Seviye 3)" ve

"Serici Operatörü (Seviye 3)" mesleklerinin sektörden görüş alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtılması konusunda MYK'dan onay beklenmektedir. Halen, Duvar-Sıva-Boya grubunda yer alan "Kartonpiyer Uygulayıcısı", "Alçıpan Uygulayıcısı", "Alçı Uygulayıcısı", "Sıvacı", "Duvarcı", "Fayans, Karo, Seramik Döşeme Ustası" meslek standartları çalışmaları ilgili teknik ekiple sürdürülmektedir. İNTES uzmanları tarafından yürütülen, meslek standartları çalışmaları zaman planına uygun şekilde devam ettirilmektedir. Hedefimiz, meslekler listesinde yer alan 50 mesleğin standartlarının planlanan sürede tamamlanmasıdır. Şüphesiz, resmiyet kazanan ulusal meslek standartları, İNTES'in halen çalışmalarını yürüttüğü ulusal yeterlilikler, teorik ve pratik soru bankalarının hazırlanması, yeterliliğe dayalı ölçme ve değerlendirme faaliyetleri açısından büyük önem taşımaktadır. İNTES sektörde farkındalığın artması konusunda üzerine düşen görevi yerine getirmektedir. Diğer yandan, inşaat sektörüne hizmet veren kurum ve kuruluşların sürece aktif desteğini sağlamak üzere bugüne kadar imzalanmış işbirliği protokolleri sayısının artırılması ve üniversiteler, mesleki eğitim kuruluşları ile işbirliklerinin daha geniş bir tabana yayılması hedeflenmektedir.

Eğitim Yolu

Ulusal Yeterlilik Çalışmaları Devam Ediyor

Ülkemizde, ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterlilikleri belirlemek, ölçme değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek üzere 2006 yılında kurulan Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ulusal yeterlilik sistemi çerçevesinde yürüttüğü faaliyetlerin ilk bölümünü ulusal meslek standartlarının hazırlanması çalışmaları oluştururken, ikinci bölümü ise ulusal yeterliliklerin belirlenmesi çalışmaları oluşturmaktadır.

Ulusal yeterlilik, *yeterlendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca yapılan değerlendirmelerle tespit edilen ve MYK tarafından onaylanarak ulusal yeterlilik çerçevesine yerleştirilen, bireyin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinliktir.* Ulusal yeterlilikler, ilgili yeterliliğe kaynak teşkil eden ulusal ya da uluslararası meslek standardı referans alınarak oluşturulmaktadır.

İNTES, 8 Aralık 2009 tarihinde Mesleki Yeterlilik Kurumu ile imzalamış olduğu

protokol kapsamında inşaat sektöründe ulusal yeterliliklerin belirlenmesi çalışmalarını yürütmektedir.

Ulusal yeterlilik belirleme çalışmalarında ilgili ulusal meslek standardı referans alınmakta; yeterlilik için gerekli olan eğitim süresi, şekli ve içeriği, deneyim süresi, yeterliliğe temel oluşturan bilgi, beceri ve yetkinlikler, belge geçerlilik süresi, gözetim ve yeniden belgelendirmeye ilişkin şartlar tespit edilmektedir.

Protokol kapsamında, Resmi Gazete'de ulusal meslek standardı yayınlanan mesleklerden panel sistem demiryolu ustası ulusal yeterliliği, 17 Mart 2010 tarihinde MYK Uzmanı Fikret Düzçeker, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Yol Dairesi Başkanlığı'ndan İnşaat Mühendisleri İsmail Sevim ve Mevlüt Özkara, Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Ulaştırma Anabilim Dalı'ndan Yrd. Doç. Dr. Hikmet Bayırtepe ve Alsim Alarko İnsan

Kaynakları Müdürü Tarkan Altınok ve Sosyal Güvenlik Uzmanı Özgür Kaya'nın katkılarıyla hazırlanmıştır.

Endüstriyel boru montajcısı ve panel sistem demiryolu ustası ulusal yeterlilik taslakları görüşe sunulmak üzere Nisan ayında MYK'ya teslim edilmiştir.

İNTES Mesleki Yeterlilik Merkezi tarafından yürütülen, firmaların yurtdışı ve yurtiçi şantiyelerinde çalışacak işçilerin mesleki yeterliliklerinin tespit edilmesi çalışmalarında mesleki yeterlilik tespiti en çok talep edilen mesleklerden ahşap kalıpcısı ulusal yeterliliği Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Yapı Eğitimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Metin Arslan'ın katkılarıyla belirlenmiştir.

Mesleki yeterlilik tespit çalışmalarında yeterlilik tespiti en çok talep edilen mesleklerden bir diğeri olan betonarme demircisi ulusal yeterliliği Nisan ayında Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Yapı Eğitimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Metin Arslan'ın katkılarıyla sürdürülen çalışmalar sonucunda belirlenmiştir.

Ölçme & Değerlendirme Çalışmaları

İNTES bir süredir inşaat firmalarından gelen talepler doğrultusunda yurtdışı şantiyelerde çalışacak işçilerin mesleki bilgi ve becerilerini tespit etmeye yönelik “Ölçme & Değerlendirme” faaliyetlerini yürütmektedir.

Sektör adına büyük önem arz eden yeterlilik tespit ve belgelendirme çalışmalarına ilişkin süreci özetlemek gerekirse;

- Öncelikli olarak firmalardan ölçme&değerlendirmesi yapılacak meslekler ve adaylar konusunda gelen talepler, İNTES tarafından değerlendirmeye alınmaktadır.
- Ardından sınav günleri ve sınav yerleri belirlenmektedir.
- Meslek uzmanlarından oluşan “İNTES Ölçme ve Değerlendirme Uzmanlar Komitesi” (ilgili meslekteki eğitimciler, akademisyenler, mühendisler ve saha elemanlarından oluşmaktadır) ile iletişime geçilmektedir.
- Meslek standartları temel alınarak geliştirilen İNTES soru bankasında türetilen teorik ve pratik sınav soruları ile sınav

uygulanmaktadır. Teorik sınav test usulü olup ortalama 45 dakika sürmektedir. Adaylara sınıf ortamında çoktan seçmeli, ortalama 25-30 sorudan oluşan bir sınav uygulanmaktadır. Uygulama sınavı ise mesleğe ve aday sayısına göre değişmekle birlikte ortalama 5-6 saat sürmektedir.

- Ankara’da yapılacak sınav uygulamalarında, İNTES’in hayata geçirdiği Türkiye Eğitim Şantiyesi-TES derslik ve atölyeleri kullanılmaktadır. Almanya’da kurulu bulunan benzer eğitim merkezleri dikkate alınarak projelendirilen TES de gerçek bir inşaat şantiyesindeki ekipman ve donanımına göre birebir modellenmiştir.
- Ölçme ve Değerlendirme Uzmanlar Komitesi tarafından yürütülen teorik ve uygulamalı sınavlar sonucunda adayların mesleki bilgi, beceri ve yetkinlik seviyeleri tespit edilmektedir.
- Sınav sonuçları ile ilgili performans değerlendirme raporu firmaya sunulmakta ve adayların yeterlilik belgeleri firmaya teslim edilmektedir.

Bugün İNTES tarafından geliştirilerek uygulamaya konan ve ülkemiz için model çalışma niteliğinde olan ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, inşaat sektörüne hizmet veren firmalarda istihdam edilecek kişilerin seçiminde yakın gelecekte, tüm teknik ve mevzuat altyapısı tamamlanmış olan ulusal meslek standardı ve ulusal yeterliliğe dayalı personel seçimini gerçekleştirmede bir alternatif oluşturacaktır. İNTES’in sektöre katkı amacıyla yürüttüğü bu çalışmalar sayesinde, istihdam öncesi işçileri mesleki yeterlilikleri belirlenmiş ve işveren, yeterlilik düzeyi belli, belgeli işçi ile çalışma avantajını yakalamış olacaktır.

İNTES Ekim 2009’dan beri artan bir taleple ölçme ve değerlendirme çalışmalarına devam etmektedir. Yurtdışı projelerinde Türk işçisi istihdam edecek firmaların başvurusu ile bugüne kadar çeşitli mesleklerde 1000’e yakın işçi sınava alınmış ve mesleklerindeki yeterlilikleri belirlenmiştir.

İNTES MYM'nin İlk Eğitimi: Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Eğitim Programı Tamamlandı

İNTES MYM; Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası - Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezi İktisadi İşletmesi, 2010 yılının ilk günlerinde kuruldu. Temel amacı; İNTES'in yürütmekte olduğu meslek standartları ve yeterlilik çalışmalarına destek olmak, uygulamalarını gerçekleştirmek olmakla birlikte İNTES MYM, sektörde çalışan nitelikli işgücünün mesleki kapasitesinin geliştirilmesine yönelik eğitimler de gerçekleştirecektir.

Bu eğitimlerin ilki Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na yönelik olarak düzenlendi.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile yapılan düzenlemenin, sözleşmelerin sorunsuz yürütülmesi ve yönetimi açılarından büyük önem taşıdığı, ihale mevzuatımızda olduğu kadar sözleşme uygulamaları alanında da önemli sorunlar, yorum farklılıkları ve bilgi eksiklikleri yaşandığı dikkate alınarak gerçekleştirilen ilk eğitime üye firmalarımızdan 21 kişi katıldı.

Eğitim, planlandığı şekilde üç hafta ve toplam 40 saat olarak gerçekleştirildi. Programa eğitmen olarak Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Şebnem Akipek Öcal; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Üyesi, Sayıştay Uzman Denetçisi, KİK Geçmiş Dönem Yapım Dairesi Başkanı, KİK Geçmiş Dönem Kurul Üyesi Yaşar Gök; Kamu İhale Kurumu Hukuk Danışmanı İbrahim Baylan; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Başmüfettişi İsmet Zeki Böke katıldı.

Eğitmenlerimizden çok şey öğrendik, çok şey sorduk, çok yanıt aldık ama öğrendikçe gördük ki bilmediklerimiz hala bildiklerimizden fazla...

Eğitimden Hatırdan Kalan Bazı Satır Başları

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Şebnem Akipek Öcal, Sözleşme Hukuku'nun temel kavramları, ilkeleri ve genel hükümleri hakkında bilgi verdi.

İcap, kabul, icaba davet kavramları ve bu kavramlarla sözleşme kurulmasının temel

ilkelerini anlatan Akipek, şahsi hak ve mutlak hak kavramlarını ve aralarındaki farkları, Sözleşme Hukuku'ndaki şekil serbestisi ilkesini ve uygulanmasını, sözleşme kuruluşunun temelini oluşturan ehliyet kavramı ve bunun türlerini anlattı. Akipek ayrıca sözleşme türleri hakkında genel bilgi verdi.

Kamu İhale Kurumu Hukuk Danışmanı

İbrahim Baylan ise 4735 sayılı Kanun'daki temel hükümler ve Kurum uygulamaları hakkında bilgi verdi. Bunlardan bazıları; Kanun'un amacı, Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihalelere ilişkin sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir. Kanun, Kamu İhale Kanunu'na tabi idareler tarafından bu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar.

İhale süreci İdare Hukuku kurallarına tabi iken, sözleşmenin imzalanmasını takip eden süreç Özel Hukuk hükümlerine tabidir.

Sözleşmelerde ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez. Düzenleme ile ihale dokümanını oluşturan belgeler arasında uyumun sağlanması hedeflenmiştir. İhale dokümanı sözleşmenin eki ve ayrılmaz parçası olup, idareyi ve yükleniciyi bağlar. Ancak, sözleşme hükümleri ile ihale

dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki ya da farklılık olması halinde, ihale dokümanında yer alan hükümler esas alınır.

İhale üzerinde kalan istekli ile imzalanacak sözleşmede, diğer isteklilerin bilmediği ilave imkanlar sağlanamaz veya yükümlülükler getirilemez.

Sözleşme Uygulamalarından Doğan Uyuşmazlıkların Yoğunlaştığı Alanlar

- o Hakedişlerin sözleşmeye uygun olarak zamanında ödenmemesi
- o Süre uzatımı
- o Gecikme cezası
- o İş artışı ve iş eksilişi
- o Mücbir sebep
- o Sözleşmesinde bulunmayan işlerin fiyatının tespiti
- o Sözleşme ve eklerinde yer almayan talepler

Sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir. Bu değişiklikler;

- a) İşin yapılma veya teslim yeri, (YİĞŞ m.6)
- b) İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye

uygun olarak ödeme şartları konularında yapılabilir.

Ancak, proje değişikliği yapılmaksızın işe devam edilmesinin fiilen imkansız olması halinde proje değişikliği yapılabilir.

Baylan ayrıca; avans verilmesi, sözleşmede değişiklik yapılması, sözleşmenin devri ve feshi, sigorta uygulamalar, mücbir sebepler, denetim, muayene ve kabul işlemleri, teminatlar ve yüklenicilerin cezai sorumlulukları hakkında bilgi verdi.

Kamu İhale Kurumu Geçmiş Dönem Yapım Dairesi Başkanı ve Kurul Üyesi Yaşar Gök

ise sözleşme uygulamalarında sorun yaşanan konular üzerinde durdu. Onun aktardıklarından bazıları ise şöyle;

Projeler yüklenici tarafından yapılmış ise hesapların eksiklik ve yanlışlıklarından ve bunların bütün sonuçlarından doğrudan doğruya yüklenici sorumludur. Projelerin idare tarafından görülmüş ve onaylanmış olması yükleniciyi bu sorumluluktan kurtarmaz.

İdarenin işyeri tesliminde normal ölçülerin üzerinde (çok uzun sayılabilecek) gecikmesi, Yargıtay'ca da ağır kusur kabul edilmekte ve bu tür durumlarda yüklenicinin sözleşmeden dönebileceği ve zarar ziyan talebinde bulunabileceği yolunda kararlar verilmektedir.

Eğitim Yolu

Yüklenicinin, kendisine teslim edilen arsanın tasarlanan yapıya elverişli olup olmadığını araştırma, arsanın yapıya ve uygulanacak projeye elverişli olmaması durumunda ise idareyi uyurma yükümlülüğü bulunmaktadır.

İş programı; yüklenicinin işin süresi ve varsa iş kısımlarına ait bitirme tarihleri ile yıllık ödeme miktarlarını da dikkate alarak yapım işine ait iş kalemlerini/ gruplarını, aylık imalatı ve iş miktarlarını, ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı, yıllık ödenek dilimlerini ve bunların aylara dağılımını ayrıntılı olarak gösterdiği programdır.

YİGŞ'nin konuyu düzenleyen 17'nci madde hükmü uyarınca, işte idarece onaylanan bir süre uzatımı bulunduğu takdirde, yüklenici bu hususun kendisine tebliğ tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde yeni süreye göre revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır.

İş programının birbirini tamamlayan iki ana unsurundan birisini işin süresi, diğerini ise ödenek dilimleri oluşturur.

Ödenek dilimleri, işin sözleşme bedeli üzerinden toplam iş süresinin yayıldığı yıllar itibarıyla yüklenicinin her yıl harcaması gereken tutarlar olarak sözleşmede gösterilir. Yüklenicinin yıllar itibarıyla gerçekleştirmeyi taahhüt ettiği bu tutarlar, iş programında yıllık ve aylık bazda, hangi iş kalemleriyle doldurulacağı da gösterilmek suretiyle somutlaştırılır.

Hakedişin tamamı veya bir kısmı 45 günlük sürede ödenememesine rağmen yüklenici kendi imkanlarıyla işe devam etmiş ve iş programında kısmi gerçekleştirmeler sağlamışsa verilecek süre, hakediş ödemesindeki gecikme kadar değil, bu nedene dayalı olarak iş programında meydana gelen aksamayı karşılayacak kadar olmalıdır.

Kısmi gecikme cezaları ve işin tümüne ait gecikme cezaları yükleniciye hiçbir ihtarda bulunmaya ve mahkemeden hüküm almaya gerek kalmaksızın hakedişlerden kesilir. Kesinti, işin gecikmeye girdiği tarihten sonra düzenlenen ilk hakedişten itibaren yapılır.

Cezalı çalışma süresi, yüklenicinin sözleşmeye göre işi bitirmesi gereken

tarih ile cezalı çalışma sonunda işi fiilen bitirdiği tarih ya da idare belli bir süre sonra sözleşmeyi feshetmişse sözleşmeye göre işin bitmesi gereken tarih ile fesih tarihi arasında geçen süredir.

Fiyat Farkı Esasları'nın getirdiği fiyat farkı hesap yöntemi Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) fiyat indekslerindeki değişim oranının uygulama ayında yapılan ve karşılığı sözleşme fiyatları cinsinden belirlenen iş kalemi veya iş gruplarına yansıtılması mantığına dayanmaktadır.

Hesaplama, temel indeks ve güncel indeks olarak adlandırılan iki ayrı veri kullanılmaktadır. Kararname eki Esaslar'ın 5'inci madde hükmüne göre; **temel indeks** ihale (son teklif verme) tarihinin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait indeksi, **güncel indeks** ise hakedişin düzenlendiği tarihin içinde bulunduğu aydan bir önceki aya ait indeksi ifade eder. Bu iki referans değerın mukayese edilmesi sonucu ortaya çıkan artı fark fiyat farkı ödenmesine, eksi fark ise fiyat farkı kesintisi yapılmasına sebep olur.

Yapı işleri uygulaması açısından ihzarat; işin bünyesine girecek veya yardımcı olarak kullanılacak malzemenin yüklenici tarafından şantiyeye getirilerek uygun bir şekilde depo edilmesidir. Sözleşme ve eki esaslarına uygun biçimde ihzar edilen malzemeler ihzarat olarak hakedişlere dahil edilir ve bedeli yükleniciye ödenir.

Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa iş başına getirilmemiş ihzaratın bedeli ödenmez. Bedeli ödenmiş ihzarat malzemesi, ancak yetkili makamın onayı ile şantiyeden çıkarılabilir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Başmüfettişi İsmet Zeki Böke "Yapım İşlerinde Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları" konusunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın görevlerine ilişkin olarak şu bilgileri verdi:

180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevlerine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, bünyesindeki danışma ve denetim birimlerinden bir tanesi olan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı kanalıyla;

1) Bakanlıkça havale olunan her türlü etüt, proje, kontrollük, inşaat, tesisat işleri ile ilgili anlaşmazlıkları inceleyip karara bağlamak görevini yürütmektedir.

2) Bayındırlık ve iskan işleri ile ilgili yıllık rayiç, birim fiyat, birim fiyat tarif ve analizleri, genel teknik şartnameler ile yapım uygulamalarına ilişkin tebliğleri hazırlamak ve yayımlamak görevini yürütmektedir.

Anlaşmazlıkların çözümü kapsamında;

- Başta bakanlıklar ve kamu kurumları olmak üzere, Sayıştay, Yüksek Denetleme Kurulu, mahkemeler, üniversiteler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarından gelen talepler önemli bir yer tutmaktadır. Kurul bu çalışmalarıyla teknik yargı gibi görev yapmaktadır.
- Anlaşmazlıkların çözümünde önemli katkılar sağlanarak işlem maliyetlerinin düşürülmesi, verimliliğin artırılması gibi önemli sonuçlara ulaşıldığı ve dolayısıyla yargıya intikal etmesi muhtemel dava sayısında kayda değer azalma sağlandığı değerlendirilmektedir.

Yapım sözleşmelerindeki uyuşmazlıkların yargı öncesinde çözümüne etkin katkı sağlanması için ortak politikalara ve alternatif yöntemlere duyulan ihtiyaç artmakta olup bunun karşılanmasına yönelik öneriler ana başlıklar olarak şöyledir;

- Kamu yapım sözleşmesi anlaşmazlıklarına ilişkin olarak Yüksek Fen Kurulu'na başvuru hakkının genişletilmesi,
- Kamunun taraf olmadığı yapım sözleşmesi anlaşmazlıklarının uzlaşma yoluyla çözümü,
- YFK tarafından alınan kararların uygulanabilmesi ve çözüme katkı sağlanabilmesi için sözleşmenin her iki tarafının da birlikte müracaatının sağlanması gerekmektedir.
- Sözleşmelerin tarafları, aralarındaki ihtilaf ve görüş ayrılıklarını çözmek için daha ekonomik, çabuk ve dostane yollarla ve daha esnek yöntemlerle gerektiğinde ticari gizlilik istenilerek bilgi ve tecrübesine güvenilir tarafsız bir ve/veya birkaç uzlaştırmacıya müracaat edebilme veya uzlaştırmacı tayini için bir kuruluştan yardım isteyebilme ve "Dostça Uzlaşma" ihtiyacını her zaman hissetmektedirler.

Yaşar ÖZKAN

Makine Mühendisi
makalelerim@yahoo.com

Dahilerin dahisi TESLA

Nikola TESLA, 9 Temmuz 1856 yılında o zamanki Yugoslavya içerisinde bulunan Hırvatistan'ın Lika Bölgesi'ndeki Similjan köyünde doğdu.

Papaz olan babanın, hiç okumamış olmasına rağmen korkunç bir hafızaya sahip olan ve ciltler dolusu yerli ve Avrupa şiir külliyatını ezbere okuyabilen bir annenin beş çocuğundan birisiydi.

Daha beş yaşındayken icat yapmaya başlamıştı. Köylerinde kullanılan su çarklarından çok farklı bir su çarkı icat etmişti. Bu yeni çark köylerindeki aksine sarsıntısız olarak akarsu üzerinde kusursuz bir şekilde çalışıyordu. İleriki yıllarda tasarladığı pervanesiz türbinlerde bu icadından ilham alacaktı.

Çocukluk yıllarından itibaren psikologları meşgul eden doğaüstü bir özelliğe sahipti. TESLA'nın anlatımına göre hayaller görüyor ve bunları canlı gibi yaşıyordu. Daha önce gördüğü bir olayı veya kafasından geçen bir düşünceyi canlı gibi beyinde yaşıyordu. Kendi iradesi dışında, pek çok para psikolojik olaylarla iç içe oluyordu.

Nitekim TESLA, bu özelliğini kullanarak icatlarını önce beyinde detaylandırıyor, sonra laboratuvarında deneyliyordu. Bu sayede devrindeki bilim insanlarının ortaya koyamadığı, düşünemediği hepsi de bugünkü yüksek teknolojinin temellerini oluşturan, hatta birçoğu da bugün bile hayata geçirilememiş olan pek çok icadını peş peşe yapmış bulunuyordu. TESLA, bilimi ve doğaüstü sezileri birleştiren bir

mucitti. Mucitlerin mucidi idi. TESLA'nın papaz olan babası, onun din adamı olmasını istiyordu. O ise elektrik mühendisi olmak istiyordu. Babasının muhalefetine rağmen, Avusturya Graz Politeknik Okulu'nda bir burs kazanarak burada fizik, matematik ve mekanik konularında eğitim almaya başladı. Bir yıl okuduktan sonra bursu kesildiği ve ekonomik durumu yetersiz olan ailesinden de destek alamadığı için parasız kalan TESLA, okulunu bırakmak zorunda kaldı. Bundan sonraki eğitimini nasıl tamamladığı meçhul. Çok okumayı seven TESLA'nın kendini kütüphanelerde ve okuduğu kitaplarla yetiştirdiği sanılıyor.

Okulu bırakmak zorunda kalan TESLA, 1881'de Budapeşte'de kurulan Avrupa'nın ilk telefon santralında, çok düşük ücretle bir iş bularak elektrik konularıyla iç içe çalışmaya başladı. O dönemde Amerika'da THOMAS ALVA EDISON Doğru Akım Elektrik (D/C) sistemini bulmuş ve bir şubesini de Paris'te açmıştı.

TESLA kısa bir süre sonra doktorların teşhis koyamadığı sinirsel bir hastalığa yakalandı. Bu hastalık esnasında olacak bazı şeyleri önceden görmeye, en ufak sesleri bile çok rahatsız edecek derecede hissetmeye, çevrede hareket eden her nesnenin titreşimlerinden rahatsız olmaya, güneşten gelen ışınların perdelenmesi ile oluşan manyetik dalgalanmalardan etkilenmeye, velhasıl izahı çok zor olan bir hastalık geçirmeye başladı.

Hayli bocalamadan sonra bu hastalığı da atlatıp çalışmalarını sürdürmeye, özellikle EDISON'un icat ettiği Doğru Akım (D/C) Elektrik Motorları'nı geliştirmek için yoğun bir çaba harcamaya koyuldu.

Hastalığından kısa bir süre sonra, hastalığın tedavisinde ona yardımcı olan bir arkadaşı ile park yürüyüşleri esnasında aniden geçirmeye başladığı bir sinirsel kriz sonrasında kafasında çakan fikir kıvılcımlarını o esnada parkta toprağa grafikler halinde çizmeye başladı. Toprağa çizilen bu grafikler altı yıl sonra Amerika'da Elektrik Mühendisleri Enstitüsü'ndeki tanıtımda Alternatif Akımın (A/C) ve Alternatif Akımlı (A/C) Elektrik Motorları'nın icadının dünyaya tanıtılmasında kullanılan grafiklerdi. Böylece TESLA, en büyük buluş olan Alternatif Akımlı Elektrik dünyamıza kazandıran kişi olmuştu.

EDISON'un icat ettiği Doğru Akım (D/C) Elektrik Sistemi, 1881 yılında aydınlatmada kullanılmaya başlanmıştı. Ancak bunları uzak mesafelere taşımakta ciddi sorunlar vardı. Çok büyük kablo kesitleri ve çok yüksek voltaj gereksinimi tek fazlı olması nedeni ile hem ekonomik değildi hem de tehlike riski yüksekti. TESLA'nın icadı Alternatif Akım (A/C) bütün bu mahsurları ortadan kaldırdığı ve çok uzak mesafelere çok fazlı elektrikli daha az risklerle ve daha ekonomik şekilde ilettiği için büyük bir devrimdi. Sanayi ve refahın yaratıcısı idi. Onun için dünyadaki en büyük buluştu.

1882 yılında EDISON'un Paris'teki Continental Şirketi, Avrupa'da doğru akımlı mevzi aydınlatma işleri yapıyordu. Aynı yılın sonbaharında TESLA bu şirkette bir iş bularak Paris'e yerleşti. Alternatif Akım (A/C) sözünden pek hoşlanmayan EDISON'un firmasında mutlu olmayan TESLA Paris'te olması nedeni ile bir yıl kadar bu şirkette elektrik mühendisi adayı olarak çalıştı. 1883 yılında EDISON, Almanya'da inşa ettiği bir istasyon aydınlatma işini, jeneratör arızası nedeniyle teslim edemediği için büyük bir zararla karşı karşıya kaldı. Büyük bir prim vaadiyle bu işin onarımını TESLA'ya verdiler. TESLA başarı ile onarımı yapıp işin teslimini sağlamasına rağmen EDISON'un firması TESLA'ya vaat ettiği bedeli asla ödemeyerek ilk kazığını atmış oldu. Böylece bu ikili arasında uzun yıllar sürecek olan düşmanca rekabetin ilk adımı atılmış oldu.

Bu olaydan sonra 1884 yılında TESLA işinden istifa ederek, cebinde bilet parası haricinde beş parası olmayan 28 yaşında büyük bir mucit olarak Amerika'nın yolunu tuttu. İcadı sadece kafasının içindeydi ve şimdilik ona herhangi bir ekonomik yarar sağlamıyordu.

1884 yılında EDISON, 32 yaşında Amerika'nın en büyük mucitlerinden kaba saba, neşeli, hafif kambur, zeki bir insandı. Newyork'ta birçok caddenin ve evlerin Doğru Akım (D/C) aydınlatması ile çeşitli gemilerin aydınlatma işini yapıyordu. Ancak uyguladığı teknoloji ve tesisat bugüne göre çok ilkel olduğu için her yerde sürekli arıza ve bazen de yangınlar çıkıyordu. Bu arızalarla başa çıkacak yeterli elemanı olmadığı için büyük sorunlar yaşıyordu. Tam bu esnada Amerika'ya gelmiş olan TESLA, EDISON'un yakın bir arkadaşının tavsiye mektubuyla EDISON'dan iş talebiyle EDISON'un karşısına çıktı. Can havliyle EDISON, TESLA'yı acil yardım talebinde bulunan bir geminin aydınlatma sisteminin tamirine gönderdi. TESLA kısa bir zamanda bu tamiri yaparak EDISON'u rahatlatmıştı. Böylece EDISON'la Amerika'da birlikte çalışmaya başladılar. TESLA işe başladıktan sonra EDISON'un köhnemiş, demode bir sürü jeneratörünü onarıp sistemi modern hale getirmeyi önerdi. Bu işin uzun süre alacağını bilen EDISON, bu işleri yapması karşılığında TESLA'ya 50 bin dolar prim ödeyeceğini vaat etti. TESLA, aylar süren bir çalışma sonunda bütün jeneratörleri ve sistemi onararak otomatik kontrol mekanizmaları da ekleyerek modern hale, hatta patent alınabilir duruma getirdi. İşin

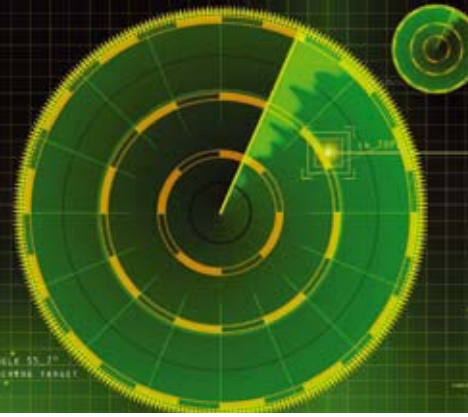
bitiminde TESLA her türlü kùltürden yoksun, her şeyini sadece para kazanmaya odaklanmış olan, insani değerleri bulunmayan EDISON'a giderek vaat edilen 50 bin dolar primini istedi. EDISON'un cevabı ise "Senin biz Amerikalıların espri anlayışından haberin yok mu?" şeklinde oldu. Yani EDISON, Paris'ten sonra Amerika'da da TESLA'ya ikinci kazığını atmış oldu. Buna mukabil EDISON pişkince TESLA'nın 18 dolar maaşına 10 dolar zam yapabileceğini teklif etti. Bu olaydan sonra TESLA, EDISON Firması'ndan ayrıldı. O andan itibaren aralarında ömür boyu sürecek kıyasıya rekabet başladı.

1884 yılı, Amerika'da büyük bir ekonomik kriz yılıydı. İşyerleri kapanıyor, çok kişi Amerika'da işsizlikle mücadele ediyordu. Bazı zenginler yeni işyeri kurmak için dahi insanların peşindeydi. TESLA'nın namı da bu kişilerce duyulmaya başlanmıştı. O dönem Amerika'da yaygınlaşmaya başlayan aydınlatma işlerini yapmak üzere bu sermayedarlardan birileri ile TESLA New Jersey Rath Way'de TESLA ELECTRIC LIGHT şirketini kurarak, Grand Street'te ilk laboratuvarını açtı.

TESLA bu laboratuvarında geliştirdiği dayanıklı, daha çok güvenli ve ekonomik olan TESLA Ark Lambaları üretmeye başladı. İşler rayına oturduktan sonra TESLA'ya burada da kazık atıldı ve TESLA emeği karşılığı sadece şirketin bazı hisse senetlerini alabilirdi. Şirket genç olduğu ve ekonomik kriz devam ettiğinden bu hisselerin de hiçbir getirisi olmadığı için TESLA yine beş parasız kalarak Amerikalılardan üçüncü kazığını yemiş oldu. Bu arada ark aydınlatmalarında yaptığı yenilikler nedeniyle yedi patent hakkı ve aydınlatma ile ilgili başka patentler almıştı. Tabii bu patentlerin şimdilik hayata geçirilme şansı yoktu.

Laboratuvarı kapandıktan sonra TESLA uzun süre iş bulamadı. Hayatını idame ettirebilmek için çeşitli yerlerde işçi olarak çalıştı. Aç, susuz sokaklarda yatmak zorunda kaldı. Amerika'nın acımasız kapitalist sistemi, böyle bir dehayı anlayamamak bir yana sürekli sömürdü.

1887 yılının Nisan ayında TESLA'nın şöhretini duyan Western Union Telgraf Şirketi, TESLA ile Alternatif Akım (A/C) elektrik motorları ve jeneratörleri üretmek üzere anlaşma yaptı. TESLA uzun çalışmalar sonucu 6 ay sonra patent ofisine test edilmesi ve patent verilmesi için iki adet (A/C) motorunu göndermişti. 1892 yılı boyunca da hepsi birbirinden orijinal kırk patent için de müracaatını yapmıştı.

Patent ofisinden sızan bilgiler nedeniyle, bu patentler üniversite ve iş camiasında büyük ilgi çekmiş, TESLA birden bire meşhur olmuştu. O dönemin meşhur iş adamlarından Westinghouse'un dikkatini çekmiş ve Westinghouse TESLA'nın laboratuvarını ziyaret etmiş ve rivayete göre TESLA'ya Alternatif Akım (A/C) motorlarının patent hakkı için 1 milyon dolar ve ayrıca telif hakkı teklif etmiş ama sonunda ne oldu bilinmez TESLA, Westinghouse'dan kırk patent karşılığı 60 bin dolar almıştır. Bu arada Westinghouse Şirketi'nde Pittsburg'da 2000 dolar maaş ile çalışmayı kabul etmiştir. Ayrıca Westinghouse'un imal ettiği A/C motorların her beygir gücü için 2,5 Dolar alacaktır. Sonra bu değer milyon dolarlara ulaşınca, tabii Westinghouse bu parayı ödeyemeyince aralarında ciddi problemler çıkmış ve sonunda 12 milyon dolara ulaştığı söylenen bu patent haklarından vazgeçmeye ikna edilen TESLA'ya elindeki anlaşmalar yırtılarak 216.000 dolar ödenmiş ve TESLA bir defa daha üçkağıda getirilmiştir. Westinghouse fabrikaları da doludizgin TESLA'nın A/C generatörlerini ve elektrik motorlarını üretmeye devam etmiştir.

1890'ların başlarında TESLA Amerika'da çok ünlü bir kişi olmuş, Amerika ve Avrupa'da bilim çevrelerine hitaben çeşitli konferanslar vererek buluşlarını tanıtmaya başlamıştır. Bu konferanslarda bugünkü lazerin temelini atan renkli ışık oyunlarını göstermiş ve yine bugünkü floresan lambalarda kullanılan gaz içerisinde enerji geçirerek aydınlatma yapan buluşlarını tanıtmıştır.

Bir sonraki gösterisinde, yüksek frekanslı bir enerji kaynağına iletkensiz (telsiz) olarak bağlı bir lambayı tanıtmıştır. Bu lambanın odanın içerisinde taşındığı her noktada yandığı görülmüştür. (Bu alet bugün bile yapılabilmemiş değil.)

TESLA, uzay boşluğunda kullanılmayı bekleyen enerjilerin varlığından söz ediyor ve bu enerjilerle herhangi bir tel iletkene ihtiyaç kalmadan elektrik motorlarının çalıştırılabileceğini ve aydınlatmada kullanılabileceğini iddia ediyordu. Yaptığı telsiz aydınlatma ile bunu kanıtlamaya çalışıyordu. Keza bir merkezde üretilen elektriğin telsiz olarak, çok uzaklardaki kullanıcılara havadan ulaştırılabileceğini iddia ediyordu.

Yüz binlerce voltluk, yüksek frekanslı elektriği vücudundan geçirerek yaptığı deneylerden edindiği tecrübelerle yüksek frekanslı akımların

insan vücudu üzerinde sağlıklı sonuçlar doğurduğunu göstermiş ve bugün tıpta kullanılan pek çok teknolojinin önünü açmıştır.

1892 yılında geliştirmiş olduğu bir vakum tüpü, yüksek frekanslı akımın etkisiyle elektrostatik ve manyetik etkilere garip bir şekilde hassasiyet gösteren bir ışın yayınlıyordu. Bu tüple ilginç deneyler yapılabiliyordu. Mesela insan ve diğer canlıların ve bitkilerin aura enerjisi renklerinin resmini çeken Kirlian Fotoğraf Makineleri bu tüpten esinlenerek icat edilmiştir. Keza tıpta yoğun olarak kullanılmaktadır.

1893 sonbaharında Philadelphia'da verdiği bir konferansta radyo yayınlarının ilkelerini açıklayarak yeni bir buluş daha sergilemişti. Fakat daha sonraları bu buluşun 1895 yılında Markoni tarafından yapıldığı iddia edilerek TESLA'nın buluşuna gölge düşürülmüştür. Aslında radyoyu ve telsiz sinyal iletimini bulan TESLA'dır.

Amerika'da Beyaz Saray'a ilk defa 1891 yılında A/C elektrik tesisatı çekilmişti. Fakat EDISON'un menfi propagandasının etkisiyle herhangi bir tehlikeye maruz kalmaması için Başkan'ın elektrik düğmelerine dokunmasına izin verilmemişti. Bu görevi odacılar yapıyordu. Çünkü o dönem EDISON Alternatif Akım (A/C) elektrik sistemi hakkında çok çirkin menfi propagandalar yapıyordu.

TESLA çok önem verdiği bir keşif üzerinde çalışmaya başlamıştı. TESLA'nın teorisine göre, deniz seviyesinin çok üzerinde bulunan gazlar, havası kısmen tahliye edilmiş tüpler içerisindeki gazlarla benzer özellikler sergiliyordu. Bu sayede mükemmel bir yüksek frekans akım iletkeni işlevi görebilirdi. Eğer doğru bir şekilde atmosferin yüksek tabakalarına, on bin kilometre civarı yüksekliğe yüksek frekanslı akım aktarılabilirse tüm dünyayı ve onu sarmalayan atmosferi tek bir ışıklandırma gibi (güneş gibi) aydınlatmak mümkündü. Ancak bu uygulamayı finansman yokluğu nedeniyle deneyleyemedi. (Bugün buna benzer deneyleri Amerika'nın, TESLA'dan çaldığı bilgilere dayanarak HAARP Projesi adı altında yürüttüğü iddia ediliyor.)

13 Mart 1895 yılında TESLA'nın Fifth Avenue'de 6 katlı laboratuvarında gece yarısından sonra çıkan bir yangınla laboratuvar tümüyle yandı ve kül oldu. Laboratuvarın yangın sigortası olmaması nedeniyle de TESLA her şeyini kaybederek iflasın eşğine geldi. Yangında büyük maddi kaybın

yanında, yapılmış olan onca deneylerin teknik raporları ve çok değerli deney makineleri de yok olmuştu. Yangından itibaren TESLA gözden kayboldu ve belli bir süre kimse kendisine ulaşamadı.

Laboratuar yangınından bir süre sonra TESLA, uluslararası Niagara Komisyonu Finansörü Edward Dean Adams'ın 500.000 dolarlık yardımı ve Westinghouse'un verdiği bazı makinelerle laboratuvarını yeniden kurdu. Yeni laboratuvarındaki gelişmeler sonunda 40 km uzaklıktaki bir gemiye telsiz mesajı göndermeyi başardı ve bunun patentini aldı. Elektrik enerjisinin de çok uzak mesafelere telsizle iletebileceği tezini ileri sürdü. (Ancak bu olay bugüne kadar henüz gerçekleşmedi.)

TESLA, 1898 yılında geliştirdiği telsiz sinyal taşıma yoluyla Mars'la bile iletişim kurulabileceğini, hareketli sistemlerin uzaktan kumanda ile yönetilebileceğini iddia ediyordu. Bugün bunların hepsi fazlası ile gerçekleşti.

1898 yılında, TESLA yeni laboratuvarında mekanik vibratörler üzerinde deneyler yapıyordu. Bunun için de küçük bir elektromekanik osilatörü (kendi kendine sinyal üretebilen aygıt) binanın merkezinde, tavandan tabana kadar inen demiri bir sütuna bağlayarak deneyine başladı. Bu osilatörden yansıyan titreşimler arttıkça laboratuvarındaki eşyalar da teker teker sırayla titreşmeye başlıyordu. Frekans arttırılınca her şey bir an için duruyor ama bir müddet sonra tekrar eşyaların topluca dansı başlıyordu. TESLA'nın o an için farkına varamadığı bir şey oldu. Osilatörün bağlı bulunduğu çelik, rözeransa girerek titreşimi giderek güçlendirerek binanın tabanına ve Manhattan'ın tümüne yaymaya, bunun sonucunda da Manhattan'da deprem olmaya başladı. Camlar kırılıyor, binalar çatlıyor, insanlar sokağa kaçışyordu. Olayın farkına varan TESLA osilatörü balyozla parçalayarak depremi durdurabilmişti. Tabii polisle de başı belaya girdi. Yine bir gün cebinde taşıdığı ufak bir osilatörü, inşa halinde olan büyük bir çelik binanın kolonlarından birine gizlice monte ederek deneye başladı. Bir müddet sonra bütün çelik yapı komple titremeye, kolonlar bükülmeye ve işçiler katlarından atlamaya başlayınca osilatörü oradan söktüğü gibi kimseye görünmeden kaçmaya başladı. TESLA'nın iddiasına göre; bir çalar saat büyüklüğünde osilatör ile koca binaların yıkılabileceği, yaratılacak büyük

boyutlu titreşimlerle dünyanın bile ikiye bölünebileceğinin mümkün olduğu idi.

Aynı titreşim sistemi ile denizaltı ve gemi gibi uzaktaki nesnelerin saptanabileceğini tespit etmişti. (Radar Sistemleri)

Mekanik titreşimler ile dünyanın titreşiminin birlikte kullanılarak maden ve petrol rezervlerinin nasıl ortaya çıkarılacağını bulmaya çalışıyordu. Bütün bu araştırmalar ile modern yeraltı araştırma tekniklerinin temelini atmış bulunuyordu.

Güneş enerjisinden istifade ile buhar elde etmiş ve bu buharla çalışan buharlı makine ile de elektrik üretmişti. 1899 yılında yaptığı bu deneylerin geliştirilerek güneş enerjisinin yaygın bir şekilde kullanılabileceğini ileri sürüyordu.

Kendi kendilerini yönetebilecek olan robotlar tasarlıyordu. Uzaktan kumanda ile uçakların ve gemilerin yönetilmesi üzerinde çalışmalarını sürdürüyordu.

1900 yılında suni yıldırım yaratma testini başarı ile yaptı. Bu testin gayesi ileride yeni enerji kaynakları bulmaktı. Finansman sağlayamadığı için bu çalışmayı ileri götüremedi.

1902 yılında rüzgar gücünün enerji üretiminde nasıl kullanılacağı, kömür, petrol ve odunun yerini nasıl alacağı ile ilgili araştırmalar yapıyordu.

1903 yılında bilgisayarların hayata geçirilmesi için gerekli olan bazı çalışmaların patentini almıştı.

1906 yılında buhar türbinini icat etmişti.

1917 yılında bugünkü radarın temellerini atmıştı.

1930'larda saniyede 480 km hızla giden uzaktan kumandalı, güdümlü füzelerin yapılabileceğini savunuyordu ve bunun deneylerini yapıyordu.

Bir makaleye sığmayacak kadar, daha pek çok icatta bulunmuş olan TESLA icatlarının pek çoğu için yüzlerce patent almış fakat bunların tamamına yakınına parası olmadığı için uygulamaya koyamadığından hep fakir yaşamıştır. Alternatif Akım (A/C) elektrik üretimi ve dağıtımı başta olmak üzere bazı buluşları da tabir caizse kandırılarak elinden alınmış ve Amerikalı zenginler o işlerden çok büyük paralar

kazanırken TESLA çok ufak meblağlarla yetinmek zorunda kalmıştır.

TESLA'nın buluşlarının çoğunu o günkü Amerika ve Avrupa tam olarak kavrayamamış ve teknoloji yetersizliği nedeni ile de çoğu uygulamaya konulamamıştır. Bugün bile günümüzde yeni yeni uygulanmaya başlayan pek çok ileri teknoloji ürünleri TESLA'nın buluşlarına ve fikirlerine göre üretilmektedir. TESLA'nın bulduğu radyo, Markoni'ye ve X ışınları Roentgen'e mal edilmiştir.

Daha pek çok patenti, ufak tefek değişikliklerle başkaları tarafından kendi üzerlerine alınarak ticari meta haline getirilmişti. TESLA'nın buluşları ile Amerika ve Avrupa'da pek çok kişi ve pek çok firma trilyon dolarlar kazanırken TESLA hep sefalet içinde yaşamıştır. Ara sıra kısa dönemli refaha erdiği zamanlar da elinden çok ucuza alınan patent gelirlerinden ve A/C elektrik icadındandır.

TESLA dünyaya gelmiş nadir bir dahi olmakla beraber hiçbir zaman paraya ehemmiyet vermeyen, hayatını sürekli laboratuarda ilim ve buluşlarla geçiren biri olarak gaddar Amerikalılar tarafından sürekli ve acımasızca kullanılmıştır. Laboratuvar aşkı yüzünden de hayatında hiç evlenmemiştir.

TESLA buluşları ve aldığı patentlerin çokluğu ile dünyada eşi olmayan bir dahi idi. Kendini hep bilime ve laboratuvarına adanmış için paha biçilemeyen buluşlarının hiçbir zaman parasal değerini hesaplayamadı. Çünkü paraya değer vermiyor, yaptıklarını bilim adına yapıyordu. Bu yüzden hayatı boyunca acımasız Amerikan sermayedarları tarafından sömürüldü. Buluşları çalınıp kullanıldı. Hayatının büyük bir bölümü sürekli laboratuvarında geçiyordu. Bu laboratuvar aşkı yüzünden evlenmeye ilgi duymadı ve 86 yıllık ömrünü bekar olarak yaşadı.

7 Ocak 1943 günü sürekli kaldığı New Yorker Otelindeki odasında beş parasız, sefil ve hiç kimsesi olmayan yalnız bir kişi olarak öldü. Hatta ölüsü, odasında bir gün sonra bulundu. Çünkü oda kapısına rahatsız etmeyin uyarısını taktırmıştı. TESLA'nın buluşlarının pek çoğu yüksek teknolojinin ürünü olarak daha yakın zamanda uygulanmaya başlandı. Zira 1800'lerin sonunda ve 1900'lerin başında o buluşları hayata geçirecek teknoloji gelişmemişti ve TESLA'ya yeterli finans sağlayan bir devlet kaynağı yoktu.

Bugün modern tıpta kullanılan makinelerin ve elektronik sistemlerin pek çoğu TESLA'nın buluşları üzerine inşa edilmiştir.

NASA'nın faaliyetleri içerisinde TESLA'nın etkisi vardır. Modern uçak sanayinde, deniz araçlarında, uzaktan kumanda otomasyon sistemlerinde, güdümlü füzelerde hep TESLA'nın ileri sürdüğü görüşler hakimdir. Radyo, TV, hatta internet gelişiminde, bilgisayarın ortaya çıkışında TESLA'nın fikirleri vardır.

Yakın zamanda Mars gezegeninde, yeryüzünde bulunan buz kütlesi TESLA'nın keşfetmiş olduğu titreşimli sistemlerin uygulanması ile ortaya çıkarılmıştır. TESLA bulduğu sistemle yeryüzünde mevcut tüm madenlerin, petrol ve su gibi kaynakların rahatlıkla keşfedileceğini söylüyordu. Bu olay yakında gerçekleşti. Şimdi NASA bu sistemle çöllerde 1 km'den daha derinlerde su bulunabileceğini söylüyor.

TESLA, bütün buluşlarını hep insanlık hayrı için yapmıştı. Fakat büyük güçler bunların bir kısmını, kendilerinin güçlü olmaları ve dünyaya hakim olma isteği adına maalesef kötü niyetle kullanmaya başladılar. Buna en büyük örnek Amerika'nın Alaska'da 1995'ten beri kurmaya başladığı HAARP (High Frequency Active Auroral Research Program) Yüksek Frekanslı Aktif Auroral Araştırma Programı isimli projedir.

TESLA, 1893'te uzay boşluğunda kullanılabilir enerjiler olduğunu ve bunun telsiz sistemlerle dünyaya aktarılabilirliğini ve bir merkezde üretilen elektriğin radyo dalgaları gibi telsiz olarak çok uzak mesafelere ulaştırılabilirliğini söylüyordu. Boşluk enerjisi için dünyadan iyonosferin belli bir seviyesine yüksek frekanslı akım aktararak iyonosferdeki enerjinin açığa çıkarılarak dünyada istenilen noktaya yönlendirilebileceğini iddia ediyordu. Bu çalışma çok masumane bir çalışma olup, başarıya ulaşması halinde dünyayı bugünkü enerji kirliliğinden, korkunç enerji nakil hatlarından kurtaracak çok ileri bir teknoloji olacaktı. Fakat o zaman A/C enerjiye ve nakil hatlarına yatırım yapan büyük güçler bu çalışmayı baltaladılar. Finans gücü olmayan TESLA da pes etmek zorunda kaldı. Ölümünden sonra kaybolduğu iddia edilen TESLA'nın sandıklar dolusu çalışmalarına Amerika gizli servisinin el koyduğu sonradan ortaya çıkmıştır. Bazı çalışmaları da bir şekilde başkalarının eline geçerek onlar adına patent alınmıştır.

Pentagon'un, uzun yıllar bu bilgi ve belgeler üzerinde çalışarak harp teknolojilerini geliştirmiş olduğu, şimdi de TESLA'nın iyonosfer enerjisi hakkında geliştirdiği projeyi çarpıtarak HAARP Projesi adı altında çok tehlikeli bir şekilde kullandığı iddia ediliyor.

HAARP Projesi, ABD Hava ve Deniz Kuvvetleri ile 8 üniversitenin bilim adamları ve Arco Şirketi tarafından yönetiliyor. Resmi açıklamalara göre HAARP Projesi'nin gayesi;

- Denizaltılar ile haberleşmeyi kolaylaştırmak,
- Radar sistemlerini geliştirmek,
- Çok geniş alanlarda ABD ordusunun haberleşmesini sağlamak,
- Yeryüzünün topografik haritasını çıkarmak,
- Petrol, doğalgaz ve maden yataklarını tespit etmek,
- Alçak irtifadan uçan füze ve hava araçlarını imha etmek.

HAARP Projesi karşıtı olanların iddiası ise;

- Dünya iklimini değiştirebilirler,
- Kutupları eritip yerinden oynatabilirler,
- Ozon tabakası ile oynayabilirler,
- Dünyanın çeşitli yerlerinde depremler yaratabilirler,
- Okyanus dalgalarını kontrol edebilirler,
- Dünyanın enerji kuşakları ile oynayarak insan biyolojisini ve beynini etkileyebilirler,
- Radyasyon yaymadan termonükleer patlama oluşturabilirler,

Dünyada son zamanlarda yaşanan iklim değişikliklerine, sıklaşan depremlere, insan psikolojisindeki bozukluklara, küresel ısınmanın ve çevre olaylarının önlenmesinde Amerika'nın lakayt kalışına baktıkça insan neden bütün bunlar olmasın ki diye düşünmüyor değil. Bu konuda iddialar pek çok. 17 Kasım 1999'da Kocaeli depremine, uzak doğudaki tsunamiye ve daha pek çok tabiat olayına bu projedeki deneylerin sebep olduğu ileri sürülüyor.

NATA İNŞAAT TURİZM TİC. ve SAN. A.Ş.

Firma Kuruluş Tarihi: 1997

Firma İletişim Adresleri:

Ayaş Yolu 21.km Çatalca Sokak, No: 238 Sincan
06930 Ankara / TÜRKİYE

Tel : +90 312 269 12 32

Fax : +90 312 270 03 15

Web : www.nata-group.com

E-mail : info@nata-group.com

Firma Yetkilileri:

Namık TANIK

Yönetim Kurulu Başkanı

A. F. Cüneyt KANDEMİR

Yönetim Kurulu Üyesi & Genel Müdür (Net Yapı)

Murat KULAK

Genel Müdür

Faaliyet Alanları

- İnşaat Sektörü
 - o Altyapı Projeleri

o Üstyapı Projeleri

o Uluslararası Projeler

- Gayrimenkul Proje Geliştirme ve Yatırımı

- Beton ve Betonarme Sektörü

o Beton ve Betonarme Boru

o Prefabrik Yapılar

- Çimento Sektörü

- Enerji Projeleri

- Havacılık ve Hava Taşımacılığı

Gruba Dahil Firmalar

- Ankara Beton Boru San. ve Tic. A.Ş.

- Nata İnşaat Turizm Tic. ve San. A.Ş.

- MNM Avrasya Orman İşl. Otom. Hayv. Turizm
Enerji İnşaat San.ve Tic. Ltd. Şti

- Net Yapı ve Tic. Müh. Mim. Müh. Ltd. Şti.

- Dolunay Ormancılık Tic. Ltd. Şti.

- Korudağı Madencilik İnş. San ve Tic. A.Ş.

- Şehir Gayrimenkul Yatırım İşl. ve İnş. Taah.
Tic. A.Ş.

- HSN Elektrik Üretim A.Ş.

- Akanay Spor Merkezi İşletme İnş. Turizm ve
Tic. Ltd. Şti.

Ortak Girişimler

- İştirak şirketlerimizden olan Dolunay
Ormancılık Ticaret Limited Şti. Antares Alışveriş
ve Yaşam Merkezi projesini gerçekleştirmiştir.

Kalite Belgeleri

- Nata Şirketler Grubu ürünlerinin kalitesi TSE
ve TSEK belgeleriyle,

- Yönetim anlayışı TSE ISO 9001:2008
Kalite Yönetim Sistemi, TS EN ISO 14001
Çevre Yönetim Sistemi, TS 18001 İş Sağlığı
ve Güvenliği Yönetim Sistemi belgeleriyle
tescillenmiştir.

Hasköy Köprülü Kavşağı

Kuşulu Köprülü Kavşağı

VARYAP VARLIBAŞLAR YAPI SAN. ve TUR. YAT. TİC. A.Ş.

Kuruluş Tarihi: 1975

İletişim Adresi: Varlıbaş Center Değirmenyolu Cad. Çetinkaya Sok. No:22
İçerenköy / İstanbul

Tel : 0 216 574 30 00

Faks : 0 216 574 14 90

Web : www.varyap.com

E-mail : info@varyap.com

Yönetim

Süleyman VARLIBAŞ	Varlıbaş Holding Yönetim Kurulu Başkanı
Erdinç VARLIBAŞ	Varyap CEO
Metin VARLIBAŞ	Yönetim Kurulu Üyesi
Salih ALTUNBAŞ	Yönetim Kurulu Üyesi
Ercan VARLIBAŞ	Yönetim Kurulu Üyesi

Faaliyet Alanları

İnşaat, Gayrimenkul, Taahhüt, AVM, Enerji, Sağlık, Turizm

Gruba Dahil Firmalar

Varyap Varlıbaşlar Yapı San. ve Tur. Yat. Tic. A.Ş.

Atapark AVM İnşaat San. Tic. A.Ş.

Varlıbaş Turizm A.Ş.

Varen Enerji A.Ş.

Küresel İnşaat A.Ş.

Chenoa Bilişim A.Ş.

Varyap Kentsel A.Ş.

Varlıbaşlar İnşaat Ltd. Şti.

VGI İnşaat Ltd. Şti.

Varlıbaş Sigorta Ltd. Şti.

Zeno Yapı San. Ltd. Şti.

Akışık Eği. Öğr. Kur. Ltd. Şti.

Meritler İnşaat Ltd. Şti.

Varyap Güvenlik Ltd. Şti.

VSY Varlıbaşlar Sağlık Yatırımları ve Hizmetleri Ltd. Şti.

Ortak Girişimler

Varyap - Uzunlar Ortak Girişimi (Seyrantepe Spor Kompleksi İnşaatı)

Varyap - Gap İnşaat Ortak Girişimi

Kalite Belgeleri

ISO 9001 Kalite Belgesi

ISO 14001 Çevre Yönetimi

OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği

Varyap Meridian
Ataşehir-Istanbul

Seyrantepe Spor Kompleksi
İstanbul

TACA İNŞAAT ve TİCARET LTD. ŞTİ.

Firma Kuruluş Tarihi : 1988

Adres: Çağlayan Mah. Barınaklar Bulvarı 2011. Sok, No: 10

07230 ANTALYA / TÜRKİYE

Tel: 0 242 324 51 92

Fax: 0 242 324 36 19

e-mail: info@taca.com.tr / taca@taca.com.tr

http: www.taca.com.tr

Firma Yetkilileri

Tayyar AKKURT Yönetim Kurulu Başkanı

Hale AKKURT Yönetim Kurulu Üyesi

Uğur Servet KELEŞ Teknik İşlerden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi

Aykut ÜREten Mali ve İdari İşlerden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi

Cüneyt SOYEL Finans ve Satın Alma Koordinatörü

Seden AKKURT Teknik Ofis Koordinatörü

Seden CANKALP İdari İşler ve İnsan Kaynakları Müdürü

Faaliyet Alanları

- Alışveriş Merkezleri
- Kültür ve Kongre Merkezleri
- Otel ve Tatil Köyleri
- Konut Yapıları

Istanbul Kongre Merkezi

Forum Mersin AVM

Sanat

Sanat ortamı ve durağanlık

Mehmet Kıyat, Ankara'nın en önemli sanat galerilerinden birinin sahibi. Kendisi bugüne kadar tüm duayen ressamların sergisini açmayı başarmış ancak onu sanatçı yapan kişiliğinin ardında yazdığı dizeler geliyor. 27 şiir kitabı yayımlandı bugüne kadar. "Hobisi olmayan galericilik yapamaz." diyen Kıyat, birbirinden değerli tablolardan yayılan büyü ile şiir yazmaya devam ediyor. Mesleki tecrübesine asker olarak başlayan Mehmet Kıyat, askeri disiplinin sanattaki geniş ufuk ile birleşen öyküsünü İnşaat Sanayii'ne anlattı.

Sanatla iç içe giden yaşam öykünüzü kısaca anlatabilir misiniz?

Sanata ilgim şiirle başladı. İlkokul yıllarımda komşular toplanırdı; ben onlara Yunus Emre, Karacaoğlu, Kerem ile Aslı'dan şiirler okurdum. Lise yıllarımda şiir de yazmaya başladım. Şiirlerim birkaç dergide de yayımlandı.

İlk şiir kitabım 1962 yılında, son şiir kitabım (27.) ŞİİRSE BEKLER BENİ Mart - 2010'da yayımlandı. 1978 yılında da Ankara'da kişisel bir resim sergisi açtım. 1980 yılı Mart ayında Hv. Kd. Binbaşı olarak kendi isteğimle emekliye ayrıldım. 1983 yılı sonunda, Ankara-Kızılay'da bir iş merkezinin 7. katında küçük bir sanat galerisi açtım. 1984 yılı başlarında 6 kişilik bir grup sergisi, hemen arkasından Hamit Görele, Jak İhmalyan ve İsmail Altınok'un resimleriyle üçlü bir sergi ve sonra da ilk kişisel sergi olarak Orhan Peker (1927-1978) sergisini açtım.

O yıllarda resim satışlarında kıpırtı başlamamıştı daha. Balgat'ta Havacılar Kooperatifi'ndeki dairemi satıp Orhan Peker'in (23 resim) resimlerine yatırmıştım. Tanıdıklar "Ev satılıp resim alınır mı?" diye takılmışlardı bana ama ben haklı çıktım. Bugüne dek yirmiye yakın Orhan Peker sergisi açtım.

Sonra da kişisel sergiler arka arkaya gelmeye başladı.

1985 yılında, Cinnah Caddesi Enis Behiç Koryürek Sokak'ta ilk; 1987 yılında aynı apartmanın altındaki yeri de alarak ikinci galerimizi açtım. 1996 yılında İstanbul

Teşvikiye'de 400 metrekairelik bir sanat galerisi daha açtım. Orada da çalıştığımız sanatçıların İstanbul sergilerini açarak sanata hizmet için elimden geleni yaptım, yapıyorum.

Bu arada İskenderun'da kişisel bir resim sergisi daha açtım. Ancak benim için şiir çalışmaları hep önde gitti. Resme fazla zaman ayıramadım. Son yıllarda biraz hızlandı ama büyük resimler için zamanım olmadı. Hep küçük küçük işler. Bu nedenle resimde **amatör** sayıyorum kendimi. Şiire ise dünyada benim gibi çalışan olduğunu sanmıyorum. Mayıs 2010'da üç kitap, Ekim 2010'dan sonra da yıl bitmeden üç kitap daha yayımlamayı düşünüyorum.

Resme profesyonel bir gözle bakmayı nasıl öğrendiniz?

Önce, bir işi sevmek gerekiyor. Bu, resim için de böyle. **Kitaplar, müzeler, sanat galerileri** derken bir göz eğitimi de alıyor, zamanla da iyiyle-kötüyü, değerliyle-değersiz ayıracak duruma geliyorsunuz. Soyut – somut, benim için önemli olan **sanatsal ölçütler**. Bana da **bağışlamaz zaman** öğretti bunları ama zamanla daha çok şey öğreneceğiz, bunu da biliyorum.

Sanat galerinizde yer alan sergilerinizden sizin için en özel olanı ve sanat galerinizde yaşadığınız bir anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Özel sergilerimiz çok oldu. Önce Orhan Peker. 1988 yılından 1996 yılına dek 9 Nuri İyem sergisi, daha sonra 2 sergi daha... Zeki Faik İzer, İbrahim Safi, Ferruh Başağa, Turgut Atalay, Celal

Tutant, Mümtaz Yener, İbrahim Balaban, Şeref Bigalı, Abdurrahman Öztoprak, Ali Demir, Ali Candaş, Orhan Taylan sergileri. Bunlar Ankara dışındaki sanatçılarımız; Ankara’da ise Eşref Üren, Cemal Bingöl, Kayıhan Keskinok, Adnan Turani, Lütfü Günay, Nihat Tandoğan, Mustafa Ayaz, Vedat Can, İhsan Çakıcı, Söbüta Özzer...

Adı geçen sanatçıların sergileri, benim için daima özel ve heyecanlandırıan sergiler oldu. Giderek şunu daha iyi öğrendim; bir hobisi olmayan kişi sanat galericiliği yapamaz. Her sergide birkaç resim satılabilirse iyi diyoruz. Sabahtan akşama, hobisi olmayan kişi nasıl zaman geçirecek? Ya okuyacak, ya yazacak ya da desen-resim çalışmalarıyla sıkılmadan geçirecek günleri. Yoksa bunalıma girer kişi.

Bu nedenlerle sanat galericiliği şiirimi de zenginleştirdi. Daha çok okuyup, daha çok yazacak zamanım oldu.

Bir resimde sizin için neler önemli?

Resimde denge, yani kompozisyon çok önemli. Pıt pıt bir çalışmadan daha çok, yazı yazar gibi resim yapan sanatçılar beni daha çok etkiler. İşine tutkuyla bağlı, paletinde boya kurumayan

ve giderek bir dil oluşturan sanatçıdan yana oldum hep. Bu şiirde de böyle. Okumadan, çalışmadan olmaz. “Sen çok çalış da birbirlerine biraz benzesin işlerin.” derim sanatçılara. Acısıyla, tatlısıyla tüm dünyayı izlememiz gerekiyor. Sanatta “**bananecilik**” bana göre değil.

Ankara halkının sanata ilgisi ve bakışına dair değerlendirmeleriniz nedir?

Ankara’da ve de Türkiye’nin diğer kentlerinde sanata ilgi yeterli değil. Oysa **resim** ve **heykel** bir yatırım aracı, bir kültür göstergesi. Son elli yılda plastik sanatlardan daha çok **prim** yapmadı hiçbir şey. Hele dünyayı düşünürseniz belki de yüzlerce yıldır sanat yapıtı kadar değerlendirmedi diğer yatırım araçları. Bizde devrim 1980-1996 yılları arasında oldu daha çok. O yıllarda devlet kurumları ve özel kurumlar koleksiyonlarını çok zenginleştirdiler. Ne yazık ki son yıllarda bu ilgi giderek azaldı. Herkes **gösterişe** düştü. Son verilere göre **lüks tüketim** çok artmış. Birçok kez yinelediğim gibi, resimleri de boyunlarına asıp gezebilirler alacaklar ama bu olası olmadığı için **herkese gösterip, çalım satacakları** şeyleri alıyorlar. Bu da ayrı bir **kültürsüzlük**!

Batı da bizdeki ilgisizliğe sesini çıkarmıyor. **“Sanata daha çok değer veriniz.”** diyemiyorlar. Sanata daha çok değer verilince, insanlar uyanıp **soru** sormaya, haklarını daha iyi savunmaya başlayacaklar. Bu da batının işine gelmiyor. Ülkemizi geriye götürecek şeyleri daha çok destekliyorlar. Bizleri birbirimize düşürmek, ülkemizi çökertmek için ellerinden geleni yapıyorlar.

Boş duvarlar karşısında nasıl zaman geçiriyor insanlarımız, buna da çok şaşıyorum.

Askerde olduğu gibi sanata da estetikle birlikte disiplinin faydalarına ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

Askerlikteki disiplini, sanattaki geniş ufuk ve **aydınlıkla** birleştirdiğinde daha başarılı oldum diyebilirim. Bu biraz da kişinin yetişmesiyle ilgili ama her yaratık gibi insan da içinde olduğu ortamdan ister istemez etkileniyor.

Şair kişiliğinize ilişkin olarak, ne zamanlar şiir yazıyorsunuz ve şiir yazarken nasıl bir duygu yoğunluğu yaşıyorsunuz?

Şiir çalışmalarım son yıllarda iyice hızlandı. Belki de dünyada benim kadar çok çalışan sanatçı

azdır. Evde ve galerimizde **çalışmadığım gün yok** diyebilirim. Yürürken yakaladığım dizeyi de hemen yazar, sonra ondan da yararlanırım. Mart ayında 2 kitap yayımlandı. Belki Mayıs ve Ekim’de 3’er kitap daha yayımlanacak. Böylece otuz kitabın üzerine çıkmış olacağım.

İmge ağırlıklı bir şiirin peşinde oldum hep. Herkesin derdiyle dertlendim. Sanatın tüm dallarındaki ilgisizlik şiir için de geçerli. Her kitabımdan en az 500-600’ünü imzalıyorum, yani hediye ediyorum. Yazmak zor, yayımlamak zor. **Adam gibi adam** listesi yapıyor, imzalıyor, posta veya kargoyla gönderiyorsunuz. Çoğunun masasında kurum telefonu var. Bir telefon açıp ya da iki satır yazıp teşekkür edebilen kişi çok az. Böyle davranan kişinin kimseyi eleştirmeye de hakkı olamaz. Bu nedenlerle şiirlerim de giderek daha eleştirel olmaya başladı. Geçen yıl yayımlanan, bir kitabımın adını AYDIN KARANLIĞI koyup “Bu bir aydın karanlığı dostum/ Sözle yazı karışmış birbirine” demek zorunda kalıyorum ama umut hep gündemde; herkes **es** geçse de tarihin es geçeceğine inanmıyorum. Herkesin çekemezliği, kıskançlığı ve kötülüğü de kendine kalacak sonunda.

Hazırlayan : Prof.Dr.Şükrü KIZILOĞ

Tasarım : Gülşen KARAGÖZ

Hayat bisiklete binmek gibidir. Pedal çevirmeyi bırakmazsanız, düşmezsiniz.

Claude PEPPER

VASIYET

Dul kadın arkadaşlarına anlatır;

- Kocam bana 3 zarf bıraktı. Birincisinde 1.000 Euro vardı.

"Ne için?" sordu birisi.

- Zarfın üstünde 'mezar çiçekleri için' yazıyordu. İkinci zarfta da 2.000 Euro vardı.

- O ne içindi?

- Bu zarfın üstünde 'güzel bir tabut için' yazıyordu.

- Eşin iyi düşünmüş. Peki üçüncü zarfta ne vardı?

- Onda 10.000 Euro vardı ve zarfın üstünde 'güzel bir taş için' yazıyordu.

Parmağındaki yüzüğü gösterip: "Çok güzel dimi?" der...

ACINMAKTANSA KISKANILMAK DAHA İYİDİR...

HEREDOT

SAKAL

Evli adama sevgilisi durmadan sakalını kesmesi için baskı yapar. Adam yalvarır :

- Başka şey iste sevgilim. Karım sakalıma bayılıyor... Beni öldürür vallahi...

Sevgilisi o kadar ısrar eder, o kadar dırdır yapar ki adam dayanamaz gider kestirir sakallarını...

Geceyarısı eve döner, uyumakta olan karısının yanına sessizce uzanmaya çalışırken kadın uyanır ve karanlıkta elini uzatır. Kocasının yanağını okşar ve uyku sersemi mırıldanır;

- Özcan, sevgilim. Bu saatte burada ne işin var?

KADINLARA VERİLMEMESİ GEREKEN ŞEYLER

- ❖ Direksiyon
- ❖ Ayna
- ❖ Kredi kartı
- ❖ Şirket hisselerinin % 51'i
- ❖ İnsiyatif
- ❖ Fala hazır kahve fincanı
- ❖ Eski sevgiliyle çekilmiş resimler

TARTIŞMA TEKNİKLERİ

Kadın, bir tartışmada, her zaman son sözü söyler.
Bu sözden sonra erkeğin söyleyeceği her şey, yeni bir tartışma konusudur.

Nokta kadar menfaat için, virgül gibi eğilenler, sonunda düz hat olup çiğnenmeye mahkûmdurlar.

La Edri

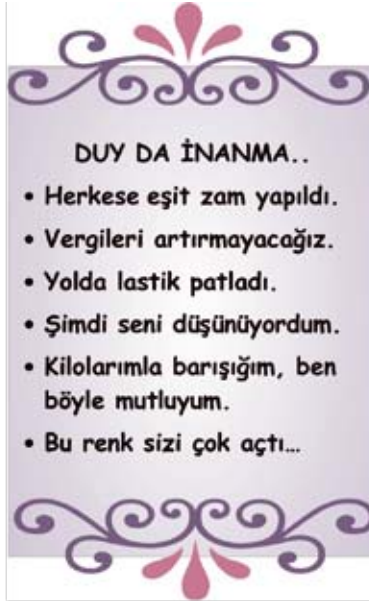
DEPRESYON

Psikiyatri profesörü, dersinin başında anlattığı "Manik Depresyon"u anlayıp anlamadıklarını öğrenmek için tipik bir örnekle öğrencilerine sormuş;

"Bir adam, aynı anda geriye, ileriye hızla gidip geliyor, 1 dakika süreyle avazı çıktığı kadar bağıyor, sonra da hiçbir şey olmamış gibi, gidip yerine oturuyor, oturduğu yerde kontrol edemediği hareketler yapıyor mesela bacak bacak üstüne atıyor sonra birden indirip sigara yakıyor... Sizce bu adam nedir?"

Arka sıralardan bir ses gelmiş,

"Bir futbol takımının teknik direktörü.."

DUY DA İNANMA..

- Herkese eşit zam yapıldı.
- Vergileri artırmayacağız.
- Yolda lastik patladı.
- Şimdi seni düşünüyordum.
- Kilolarımla barışığım, ben böyle mutluyum.
- Bu renk sizi çok açtı...

ERKEKLER İÇİN KURSLAR

- Yemek yaparken mutfak ve duş alırken banyoyu savaş alanına çevirmeme teknikleri.
- Kirli çorapların yatağın yanına değil çamaşır sepetine atılması gerektiği konusunda ikna çalışmaları.
- Geceden çıkarılan eşyaları sormadan bulabilme pratikleri.

HIRSIZIN BÖYLESİ

Adamın arabası çalınır. 2 gün sonra araba geri gelir ve bir not vardır içinde; "Özür dilerim arabanızı aldım ama karım doğum yapacaktı... Kendimi affettirmek için yarın tiyatroya eşiniz ve sizin için 2 bilet aldım, hatamı telafi etmek için ben de orada olacağım, lütfen kabul edin."

Adam duyulanır, eşiyle tiyatroya giderler, adam yoktur ama memnun eve dönerler. Ev soyulmuştur ve duvarda bir not vardır;

"Abi tiyatro nasıldı?"

Devlet Bakanı Zafer Çağlayan'a İNSAN Dergisi 117. Sayısı Kapağının Orjinal Örneği Sunuldu

Ankara Sanayi Odası “10. ASO Gündem Toplantısı” Devlet Bakanı Zafer Çağlayan’ın katılımıyla 9 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirildi.

Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Çağlayan, toplantıda yeni dış ticaret stratejileri konusunda bilgi verdi. Toplantının sonunda İNTES Başkanı M. Şükrü Koçoğlu, Zafer Çağlayan’a İNTES İNSAN Dergisi’nin 117. sayısının kapağı olarak kullanılan, Sayın Çağlayan’ın bir karikatürünün orjinalini takdim etti.

Mesleki Eğitimde Yeni Bir İşbirliği

MEB Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ile İNTES arasında Protokol imzalandı.

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası mesleki eğitimde yeni bir işbirliği adımı attı. Milli Eğitim Bakanlığı Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ile İNTES arasında 18 Mart 2010 tarihinde “Mesleki ve Teknik Eğitimde İşbirliği Protokolü” imzalandı.

İnşaat sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli işgücü taleplerinin karşılanması, İmar Kanunu ve diğer mevzuatlardan kaynaklanan işgücünün mesleki niteliklerinin belgelenmesi çalışmalarında kurumlar arası işbirliği, protokol çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

Böylece, işgücünün mesleki kapasitesinin geliştirilmesi süreci hızlanacak ve inşaat sektöründe daha kaliteli bir üretim mümkün hale gelecektir.

İnşaat Sektöründe Türkiye - İran İşbirliği

İNTES ile İran Uluslararası Müteahhitler ve Müşavirler Birliği arasında Tahran'da işbirliği anlaşması imzalandı.

İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad'ın talimatları ve görevlendirmesi ile Farasat Technical And Engineering Services Export Development Co. ve (ICCA) International Consultants & Contractors Association Of Iran kuruluşları Başkanı Mohammed Reza Ansari'nin davetlisi olarak 1-2 Mayıs 2010 tarihlerinde Tahran - İran'a bir iş seyahati düzenlendi.

Seyahate İNTES'ten Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile Denetleme Kurulu Başkanı katıldı. İran tarafından ise toplantılara ICCA ve FARASAT'ın Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri iştirak ettiler.

Ayrıca, İran İhracatı Geliştirme Bankası Genel Müdürü Kourosh Parvizian ilk gün yapılan toplantıya iştirak ederek Türkiye'ye verdikleri önemi ve Türkiye - İran işbirliğine verecekleri destekleri açıkladı.

Birinci gün akşam ICCA tarafından yemekli, genişletilmiş bir toplantı düzenlenmiş, bu toplantıya ICCA'nın önde gelen üyelerinin yanı sıra heyete verilen önemin bir göstergesi olarak İran Ulaştırma Bakanı ve İran Ticaret Bakan Yardımcısı katılmışlardır.

Toplantıların sonucunda;

- İran'daki ihaleler, yatırımlar, yap-işlet ve yap-işlet-devret gibi finansman modellerinin Türk firmalara açık olduğu, Türkiye'deki yatırımlara İranlı kuruluşların finansman desteği sağlayarak

katılabilecekleri,

- İran İhracatı Geliştirme Bankası'nın bu işlemler için yaklaşık 2 milyar dolar kaynak ayırdığı,

- Türk ve İranlı firmaların ambargo uygulanmayan üçüncü ülkelerde İran Eximbank'ın finansman desteği ile iş yapabilecekleri,

- İran İhracatı Geliştirme Bankası'nın teminat mektubu, teşvik, sigorta ve finansman konularında işbirliğine hazır olduğu,

- Farasat Şirketi'nin Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad'ın talimatı ile yurtdışında güçlü bir yapı için kurulduğu ve Türk firmalarla işbirliğine hazır olduğu,

- İNTES'in vereceği Mesleki Yeterlilik Belgeleri'nin İran'da geçerli olması için çalışmaların başlatılacağı,

- Tarafların her iki ülkede çalışmak üzere müracaat eden firmaları, üyeleri bazında inceleyerek bilgi verebilecekleri gibi konularda mutabakat sağlanmış ve bu çerçevede her iki kuruluşla protokol imzalanmıştır.

Anlaşmaya İNTES adına Başkan Şükrü Koçoğlu ve ICCA Başkanı Mohammed Reza Ansari imza attılar.

İmza töreninde konuşan Ansari, İran ile Türkiye

arasında birçok nedenle işbirliği potansiyeli bulunduğunu belirterek "Bir Türk İran'da, bir İranlı da Türkiye'de yabancılık çekmez. Kültürler yakındır. Bunlar işbirliği için zemin oluşturmaktadır. Bizler bu zemini kullanmalıyız. Güzel bir başlangıç yapmayı diliyoruz. Hem İran'da hem Türkiye'de işbirliği yapar hem de başka ülkelerde birlikte iş yaparız." dedi. Ansari, ülke çapında 4 kuruluşta 2 bin üyesi olan kuruluşların tamamının ICCA'ya bağlı olarak çalıştıklarını, doğrudan ya da dolaylı tüm mühendislerin bu kuruluşa tabi olduklarını, ICCA'nın hem özel hem de devlet kuruluşlarını kapsadığını kaydetti.

İNTES Başkanı M. Şükrü Koçoğlu ise Türkiye'nin komşuları arasında en fazla sempati duyulan ülkenin İran olduğunu, iki ülke arasında kültürel bağlar bulunduğunu söyledi. Koçoğlu, iki ülkeyi bağlayan işler ve yatırımlarla her iki ülkenin bu ilişkiden yarar sağlayabileceğini vurguladı.

İmzalanan protokol uyarınca, taraflar arasında işbirliğini teşvik etmek ve anlaşılan konuları hayata geçirmek üzere her iki tarafın iştirak üyesinden oluşan ortak çalışma grubu oluşturulacak. Çalışma grubu, altı ayda bir Tahran ve İstanbul'da toplantılar düzenleyecek.

Haberler

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Firmaları Türkmenistan'da

Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, 15-17 Nisan 2010 tarihleri arasında müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmaları ile birlikte Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'a bir ziyaret düzenledi.

Bakan Çağlayan, ziyaret kapsamında Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbangulu Berdimuhamedov ile görüştü.

İnşaat ve Elektrik Enerjisinden Sorumlu Devlet Bakanı Yardımcısı Deryageldi Orazov ile bir araya gelen Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Orazov ile Türk inşaat şirketlerinin durumunu değerlendirdi. İkili görüşmeden sonra Bakan Çağlayan ve Orazov, Türk yatırımcılarının ve

Türkmen inşaat sektörü bakanlarının ve temsilcilerinin hazır bulunduğu toplantıya katıldı.

Toplantıda taraflar vize sorunu, banka teminat mektubu, hak edişlerin zamanında ödenmesi gibi sorunları değerlendirirken, bu ülkede yakın gelecekte yapılması planlanan müteahhitlik projelerine ilişkin konular da gündeme geldi. Toplantı sonrası 4 Türkmen bakanla Türk işadamları arasında görüşmeler yapılması kararlaştırıldı.

Bu ziyarete İNTES Yönetim Kurulu Başkan Vekili İsmail Çelik ile Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Adiloğlu iştirak etti.

Levent Güray'ın Dostları Kortlarda Bir Araya Geldi

İNTES Yönetim Kurulu geçmiş dönem üyelerinden ve Özdemir İnşaat Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı merhum Levent Güray anısına düzenlenen **Levent Güray Cup Çiftler Tenis Turnuvası** 30 Nisan 2010 tarihinde başladı

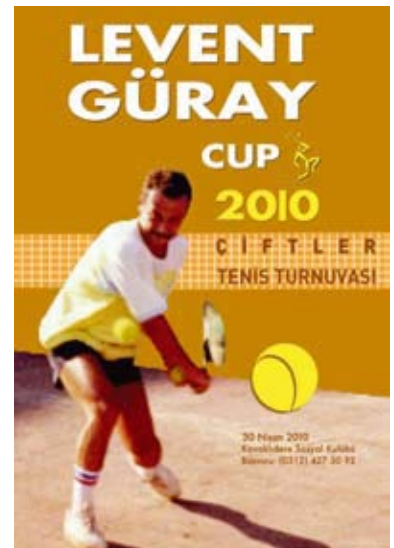
Turnuva'ya 54 bayan, 114 erkek çift olmak üzere 168 çift katıldı. 60'tan fazla maç yapıldı.

Kavaklıdere Sosyal Kulübü'nde gerçekleştirilen maçlar çok geniş bir yelpazeden katılımcı ile

gerçekleşiyor. Levent Güray'ın tüm dostlarını bir araya getiren etkinlik, inşaat sektörü temsilcilerinin de büyük ilgisi ile gerçekleşiyor.

Sektörümüzden Burçin Kargın, Celal Sever, Deha Emral, Edip Yenigün, Erdal Eren, Nihat Özdemir, Serdar Bilgin, Turan Öztoygur, Uğur Koçoğlu turnuvaya katılanlar arasında.

Çok sayıda tenis severin yoğun ilgisi ile gerçekleşen Turnuva, Haziran ayında şampiyonunu ilan edecek.

İNTES Mevzuat ve Endüstriyel İlişkiler Komisyonu “Yurtdışı İstihdam” Özel Gündemi ile Toplandı

Türk müteahhitlik hizmetleri sektörünün dünya ölçeğinde iş potansiyeli, yıllar içinde çarpıcı bir artış göstermesine rağmen Türk işçisi istihdam sayısının paralel biçimde artmadığı dikkate alınarak İŞKUR tarafından yurtdışında uygulanmakta olan tip iş sözleşmelerinin değerlendirilmesi amacıyla üye firmalarının ve İŞKUR’un yetkili temsilcilerinin katılımıyla iki ayrı çalışma toplantısı gerçekleştirildi.

İŞKUR Genel Müdür Yardımcısı Kazım Yiğit başkanlığında, İŞKUR İstihdam Daire Başkanı Faruk Şahin ve Kurum yetkilileri ile İNTES üyesi firma temsilcilerinin geniş katılımıyla gerçekleştirilen İNTES Mevzuat ve Endüstriyel İlişkiler Komisyonu Toplantıları son derece verimli geçti.

Toplantılarda İŞKUR uygulamaları konusunda yapılabilecek çalışmalara ve yurtdışı istihdamda karşılaşılan sorunlara ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu.

Her iki toplantıda gündeme gelen ve İŞKUR uygulamaları dışında kalan sorunları içeren özet bir rapor İNTES tarafından Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer’e sunuldu.

İlk toplantıda öncelikle yurtdışı iş sözleşmeleri konusunda İŞKUR tarafından iletilen değişiklik önerileri değerlendirildi; ikinci toplantıda ise sözleşmelerin taahhütname olarak düzenlenmesi konusu ele alındı.

İkinci toplantıda 4 Nisan 2008 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen yurtdışı istihdam konulu Çözüm Arama Konferansı’nda Prof. Dr. Ömer Ekmekçi tarafından gündeme getirilen ve İŞKUR’un tek tek iş sözleşmelerini onaylaması yerine işverenle İŞKUR arasında genel bir taahhütname düzenlenmesi ve iş sözleşmelerinin özel şartlarının ayrıca işçi ve işveren tarafından belirlenmesi konusu değerlendirilerek bu yönde çalışma yapılması uygun bulundu.

Toplantıda yapılan görüşmeler çerçevesinde oluşturulan “Yurtdışı İstihdam Taahhünamesi” taslağına, üyelerden ve akademisyenlerden alınan görüşlerle son şekli verildikten sonra İŞKUR’a iletili.

MYK Sektör Komitesi Akşam Yemeğinde Bir Araya Geldi

MYK İnşaat Sektör Komitesi, MYK tarafından inşaat sektöründe meslek standardı hazırlamak üzere yetkilendirilen Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası tarafından hazırlanan 4 taslak meslek standardını görüşmek üzere 21 Nisan 2010 tarihinde toplandı.

Toplantıda standardı hazırlanan, ilgili kurum ve kuruluşlara görüşe gönderilen ve gelen görüşler değerlendirilerek revize çalışmaları tamamlanan;

- **Dozer Operatörü** (Seviye 3),
- **Ekskavatör Operatörü** (Seviye 3),
- **Greyder Operatörü** (Seviye 3),
- **Silindir Operatörü** (Seviye 3)

taslak meslek standartları Komite üyeleri tarafından incelendi, tartışıldı ve gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra MYK Yönetim Kurulu'nun onayına sunulmasına karar verildi.

Yoğun geçen bir günün ardından Sektör Komitesi üyeleri, Komite Başkanı Mustafa Demir ve MYK Daire Başkanı Firuzan Silahşör, komite üyelerinden bazıları ve İNTES meslek standartları hazırlama ekibi akşam yemeğinde bir araya geldi.

MEHMET SERT
1929-2010

Acı Kaybımız

Üye firmalarımızdan Yüksel İnşaat A.Ş. Kurucu Ortağı - Onursal Başkanı, camiamızın seçkin temsilcilerinden Mehmet Sert beyefendiyi kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz.

Kıymetli ailesi ve Yüksel İnşaat başta olmak üzere tüm camiamıza başsağlığı ve sabır, merhuma Allah'tan rahmet dileriz.

20 Mart 1929'da Konya Beyşehir'de doğdu. Babasının işi dolayısıyla ortaokula Konya Ereğli'de devam eden Sert, lise tahsilini Konya Ticaret Lisesi'nde Sümerbank'tan burslu olarak tamamladı. Okula devam ederken Sümerbank muhasebe servisinde part-time çalışan Mehmet Sert, liseyi bitirdikten sonra Sümerbank'ta tam gün çalışmaya başladı.

Çalışkanlığı ve azmi ile iş hayatına atıldığı Sümerbank'ta yöneticilerinin kısa zamanda sevgi ve takdirini kazanan Sert, hızla yükseldi. Sümerbank'taki başarılı çalışmaları ile dikkat çeken Sert, Türkiye Şeker Fabrikaları'na transfer oldu ve çalışma hayatındaki başarıları burada da artarak devam etti.

Şekerbank ve Şeker Sigorta'nın kuruluşlarında görev aldı ve Şeker Sigorta'nın hissedarı oldu.

1961 yılında İstanbul'da Fertaş Fermuar Sanayi firmasının % 50 hissesini satın alarak tekstil sektörüne adım atmış oldu.

Mehmet Sert, 1963 yılında Sazak ailesi ile Yüksel İnşaat A.Ş.'nin kurucu ortağı olarak inşaat sektörüne atıldı.

1970'li yıllarda Ferlas, Fersan gibi yan kuruluşlar kurarak, fermuar sektörünün gelişmesinde rol oynadı. Şeker camiasından hiç ayrılmayan Mehmet Sert, Şeker Sigorta hisselerini satın alarak Yönetim Kurulu Üyesi ünvanı ile sigorta sisteminin içinde çalıştı.

1988 yılında, hissedarı ve ortak olduğu kuruluşları Sert Holding çatısı altında topladı.

1990 yılında, Fransız kuruluşu olan Total Petrol'e bağlı Total Gaz firması ile Tüpgaz ve Astüp hisselerinin yarısını satarak, Türkiye'ye yabancı sermaye getirilmesinde katkıları oldu.

1990'lı yılların içerisinde turizm sektörüne atılarak Tuana Tatil Köyü'nü inşa etti. Soma'da bilimum kömür işletmelerine ortak olarak madencilik sektöründe de ilerledi.

1997 yılında Yüksel Holding'in kurulmasını sağlayan bir başkan olarak, Holding'in gelişmesi amaçlarıyla gruba Meksa Menkul Değerler, Yüksel Seramik ve Yüksel Dış Ticaret gibi şirketleri de ilave ederek, holdingleşme ve büyüme vizyonunu bütün Yüksel ailesine aşıladı.

2000 yılının başında Mustafa Kemal Atatürk'ün kurucusu olduğu TED Kolejleri ile görüşerek Ereğli'de halka hizmet etmek üzere, TED Konya Ereğli Koleji'ni kurdu. Kendisini çalışmaya adanmış bir insan olarak Abana - Siemens menşeli Abana Elektrik Motor Fabrikası'nı satın alarak çalışmalarına devam etti.

Mehmet Sert, Sazak ailesi ile birlikte sektörün en sıkıntılı olduğu dönemlerde dahi gösterdikleri bağlılık ve çalışma azmi ile mücadeleden vazgeçmeyerek Yüksel İnşaat'ın bugünlere gelmesine çok büyük katkılar sağladı.

Çalışanlarına her zaman sevgi ve saygıyla yaklaşan Sert, iş hayatında karşılıklı güvenin, saygının ve çalışan sadakatinin önemine inandı. Bu prensiplerinden asla ödün vermedi.

Sert, 8 Nisan 2010 tarihine kadar Yüksel İnşaat A.Ş. ve Sert Holding A.Ş.'deki görevlerine Onursal Başkan olarak devam etti.

Doğuş İnşaat Sofya Metrosu İnşaatı

2003 yılından bu yana Bulgaristan'da faaliyet gösteren Doğuş İnşaat'ın, 2008 yılında yapımını üstlendiği Sofya Metrosu genişletme çalışmaları kapsamında Almanya'dan aldığı "Tünel Delme Makinesi" resmi törenle hizmete girdi. Törene Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov ve Doğuş İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Gönül Talu'nun yanı sıra Bulgar kabinesi tam kadro katıldı.

2008 yılında yapılan ihalede Alman, İtalyan ve İspanyol şirketleri geride bırakarak 354 milyon dolarlık yatırım yapmaya hak kazandıklarını ifade eden Doğuş İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Gönül Talu, Bulgaristan'da altyapı projeleri yapmaya talip olduklarını ve 4 yıl içinde 1 milyar

dolarlık proje yapmayı planladıklarını kaydetti.

Sofya Metrosu'nun genişletilmesi çalışmaları 3,8 km ve 2,6 km olmak üzere iki kısımdan oluşuyor ve Doğuş İnşaat 4 istasyondan oluşan 3,8 km'lik bölümü inşa ediyor. Doğuş İnşaat'ın inşa edeceği güzergahın 3,2 km'sini tünel kazıları oluşturuyor. Törenle hizmete giren, kazı çapı 9,36 metre ve 85 metre uzunluğunda olan tünel delme makinesi günde yaklaşık 9 metre yol kat edecek.

Tünel delme makinesi dünyada tünel delmede en güvenli teknoloji olarak kabul ediliyor ve bu makine ile Sofya Metrosu tünel delme işleminin 15 ayda tamamlanması planlanıyor.

Kargın Alçı Günlük 600 Ton Kapasiteyle Üretim Yapıyor

1985 yılından itibaren güçlü organizasyon yapısı ve sonuç odaklı çalışma prensibini; inşasını gerçekleştirdiği baraj, gölet, sulama tesisi ve yol projelerinde ortaya koyduğu kalite ve yüksek teknoloji ile pekiştiren Kargın İnşaat, öz kaynaklarını ve sektördeki deneyimini kullanarak Kargın Alçı markası ile yeni atılımlarına devam ediyor.

Kargın Alçı, Kırıkkale ili Yahşihan ilçesinde, 90.000 metrekarelik alanda en son teknoloji ile desteklenmiş üretim sahası ile günlük 600 ton kapasiteli toz alçı ürün gruplarının üretimini gerçekleştirmektedir

Sanayide kaliteli üretimin vazgeçilmezi olan hammaddenin önemini bilerek hareket eden Kargın Alçı, bünyesinde bulunan 180 milyon ton yüksek rezerve sahip alçı taşı ocakları ile üretimini gerçekleştiriyor. Endüstriyel tesisler alanında uzmanlaşmış Türk mühendislerle birlikte en yeni makine, ekipman ve otomasyon sistemleri kullanılarak oluşturulan fabrikada teknolojinin son imkanlarıyla üretim yapılıyor, inşaat sektörünün ihtiyaç duyduğu en nitelikli ürünler ortaya çıkartılıyor.

Kargın Alçı olarak yapı sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla

perlitli sıva alçısından makine sıvasına, kartonpiyer alçısından saten alçıya 6 farklı toz alçı ürünüyle günlük 600 ton üretim yapılıyor.

Yapı sektörü zamanla yarıyor, dev projeler, aylar içinde tamamlanıyor. Bu zorlu süreçte çözüm ortağınız olarak yanınızda, yakınınızda olmayı, ulaşılabilir olmayı önemseyen Kargın yetkilileri, yapı sektörünün büyük projelere imza attığı İstanbul, Ankara, Kayseri, Samsun gibi bölgelere kolay ulaşım sağlayan ana arterlerin kesiştiği Kırıkkale - Kalecik yol ayrımında, Ankara'ya sadece 50 km mesafede yer alan Kargın Alçı fabrikasının demiryoluyla da desteklendiğini vurguluyor.

Ürünlerinden en iyi sonuçlar alınsın, ustalar deneyimlerini arttırsın diye Kargın Alçı bünyesinde yer alan eğitim şantiyesinde de düzenli olarak, Türkiye'nin dört bir yanından gelen misafirlere uygulamalı ve teorik eğitimler düzenleniyor, bilgiler paylaşıyor.

ODTÜ Kaynak Teknolojisi ve Tahribatsız Muayene Araştırma / Uygulama Merkezi

ODTÜ Kaynak Teknolojisi ve Tahribatsız Muayene Araştırma / Uygulama Merkezi, Türkiye - Almanya hükümetler arası teknik işbirliği projesi çerçevesinde 1988 yılında kurulmuştur. Alman Federal Malzeme Araştırma ve Test Enstitüsü (BAM-Berlin), Alman Tahribatsız Muayene Cemiyeti (DGZfP) ve Alman Kaynak Teknolojisi Enstitüsü (SLV) katkıları ile 8 yıl süren bu projede, kaynak teknolojisi ve tahribatsız muayene laboratuvarları kurulmuş, personelin Almanya'da ikişer yıl eğitilerek en üst düzeyde belgelendirilmeleri sağlanmıştır.

ODTÜ Rektörlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Merkez, Kaynak Teknolojisi Birimi ve Tahribatsız Muayene Birimi'nden oluşmaktadır. Merkez, ASNT'nin "Corporate Partner" ve Uluslararası Kaynak Enstitüsü (IIW) üyesidir.

21 yıllık kesintisiz faaliyetleri ile süreklilik arzeden, önemli bilgi ve tecrübe birikimine sahip Merkez'de, kaynak teknolojisi ve tahribatsız muayene alanlarında eğitim ve belgelendirme faaliyetlerinin yanı sıra, sanayimizin kaynaklı imalat ve tahribatsız muayene alanlarındaki test talepleri karşılanmakta; sorunların çözülmesi için danışmanlık hizmeti verilmekte ve yüksek lisans ve doktora seviyesinde araştırmalar yapılmaktadır.

Eğitim ve Belgelendirme Faaliyetleri

Merkez, kuruluşundan günümüze devam eden eğitim faaliyetleri ile kaynakçıları (belgelendirilen kaynakçılar > 3600), kaynak mühendislerini (diploma

verilen kaynak mühendisleri > 700), tahribatsız muayene uzmanlarını (tahribatsız muayene kurslarına katılanlar > 2250) yetiştirerek kaynak teknolojisi ve tahribatsız muayene alanlarında ülkemize önemli katkılarda bulunmaktadır.

Kaynak Teknolojisi Birimi'ndeki eğitim ve sınavlar, EN ve ISO standartlarına göre, GSI-SLV-Münih ile birlikte yapılmaktadır. Kaynak mühendisliği kurs ve sınavlarında Alman uzmanlar da görev almakta, diğer eğitim ve sınavlar yetkilendirilen uzmanlarca yapılmaktadır. Sınavlarda başarılı olanlara, Alman akreditasyon sistemi denetimindeki uluslararası geçerli GSI-SLV-Münih sertifikaları verilmektedir. GSI SLV-TR ile birlikte uluslararası kaynak muayene personeli (IWIP) eğitim ve belgelendirmesi yapılmaktadır. Merkez, kurulmakta olan ulusal kaynak eğitim / belgelendirme sistemine aktif olarak katkıda bulunmaktadır.

ODTÜ Tahribatsız Muayene Personel Sertifikalandırma Merkezi (ODTÜ-TMPMS) 2004 yılında ISO/IEC 17024 ve EN 473'e göre çok sektörlü alanda ultrasonik, radyografi, manyetik parçacık ve sıvı penetrant metotlarında seviye 1 ve seviye 2 belgelendirme için TÜRKAK tarafından akredite edilmiştir.

Merkez, Basınçlı Ekipmanlar Direktifi Ek-I Madde 3.1.3.'e göre yetkili olan Avusturya Tahribatsız Muayene Cemiyeti (ÖGfZP) ve TÜV-Austria ile protokol imzalayarak EN 473'e göre verilen ODTÜ belgelerinin bu kuruluşlarca onaylanarak basınçlı

kaplar direktifi kapsamına girmesini sağlamıştır.

Ülkemizde Amerikan Tahribatsız Muayene Cemiyeti (ASNT) uygulamalarının daha bilinçli gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla Merkez öncülüğünde ülkemizdeki ASNT üyelerinin de katılımıyla ASNT-Türkiye Birimi, 2008 sonunda ASNT tarafından resmen onaylanmış ve faaliyete geçmiştir.

Test ve Danışmanlık Hizmetleri

- **Tahribatsız Muayene Testleri** (*ultrasonik, radyografi, manyetik parçacık, penetrant, girdap akımları*)
- **Kaynak Testleri** (*Ürün ve metot vasıflandırma*)
- **Mekanik Testler**
Çekme (*EN 895, EN 15614-1, EN 10002, API 1104, ASME Sec IX, AWS D1.1, AWS D1.4*)
Brinell & Vickers Sertlik (*EN 1043, EN 15614-1, ASTM E92, ASTM E10*)
Çentikli Darbe (*EN 875, EN 15614, EN 10045*)
Eğme (*EN 910, EN 15614, API 1104, ASME Sec IX, AWS D1.1, AWS D1.4*)
Kaynaklı parçalar için darbe (*API 1104*)
- **Hasar Analizi** (*gevrek kırılma, yorulma, sürünme, korozyon*)

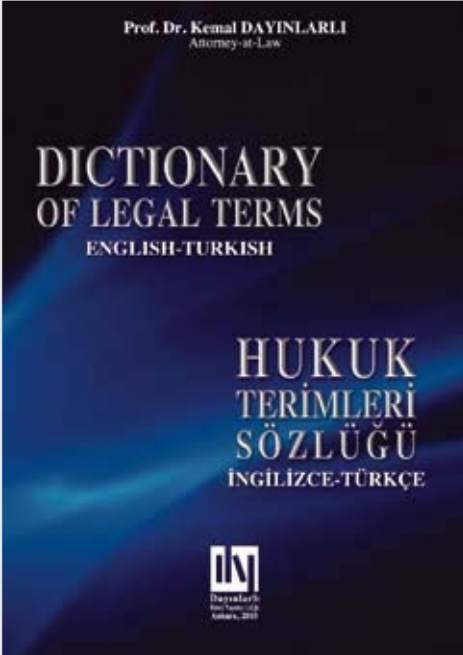
Daha Ayrıntılı Bilgi İçin:

<http://www.wtndt.metu.edu.tr>

Hukuk Terimleri Sözlüğü

İngilizce-Türkçe

Prof. Dr. Kemal DAYINLARLI

27 yıllık bir çalışmanın sonunda 2004 yılında Fransızca-Türkçe Hukuk Terimleri Sözlüğü'nün 3. baskısı ve aynı yıl Türkçe-Fransızca Hukuk Terimleri Sözlüğü'nün 2. baskısı yayımlanan Prof. Dr. Kemal Dayınlarlı'nın bu defa, 1050 sayfalık İngilizce-Türkçe Hukuk Terimleri Sözlüğü yayımlanmıştır.

Eserde, İngilizce hukuk terimlerinin sayısı ve bunların Türkçe karşılıkları hayli fazladır. Esasen hukuk terimlerinin her biri, belli bir hukuk kavramını kapsamına alıp onu biçimlendirerek aynen yansıtan deyimlerdir. Bu itibarla bu tür sözlüklerde örnek bolluğu, deyimlerin tam karşılığının verilebilmesi için izlenmesi gereken en iyi yoldur.

Bu eserde, Prof. Dr. Kemal Dayınlarlı'nın Türkiye'de ve Avrupa ülkelerinde yıllardır uğraşı alanı olan iç tahkim ve milletlerarası tahkim davalarında, gerek avukat gerekse hakem olarak ifa ettiği görevlerde karşılaştığı ve büyük bir özen ve dikkatle derlediği hukuk terimleri yer almıştır.

Öte yandan İngilizcenin, Avrupa Birliği'nde en çok kullanılan resmi dil olduğu dikkate alınırsa İngilizce-Türkçe Hukuk Terimleri Sözlüğü'ne sıklıkla başvurulması kaçınılmazdır. Zira Avrupa Birliği ile Türkiye arasında üyelik müzakereleri

halen devam etmektedir. Bu noktadan hareketle İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri kanun metinlerinde, içtihatlarında ve doktrinlerinde benimsenip kullanılan hukuk terimlerinin, Türkçe hukuk terimlerinden hangisinin tam karşılığı olduğu araştırılıp bulunmuş ve Sözlük'te yerlerine konulmuştur. Sözlük'te yer alan Türkçe karşılıklar, İngilizce hukuk terimlerinin kelime kelime Türkçeye çevirisinden ibaret olmayıp, İngiltere, ABD ve Kıta Avrupası hukuklarında kullanılan terimlerin Türk hukukundaki tam karşılıklarıdır.

On beş yıl kadar süren bir uğraşı sonunda hazırlanan bu Sözlük, bu anlayışta ve kapsamda yayın hayatına giren ilk İngilizce-Türkçe hukuk terimleri sözlüğü hüviyetini haizdir.

Kitapların temini için: Dayınlarlı Hukuk Yayınları Ltd. Şti.

Tunalı Hilmi Cad. No:113/7 06700
Kavaklıdere-ANKARA

Tel : (90) 312-468 35 84/428 07 21

Fax: (90) 312-426 61 80

Web: www.dayinlarlihukuk.com /
www.dayinlarli.gen.tr

E-mail: info@dayinlarlihukuk.com

Zemin Mekaniğinin Esasları ve Temeller

Yazan: David F. Mc Carthy, P.E.

Çeviri: Y. Müh. Erdoğan Basmacı (İTÜ 1942) (7.Baskı)

Yayımlayan: Orhan Yavuz Teknik Eğitim Vakfı

Projeci, her türlü mühendislik yapısını taşıyan “zemin”in özelliklerini bütün yönleri ile tanımak, değerlendirmek ister ve yorumlamak için çaba sarf eder. Mühendislerimizin yararlarına sunulmuş olan 850 sayfalık bu kitap “temel” konusundaki çalışmalara yardımcı olmak amacıyla dilimize çevrilmiştir.

17 bölümden oluşan eser;

“Dünya Gezegenninin Zemin ve Kayaçları, Zemin Çeşitleri ve Zemin Yapısı, Zemin Bileşimi: Terminoloji ve Tanımlar, İndeks Özellikleri ve Sınıflandırma Deneyleri ve Toprak Sınıflandırma Sistemleri, Arazi İncelemeleri: Amaç ve Yöntemler, Bilgi ve Mevcut Prosedürler, Suyun Zemin İçindeki Hareketi: Temel Hidrojeoloji, Yeraltı Akışı, Permeabilite, Kılcallık, Suyun Zemin İçinde Hareketi: Pratik Etkiler, Sızma Drenaj, Donma Kabarması, Kirlenme, Zemin Kütlelerinde Birleşik Gerilmeler:

Bir Noktada Gerilme Mohr Dairesi, Yeraltı Gerilmeleri, Oturma: Zeminin Sıkışması, Hacim Değişikliği, Konsolidasyon, Kesme Mukavemeti Teorisi, Depremler ve Etkileri, Temel ve Başlıca Kavramlar, Temeller: Dizayn Faktörleri ve Yöntemler, Zemin İyileştirmesi: Toprak Kaldırma, Sıkıştırma ve Stabilizasyon, Desteksiz Şevlerin Duyarlılığı, Yanal Basınçlar ve Dayanma Yapıları” başlıklarını taşıyan konulardan ve onların teknik detaylarından oluşmaktadır.

Kitabın Temini İçin: Orhan Yavuz Teknik Eğitim Vakfı

Meclisi Mebusan Caddesi No: 19/5
Salıpazarı - İstanbul

Tel: 0 212 252 52 80

Faks: 0 212 249 43 49

E mail: oytev@umran.com

Summary

File: Mustafa Demir: Minister of Public Works and Settlement

Despite the effects of the global financial crisis, public investments have gathered momentum during our administration. Urban transformation, mass housing, major infrastructure projects, dual carriageways and other transport projects have had a significant contribution in helping to revive our economy.

As a result of the investments in the area of healthcare, building projects for over 150 halls of justice, new schools, university campuses and critical projects to improve infrastructure between 2002 and 2010, the construction industry in Turkey has experienced its most stable period in its history.

High quality construction has become a fundamental issue for Turkish construction industry. Building materials constitute an essential element of this approach. Turkey has become one of the leading countries in terms of production and exportation of building materials not only in Europe but also in the world.

In fact, Turkey has become the regional centre for the production of construction materials. The sector was quick to adopt both national regulations and the regulations imposed by the EU and has demonstrated great potential for growth and development. Turkish construction industry has been based on domestic capital to a large extent and has significant export potential.

Our contractors who started to venture into foreign markets in the early 70s are now carrying out their operations in almost 80 countries throughout the world.

Overseas contractors' services sector has also made considerable headway over the last 8

years. Turkish contractors and companies are currently providing high quality services with technological superiority at attractive prices in 5 continents.

There are 31 Turkish companies among the top 225 contractors in the world. Turkish contractors have an annual business volume of over US\$25bn internationally. The total value of the projects undertaken by Turkish contractors has so far reached US\$130bn. The performance of Turkish contractors has placed them second in the world among the world's largest contractors.

While the initial projects undertaken by Turkish contractors abroad were labour-intensive housing projects, as a result of the great technological transformation, they started to carry out large-scale integrated projects for industrial facilities, infrastructure, petrol refineries, international airports, railroad systems, motorways, tunnels and bridges. Consequently, Turkish contractors have increasingly gained the respect and the trust of the international market.

In order to ensure their continuing success, the Ministry of Public Works and Settlement offers a range of services on a number of fields such as construction, public works and planning. Short, medium and long -term projects are being carried out at full speed to reach our goals.

Improving the existing building stock, increasing the inspections of buildings, supporting training programs for workers, emphasising projects that accentuate urban characteristics and taking the necessary steps to facilitate the services of overseas contractors can be listed among some of our goals.

New Horizons: Green Buildings / Ramis Taştekin, Eser Project

About half of the population in the world live in cities. Furthermore, global warming, water shortage, pollution and rapid depletion of natural resources are all major issues. Moreover, 65% of all electricity as well as 35% of all primary energy is consumed in buildings. All these, combined with the fact that 30% of all greenhouse gas emissions come from buildings, have put environmentally friendly green buildings in our agenda.

Housing units that are constructed consistent with the Leadership in Energy and Environmental Design (LEED) criteria, established in the USA in 2000, are called green buildings. Human, environment, energy and economy aspects are all taken into consideration in the construction of such buildings.

Green buildings ensure sustainable growth by decreasing energy consumption while offering comfortable living standards in harmony with the nature. Such buildings offer reasonable solutions to current conditions in terms of establishing the location, design, innovation,

types of building materials utilized, construction methods used and recycling of waste. In addition to making use of solar energy and daylight, green roof applications offer the possibility of using rain water, which leads to lowering the burden of the sewage systems.

Although green buildings are estimated to increase building costs by 17%, they have low running costs and provide significant advantages in terms of energy expenditures over the long term.

The headquarters of Eser Contracting and Industry Co. Inc., built in 2010 in Yıldız, Ankara, is a cutting edge example of a “green building”. The most stringent environmental and energy standards in Turkey were employed in the construction of the building. The “green” Eser head office generates some of its energy needs through renewable energy resources, while minimizing energy consumption and carbon dioxide emissions. The building, a candidate for LEED Gold certification, is the first of its kind in Ankara and among the first in Turkey.

Social Media and Information Sharing: Ayla Ross

In recent years, we have started to use a number of social media tools on the Internet, such as FaceBook and Twitter. Marketing and advertising agencies are also enlisting their help in expanding their business volumes.

Social Media Tools is a term used to describe all web-based services that allow sharing of content and creation of a public profile.

The most significant driving force behind the fact that social media tools are “generally” open to public is marketing and advertising industries. Being in the first page, or in fact, being the first in line in search engine results, has become the principle focus of marketing efforts. Google and other search engines monitor user practices

and carry out statistical evaluations on them. The lists are formed by starting from the most preferred choices. Consequently, social media websites with groups that involve marketing activities have become a favourite business model in recent years.

Social media websites had a major breakthrough in 2006 and have started to write their success stories with YouTube and MySpace. Approximately half a million Euros of venture capital was allocated to support these websites between July 2005 and August 2006. Social media networks and search engines are still being named among the top earning businesses.

Summary

Traditional Meetings

One of our traditional meetings, “The Financial Agenda of the Construction Industry”, was held on March 17th, 2010 at the Bilkent Hotel. The guest of honour in the meeting was Mehmet Şimşek, the Minister of Finance. The meeting was hosted by Tepe Construction.

In his opening address, M. Şükrü Koçoğlu, İNTES chairman, stated that the objective for the next ten years was to complete agricultural infrastructure and alternative energy investments.

Koçoğlu emphasised that the energy sector was of vital significance and the main target would be to minimize dependency on foreign resources while maximizing the use of renewable energy resources. Koçoğlu also pointed out the importance of privatization in the energy sector, and reminded the successful results of build-operate-transfer model, as companies with experience in this approach had become international names. Koçoğlu also requested that the necessary legislation be prepared swiftly to define the framework of the public-private partnership model.

Following the inaugurational speeches, Mehmet Şimşek, Minister of Finance, made a presentation. Şimşek stated that the principal goal of the government was to maintain financial discipline and keep interest rates at single-digit figures. He emphasised the critical importance of keeping interest rates at a certain level since interest payments constituted a significant burden on the public budget; and lower interest rates would result in more investments in Turkey.

Şimşek maintained that the economy, both in Turkey and in the world, had started to recover and economic balances would be re-established. He also reported

that a number of initiatives were underway to deal with discrepancies and Turkey would be in a period of increasing growth in the upcoming period.

Şimşek also praised the Turkish banking sector for its preparedness, as the sector had demonstrated great resilience during the global financial crisis.

Şimşek stressed the fact the recovery was not only the result of the general improvement in the world economy but also the consequence of the measures that had been taken in Turkey, adding, “although there has been a contraction in real economy, Turkey has managed to come out of the crisis successfully.”

The Minister also touched on the subject of employment in his presentation. He stated that unemployment was a global problem but Turkey had managed to develop policies that enabled creation of jobs even during the period of the crisis. He mentioned that regional development projects would be given priority, pointing out the critical significance of agricultural infrastructure projects in terms of creating jobs. Şimşek also reported that the number of people joining the workforce in December 2009 had been one million more compared with the same period in the previous year.

Mr Şimşek also explained that the transport sector had been given emphasis in public investments as projects that could increase the competitiveness of the country had to be given priority.

Mr Şimşek also pointed out that alternative methods of financing had to be created to increase public investments with long term benefits; adding that public-private partnership model, which has increasing popularity in industrialized countries, had to be put into practice in Turkey as well.

The Number Of National Professional Standards In The Construction Industry Increases

İNTES has been continuing its efforts to prepare professional standards for certain occupations selected as a result of the survey carried out in the construction industry.

Lately, the standards for Industrial Pipe Installer (Level 3), Panel System Railroad Master Worker (Level 4), Tower Crane Operator (Level 3), Concrete Pump Operator (Level 3), Concrete Terminal Operator (Level 3), Occupational Health and Safety Officer (Construction) (Level 4), Tunnel Form Worker (Level 3), Arc Welder (Level 3) and Painter (Construction) (Level 3) were published and adopted as National Professional Standards (NPS), bringing the total of NPSs in construction industry to nine.

Vocational Qualifications Board has been working on several other occupations related with construction industry and conducting assessments on them.

İNTES specialists are also carrying out work on a number of construction-industry related jobs, as scheduled. The target is to prepare the standards for 50 jobs selected by the industry in the near future.

National Professional Standards that are officially adopted as well as national qualifications and question data base prepared by İNTES are of major significance in terms of measurement and evaluation activities in the industry. İNTES plans to carry out its mission in increasing awareness in the sector.

İNTES Measurement & Evaluation Activities

İNTES has been carrying out measurement and evaluation (M&E) activities to answer the demand from construction companies that are planning on taking workers to their overseas construction sites.

According to the requests of the companies, İNTES first establishes examination dates and places. Then, exam papers are prepared by consulting the database prepared consistent with professional standards. The first stage, theory exam, is administered as a multiple-choice test, lasting 45 minutes. The participants are given approximately 30 questions. In the second stage, the participants undergo an evaluation regarding their practical skills. The second stage lasts about 6 hours, depending on the skill tested and the

number of candidates. The evaluation is carried out by a committee of experts.

The system developed and put into practice by İNTES provides a model for Turkey. As a result of İNTES's efforts, the companies in the industry will have the possibility of employing certified workers at desired competency levels.

İNTES has been conducting M&E activities since October 2009 with increasing frequency. About 1000 Turkish workers of various professions have so far undergone testing to be employed at overseas construction sites.

TESLA, The Chief Of Genuises

Nikola Tesla was born on July 9th, 1856 in Smiljan, Croatia.

He started inventing at the age of five when he designed a completely revolutionary water wheel, which worked smoothly and flawlessly unlike the existing wheel in the village. He was to use the same principle in turbines that he would design later on. He had a supernatural quality that kept psychologists busy from an early age.

Tesla was an inventor who managed to merge science and supernatural intuition. He had to drop out of school due to financial problems. However, his life was filled with inventions that provided prototypes for the advanced technology of today.

An interesting anecdote from his life is as follows: Tesla is suffering from a nervous disorder that the doctors cannot diagnose clearly. Following a sudden episode, he starts to draw some of his ideas on the ground. The drawings that he created on the spot would be used six years later by the American Institute of Electrical Engineers to introduce alternating current.

Tesla had become very famous in the USA by the early 1890s. He also took the first steps in developing laser technology with his colourful light shows during his lectures.

Tesla carried out experiments with high-frequency

electricity by using human subjects, which paved the way for the technology applied in many of the devices used in healthcare today.

In a lecture he gave in the fall of 1893 in Philadelphia, he explained the principles of radio waves and revealed a new invention. Tesla claimed in 1898 that by using the wireless technology he developed, he could establish communication even with Mars, and remote control would be possible.

He worked on a system to use mechanical resonance and the earth's resonance in combination to detect metal and oil reserves, which was a predecessor to modern research technologies.

He also managed to obtain vapour by using solar energy, which he used to generate electricity. He designed robots as well. He carried out projects to remote control ships and airplanes.

As early as 1902, he conducted research into the use of wind power in energy production to replace the use of coal, petrol and wood. His inventions were too many to fit into a single article and he obtained hundreds of patents for them. Yet, as he never had enough money, he was not able to build most of his designs and lived in poverty.

Mesleki Yeterlilik Fotoromanı-3

